TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 13 (1208) 1973 KOVO - MARCH 29 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Lietuviai ir kardinolai

Neseniai spaudoje skaitėme, kad popiežius paskyrė 30 kardinolų. Paskirtųjų Bažnyčios kunigaikščių tarpe yra visai naujai užimamų vietų. Pavyzdžiui Australijoje, Melburno arkivyskupas pakeltas kardinolu. Šiame mieste kardinolas atsirado pirmą kartą. Taigi, kokios nors pratęstinos privilegijos šiuo atveju nesimato. Kardinolas gali atsirasti naujoje vietoje su nauju paskyrimu.

★ ★ ★

Kyla klausimas, kodėl mes, lietuviai, niekad nesulaukiam garbės turėti savo kardinolą? Gal kas nors atsakys — neturim vertų juo tapti. Mano įsitikinimas yra priešingas. Toks arkivyskupas Matulionis, iškentęs pusę savo amžiaus rusų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, buvo daug kartų vertesnis užimti kardinolo vietą už tą, kuris visą savo amželį praleido Vatikano raštinėse. Ir šiandien aš esu įsitikinęs, kad lietuviai katalikai yra šimteriopai daugiau sudėję aukų už tikėjimą, negu Melburno katalikai ir turi daug daugiau už tikėjimą kenčiančių kunigų, negu pvz. italų tauta. Tačiau nežiūrint to, Melburno katalikai turi savo kardinolą, italai turi visą eilę kardinolų, o nesuskaitomas aukas už tikėjimą sudėjusi caristiniais ir dabartiniais laikais lietuvių tauta neturi nė vieno kardinolo. Nei italai, nei Melburno katalikai neturėjo nieko panašaus į Kražių skerdynes, nieko panašaus neturi ir net nežino, kokia kova už tikėjimą vyksta šiandien Lietuvoje. (Kaip gyvenamojo momento kurjozą galima paminėti faktą, kad neseniai Lietuvoje lankėsi Italijos Avelino vyskupijos generalinis vikaras Ferdinando Renzulli. Grįžęs Italijon, Renzullis pasakojo, kad Lietuvoje nematęs religijos persekiojimo. Esant dabartinėm sąlygom, visai nenustebčiau, jeigu vieną dieną Renzullis taptų kardinolu).

Praeityje nekartą iš Vatikano sluogsnių girdėjome pareiškimus, jog Lietuva yra Marijos žemė, Rūpintojėlių kraštas, pamaldžių žmonių tauta. Šiais gražiais žodžiais viskas ir baigiasi. Šiandien net Afrikos juodieji turi savo kardinolus, negausūs Indijos katalikai ir tokie pat negausūs Melburno katalikai turi savo kardinolus, kai tuo tarpu vadinama kovojanti tauta, katalikybės avanpostas rytų-šiaurės Europoje, kokia yra Lietuva, tos garbės, arba geriau pasakius savo pastangų įvertinimo, laukia ir nesulaukia.

★ ★ ★

Kokios yra priežastys, trukdančios lietuvių tautai turėti savo kardinolą? Niekas jų nežino ir niekas ligi šiol nepaskelbė. Lietuviai kunigai tarpusavyje tyliai pasišnabžda, esą kardinolų skyrimas yra grynai asmeninis popiežiaus reikalas ar panašiai. Bet, atrodo, niekas konkrečiai nesiruošia šio klausimo viešai kelti ir reikalauti lietuvių tautai jai priderančių teisių. Toks jau lietuvių tautos likimas, kad mums be kovos niekas nieko neduoda. Netalp, kaip Melburno katalikams — kardinolas atsirado kaip iš dangaus. Lietuviams nekartą teko kovoti ir net griežtai reikalauti, kol buvo į jų teises atsižvelgta.

Lietuvių tauta yra 85% katalikiška. Jos sudėtos aukos už tikėjimą praeityje ir dabartyje duoda teisę nemažiau už betkurią kitą katalikišką tautą turėti savo kardinolą. Jeigu popiežius italų grupę sumažins vienu kardinolu, tai jie to nė nepajus. Lietuvių gi tautai paskirtas kardinolas ją nepaprastai sustiprintų moraliai ir padarytų dar atsparesnę kovoje su bedieviškuoju materializmu. Tai būtų lietuvių tautos praeityje ir dabartyje sudėtų aukų už tikėjimą ir Katalikų Bažnyčią įvertinimas. Popiežiui visa tai privalėtų būti žinoma ir suprantama.

Bronius Zumeris

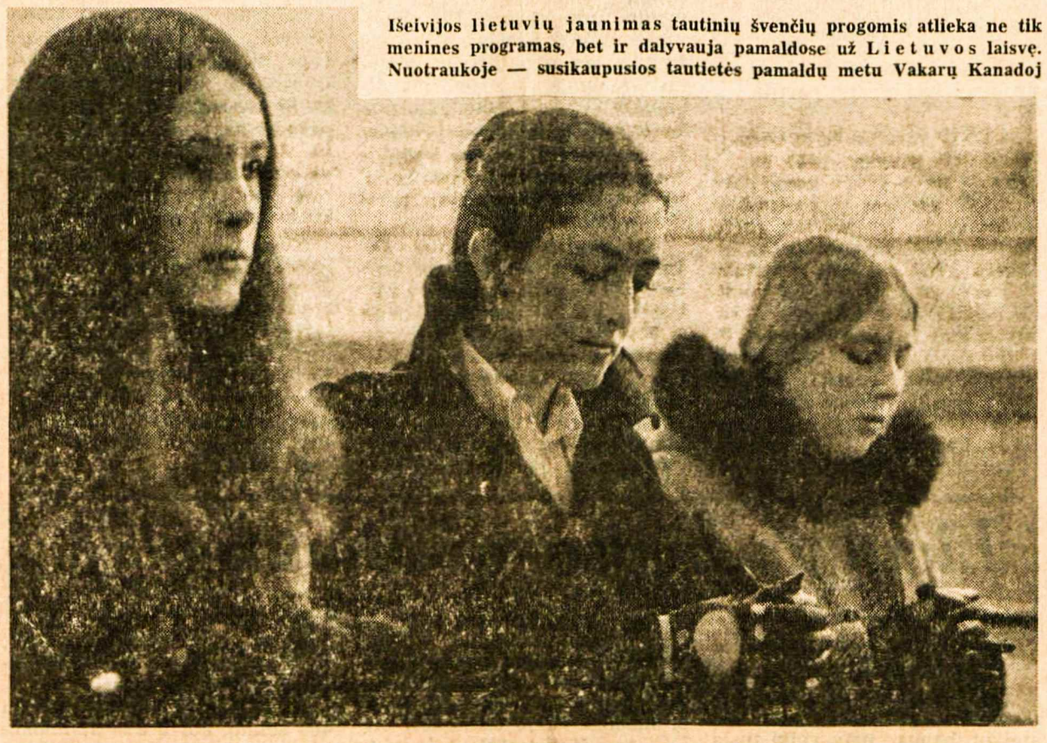

Išeivijos lietuvių jaunimas tautinių švenčių progomis atlieka ne tik menines programas, bet ir dalyvauja pamaldose už Lietuvos laisvę. Nuotraukoje — susikaupusios tautietės pamaldų metu Vakarų Kanadoj

Pietų Amerikos lietuvių kongresas

Papildomos mūsų bendradarbio žinios iš Brazilijos apie renginius, atkreipusius dėmesį ir vietinės spaudos bei televizijos

Vasario 22-25 d.d. Sao Paulo, Brazilijoje, spauda, radijas ir televizija informavo apie penkių P. Amerikos kraštų lietuvių atstovus, susirinkusius penktajam savo kongresui. O pati lietuvių visuomenė ištisą pusmetį ruošėsi įvykiui — vieni ilgai kelionei, kiti svečius priimti. Pirmą kartą PALKe dalyvavo atstovas iš Kolumbijos, iš kitų kraštų buvo: Argentinos — 32, Venecuelos — 2, Urugvajaus — 7. Brazilijos lietuvių iš įvairių vietovių dalyvavo apie 1000.

Svečiai iš toliau

Kongreso įdomybė P. Amerikos lietuviams buvo Čikagos "Grandies" sambūrio grupė. Sokėjai, nors išvargę po kelionės ir pasirodymų Venecueloje, tą patį vakarą įsijungė į programą.

Iš Europos teatvyko marijonų vicegenerolas kun. V. Rimšelis, užbaigimo pamaldose pasakęs pamokslą ir aktyviai dalyvavęs kongreso svarstymuose. Iš Š. Amerikos dalyvavo PLB vicepirm. dr. A. Nasvytis, II PLJK pirm. R. Sakadolskis, Liet. Skautų Brolijos vyriausias skautininkas Petras Molis ir kiti — iš viso 32 iš JAV.

Kolumbijos lietuviams atstovavo kun. N. Saldukas iš Medellino, Venecuelos — VLB pirm. Vl. Venckus ir lietuvių kapelionas kun. A. Perkumas, Urugvajaus delegacijai — Vyt. Dorelis, Argentinos — Z. Juknevičius.

Sveikinimai raštu atplaukė iš kone visų Lietuvos diplomatinės tarnybos pareigūnų, augštųjų dvasiškių, VLIKo, atskirų kraštų LB ir organizacijų. Jie visi atspausdinti 80-ties puslapių kongreso programiniame leidinėlyje.

Lietuvaitės ir lėšos

Nevienas kongreso dalyvis nustebo išgirdęs, kad 40% visų lėšų Brazilijoje sutelkė jaunimas. Tris ketvirtadalius tų pinigų surinko septynios kandidatės kongreso lietuvaitės titului. Telkė jos lėšas per draugus ir organizacijas, kuriom atstovavo, rinkdamos balsus po vieną kruzeirą. Laimėtoja Klaudija Pratalytė surinko virš 2000 tokių balsų, talkinama ir "Nemuno" tautinių šokių grupės, dalyvavusios IV Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventėje 1972 m. Čikagoje. Virš tūkstančio balsų surinko "Žilvičio" kandidatė Laima Vosyliūtė (buvusi II PLJK-e atstovė) ir Vilma Jušinskaitė, L. K. Bendruomenės choro atstovė.

Kongreso ruošoje veiksmingiausiai pasireiškė J. Valavičiaus vadovaujama finansų komisija, surengusi septynis parengimus, pravedusi loteriją, lietuvaičių vajų, savaitraštyje "Mūsų Lietuvoje" dėdama prekybininku skelbimus, rinkdama garbės rėmėjus (jų atsirado 17 po 300 kruzeiru). PALK-as paliko apie 10.000 kr. pelno, kuris manoma skirti III PLJK ruošai 1975 m.

Jaunimas pajūryje

Jeigu nelaikyti pirmuoju kongreso įvykiu lietuvių tautinių šokių pusvalandžio Sao Paulo kultūriniame televizijos kanale, atlikto "Nemuno" grupės (vadovas — J. Lukoševičius, I ir II PLJK atstovas) vasario 7, tai pirmas įvykis buvo jaunimo studijų savaitė-stovykla vasario 15-22 d.d. istoriniame Itanhaem pajūryje apie 10 km nuo Sao Paulo.

V PALKo jaunimo komisija buvo paruošusi programą jau iš anksto, tik dalyvių skaičius sumažėjo, kai netikėtai prasidėjo gimnazijų mokslo metai anksčiau. Dalyvavo iš Argentinos — 14, iš Urugvajaus — 3, iš Brazilijos — 25. Šalia eilinės stovyklos programos, paįvairintos lietumi šešis vakarus iš eilės, taip kad net vėliava tebuvo iškelta paskutinę dieną, vyko studijinė dalis — du pokalbiai kasdien šiomis temomis: "Lietuva dabar" — BLB tarybos pirm. Z. Bačelis; "Lietuviai išeivijoje ir laisvinimo byla" — BLB sekr. Alg. Sliesoraitis ir baltiečių komiteto vicepirm. J. Čiuvinskas; "Lietuvių literatūros istorijos bruožai" — rašyt. Klemensas Jūra; "Lietuviški papročiai" — St. Steponaitienė, "Lietuvių organizaciju atsinaujinimas" — kun. H. Šulcas; "Kaip įsivaizduojame Lietuvą" ir "Kaip pristatoma Lietuvos istorija" — kun. A. Saulaitis. Bendros diskusijos vyko apie Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos statutą, kuris per kongresą buvo galutinai suprojektuotas, apie III PLJK, numatytą P. Amerikoj 1975 m., ir apie artimesnį bendravimą tarp P. Amerikos jaunimo.

Stovyklos valdybai pirmininkavo Teresė Jočytė (Br.), talkinama Nelidos Zavickaitės (Arg.), Juozo Petruškevičiaus (Ur.), kun. H. Šulco ir kun. A. Saulaičio (Br.). Paskutiniąją dieną atvykti suspėjo iš Čikagos R. Sakadolskis. Dalyviai pasinaudojo proga pamatyti Itanhaem ir Peruibės istorinius griuvėsius, likusius iš jėzuitų misijų XVI š. pradžioje.

Lietuviškos pamaldos

Brazilijos Lietuvių Kunigu Vienybė jau iš anksto rengė pamaldas atidarymo ir uždarymo proga. Pirmąsias Mišias atnašavo po vieną kunigą iš septynių kraštų. Giesmes giedojo visi žmonės, skaitymus ir tikinčiųjų maldas paruošė jaunimas, kurio būrelis, pasipuošęs tautiniais drabužiais, iš abiejų pusių supo altorių. Šventovė buvo ypatingai brazilišku puošnumu paruošta. Pamoksle "Mūsų Lietuvos" red. kun. J. Kidykas ragino kongrese siekti darnaus sugyvenimo.

Sekmadienį, vasario 25, uždarymo pamaldos buvo iškilmingos, paruoštos kun. St. Šileikos. Koncelebravo 11 lietuvių kunigų, giedojo jungtinis "Aušros" ir L. K. Bendruomenės choras Lietuvoje parašytas "Marijos Taikos Karalienės" Mišias. Procesijoje dalyvavo jaunimas su savo gyvenamų kraštų ir šv. Kazimiero vėliavomis, Šv. Juozapo vyrų brolija su 12 žibintų ir iš Lietuvos atvežta Kančia. Pamokslą Lietuvos nepriklausomybės šventės ir kongreso užbaigos proga sakė kun. V. Rimšelis, MIC, iš Romos.

Garbė ir darbas

Atidarymą po pamaldų dar atidėjo visoje apylinkėje užgesusi elektra, kuriai sugrįžus apie 500 asmenų pripildė seserų pranciškiečių, lietuvaičių, gimnazijos salę. V PALKo pirmininkas prel. Pijus Ragažinskas, pasveikinęs visus rengėjų vardu, pakvietė garbės prezidiumą.

A. Valavičienė pristatė kandidates į kongreso lietuvaites, pasipuošusias tautiniais drabužiais ir kongreso juosta. Stebėtojai išsitarė, esą ne tik už sugebėjimą rinkti pinigus, bet ir už grožį tinka kongreso lietuvaitės titului. Visur kongresą lydėjęs užrašas "Mūsų darbas ir jėgos Lietuvai tėvynei" (buvęs ir II PLJK šūkiu toj pačioj vietoj) kreipė dėmesį į jaunimą.

Meninę programą atliko R. Bagdžiūnaitės ir A. Vosyliūtės išmokyti "Žilvičio" jaunieji ir vidutinieji, o dainas atliko jungtinis V. Tatarūno diriguojamas choras.

Akademinė dalis

Pagal pietietišką (ir lietuvišką) paprotį pavėlavę, sekantį rytą, vasario 23, kongresas pradėjo sekcijų posėdžius. Pirmas posėdžiauti pradėjo jaunimas. Atskirai tarėsi kunigai, kurių diskusijų kiekvieną dalį pateikė skirtingas asmuo. Pirmą dieną svarstytas švietimo klausimas, antrąją — politinės temos, spaudos ir kultūros reikalai, akademikų ir religiniai klausimai.

Bendrame posėdyje Argentinos atstovas Z. Juknevičius skaitė paskaitą apie Lietuvos vardo iškėlimą gyvenamuose kraštuose. Posėdžiams vadovavo: jaunimo — N. Zavickaitė, PLJS valdybos narė; kunigų — kun. Pr. Gavėnas, BLK vienybės pirm.; LB — Vl. Venckus; švietimo — A. Saulaitis; politinės — Z. Juknevičius (taip pat ir spaudos bei kultūros).

Kiekviena sekcija paruošė rezoliucijas, išplaukiančias iš diskusijų, o atskira komisija paruošė bendrą rezoliuciją portugalų kalba, pabrėžiančią Lietuvos laisvės ir žmogaus teisių nepaisymą Lietuvoje.

Šokių festivalis

Penktadienio vakarą seselių gimnazijos sporto aikštėje šimtus žiūrovų laukė prel. A. Armino parapijos Maua mieste dūdų orkestras, išmokęs Lietuvos himną ir lietuviškų melodiją. Televizijos aparatai suko filmus sekančios dienos žiniu pusvalandžiams. Ovacijas sukėlė šokėjų eisena: jaunimo skaičius,

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

BRITANIJA "BALTOJOJ KNYGOJ" PASKELBĖ ŠIAURĖS AIRIJAI NUMATYTAS REFORMAS, kurių pagrindinis tikslas yra bombų sprogimų bei žudynių sustabdymas. Vyriausiu krašto valdytoju paliekamas valstybės sekretorius Šiaurės Airijai, Britanijos ministerių kabineto narys. Šias pareigas dabar eina W. Whitelaw. Stormontu vadintas senasis Š. Airijos parlamentas panaikinamas, nes jį dominavo protestantai, kurių yra du kartus daugiau nei katalikų. Rinkimai į naująjį 80 vietų parlamentą bus pravesti proporciniu principu, kad katalikai jame turėtų trečdalį atstovų. Iš naujojo parlamento narių bus sudaryti vykdomieji komitetai, primenantys ministerijas, kurių pirmininkais bus skiriami ir protestantai, ir katalikai. Juos bus leista pasirinkti parlamentui, bet galutinis žodis priklausys valstybės sekretoriui W. Whitelaw. Parlamentui ir komitetams vadovaus centrinis sekretoriatas. Valstybės sekr. W. Whitelaw žinioje paliekami teismai, kalėjimai, tvarkos palaikymas bei kiti reikalai, kuriuose neįmanomas protestantų ir katalikų sutarimas. "Baltoji knyga" užtikrina, kad Š. Airija nebus įjungta į Airijos respubliką, kol tokio noro nepareikš gyventojų dauguma. Iš Š. Airijos į Britanijos parlamentą ir toliau bus siunčiama 12 atstovų. Britanijos parūpintomis lėšomis bus stengiamasi gerinti darbo, gyvenamųjų namų ir socialinių reikalų standartą. Protestantų lig šiol praktikuotą diskriminaciją katalikų atžvilgiu uždraus konstitucijon įtrauktas žmogaus teisių įstatymas. Š. Airijos ir Airijos respublikos atstovų konferencijoje numatoma sudaryti nuolatinę Airijos tarybą įtampai tarp abiejų kraštų pašalinti.

NAUJA ORGANIZACIJA

Britanijos planus jau atmetė šovinistinių protestantų grupių vadai — pastorius I. Paisley, W. Craig ir B. Hull. Iš savo organizacijų jie sudarė jungtinę lojalistų akcijos grupę, kurios vadu tapo pastorius I. Paisley. Šios grupės tikslas — sutrukdyti "Baltojoj knygoj" paskelbtų reformų įgyvendinimą. Bendradarbiavimą valstybės sekr. W. Whitelaw ji žada tik tokiu atveju, jeigu būtų likviduota katalikų pogrindininkų IRA organizacija, parlamento kontrolei atiduota policija, atsisakyta Airijos tarybos sudarymo ir padidintas Š. Airijos atstovų skaičius Britanijos parlamente. Katalikų piliečių apsaugos centrinis komitetas ragina IRA pogrindininkus sustabdyti teroro veiksmus ir leisti įgyvendinti Britanijos pasiūlytą planą. IRA organizacijos politinis "Sinn Fein" sparnas Dubline pareikalavo, kad IRA nariams būtų leista dalyvauti ir būti kandidatais Š. Airijos parlamento rinkimuose. Teroro veiksmai keletą dienų buvo sustabdyti, bet juos turbūt ir vėl atnaujins vietiniai IRA pogrindininkų vadai. Britanijos naująjį planą remia nuosaikieji katalikai ir protestantai, sudarantys Š. Airijos gyventojų daugumą, bet abi pusės negali sutramdyti savųjų šovinistų. Rezultatai iš tikrųjų labai liūdni, nes nuo 1969 m. Š. Airijoje žuvo jau daugiau kaip 750 jos gyventojų ir britų karių.

PRADĖJO DERYBAS

Derybas dėl P. Vietnamo politinės ateities pradėjo Saigono ir komunistų partizanų atstovai Paryžiuje. Pietų Vietnamo vicepremjeras L. Vien pareikalavo, kad Hanojus atitrauktų savo kariuomenę ir kad būtų einama prie parlamento rinkimų. Komunistų partizanų valstybės reikalų ministeris N. V. Hieu šiuos reikalavimus atmetė ir vietoj jų pasiūlė svarstyti demokratinių laisvių klausimą. P. Vietname vis dar vyksta kautynės. Saigono kariuomenės 2.000 vyrų su tankais ir lėktuvais išlaisvino Rach Bap vietovėje, į šiaurę nuo Saigono, komunistų apsuptą 100 policininkų dalinį. Apie policijos bazės apsupimą buvo painformuota taikos priežiūros komisija. Jos nariai kanadiečiai ir indoneziečiai šį taikos laužymą norėjo ištirti, bet iš lenkų ir vengrų susilaukė netikėto atsakymo, kad toks žygis būtų perdaug pavojingas. Kaimyninėje Kambodijoje kpt. S. Potra, pasivogęs lėktuvą iš aerodromo, dviem bombom į prezidentūros rūmus bandė nužudyti prezidentą maršalą L. Nol. Bombos į rūmus nepataikė, bet nuo jų žuvo 43 praeiviai ir buvo sužeista 50. Kpt. S. Potra yra vedęs Kinijon pabėgusio princo N. Sihanouko dukrą.

KARIAI IR BELAISVIAI

Pagal Paryžiaus taikos sutartį JAV savo kariuomenę turėjo atitraukti iš P. Vietnamo iki kovo 28 d., tačiau Laoso komunistai nesutiko paleisti devynių amerikiečių ir vieno kanadiečio karo belaisvių. Prez. R. Niksonui pagrasinus paskutiniųjų 6.200 karių neatitraukimu, komunistai pažadėjo paleisti visus turimus belaisvius.

LANKYSIS L. BREŽNEVAS

Prez. R. Niksonas oficialiai paskelbė artėjantį L. Brežnevo vizitą, kurio tikslī data tebėra nenustatyta. Tikimasi, kad į J. A. V. jis atvyks birželio mėnesį. Didžiausia kliūtimi šiam vizitui buvo JAV kongreso atsisakymas patvirtinti prekybinius JAV ir Sovietų Sąjungos planus, kol Kremlius neatšauks Izraelin emigruojantiem žydam mokesčio už universitetų ir institutų diplomus. Paskutiniuoju metu Izraelin jau buvo išleista apie 50 žydų iš Rygos, Maskvos, Tbilisio ir kitų miestų be diplominio mokesčio. Atrodo, kieta JAV kongreso ir Izraelio laikysena mokestį privertė atšaukti. Maskvos teismas po ilgo delsimo suteikė ištuoką rašytojui A. Solženicinui su Natalija Rešetovskaja, kurią jis buvo vedęs prieš 30 metų. Pastaruosius trejus metus jis gyveno su Natalija Svetlova ir jau buvo susilaukęs dviejų sūnų. Vedybos su N. Svetlova jam suteiks teisę gauti butą Maskvoje. Dabartiniu metu A. Solženicinas gyvena viename garaže prie Maskvos. Nors ištuokos sovietiniuose teismuose labai lengvai duodamos, A. Solženicino byla užtruko net 17 mėnesių.

APŠAUDĖ LĖKTUVĄ

Libijos aviacijos du "Mirage" naikintuvai bandė numušti amerikiečių žvalgybinį lėktuvą "C-130 Hercules" virš Viduržemio jūros. Neginkluoto lėktuvo pilotus ir įgulą išgelbėjo pasislėpimas debesyse. Po aštrių protesto notų JAV valstybės departamentas prisipažino, kad elektroniniais prietaisais aprūpintas lėktuvas sekė arabų radijo siųstuvus. Dėl šio incidento didžiausią triukšmą sukėlė Egipto spauda, apkaltindama Ameriką žvalgybine parama Izraeliui. Pagrindiniu argumentu buvo panaudoti kaikurių Izraelio pareigūnų prasitarimai apie slaptą Tel Avivo ir Vašingtono sutartį keistis žvalgybos duomenimis.

PERRINKO L. SVOBODĄ

Čekoslovakijos augščiausioji taryba pirmininku antrajam penkerių metų terminui perrinko 77 metų amžiaus L. Svobodą, buvusį generolą ir krašto apsaugos ministerį. Tarybos pirmininku jis buvo paskirtas kompartijos sekr. A. Dubčeko. Kai sovietų kariuomenė su sąjunginninkais okupavo Čekoslovakiją, L. Svobodai savo drąsia laikysena pavyko išgelbėti A. Dubčeką nuo suėmimo ir teismo. Tik jo pastangu dėka buvo išvengta ir A. Dubčeko šalininkų masinių teismų.

BĖGA V. VOKIETIJON

V. Vokietijos Raudonojo Kryžiaus pranešimu, 1972 m. buvo susilaukta 23.585 pabėgėlių iš Sovietų Sąjungos, jos satelitų ir Jugoslavijos. Iš Lenkijos pabėgo 13.476 asmenys, iš Rumunijos — apie 4.300, iš Sovietų Sąjungos — apie 3.400, iš Čekoslovakijos — apie 900, iš Jugoslavijos — 880, iš Vengrijos — 520. Pernykštis pabėgėlių skaičius yra beveik 10.000 mažesnis už 1971 m. Tada V. Vokietija susilaukė 33.185 pabėgėlių iš komunistinių kraštų.

KANADOS ĮVYKIAI

Kam skriauda – Amerikai ar Kanadai?

Prez. R. Niksonas JAV kongresui įteiktame pirmajame ekonominiame pranešime nemažai vietos skyrė prekybiniams santykiams su Kanada. Jo teigimu, nors Kanada yra pagrindinis JAV prekybos partneris, prekybinis 1972 m. balansas Amerikai atnešė $2,5 bilijono deficitą. Otavos duomenimis, deficitas siekė tik $1 bilijoną. Atrodo, abi pusės — ir Otava, ir Vašingtonas propagandiniu tikslu statistikos duomenis nori panaudoti savo naudai. Kanada juos stengiasi sumažinti, JAV — padidinti. Pasak prez. R. Niksono, kaltė dėl prekybinio deficito tenka perdideliam žaliavų importui iš Kanados ir amerikiečių kapitalu Kanadoje steigiamoms gamykloms. Nemažų priekaištų prez. R. Niksonas daro ir Otavos įvestai griežtesnei investacijų kontrolei. Prekybinį deficitą su užsienio kraštais jis žada sumažinti muito pagalba. Kanados vyriausybės laukia sunkios prekybinės derybos, kuriose teks padaryti žymių nuolaidų Vašingtonui. Prez. R. Niksono ekonominių reikalų patarėjas dr. P. A. Rinfret, gimęs Kanadoje, pasikalbėjime su dienraščio "The Toronto Star" atstovu atvirai pareiškė, kad prez. R. Niksonas reikalaus peržiūrėti Kanados - JAV prekybinius santykius ir išlyginti balansą. Prekyboje su Kanada nuolatinius deficitus JAV turi jau nuo 1965 m. Imtis griežtesnės linijos prez. R. Niksoną skatina premjero P. E. Trudeau vyriausybės įvestas kanadiškos naftos eksporto apribojimas, kai jos šią žiemą ėmė trūkti kaikuriose JAV valstijose. Nors Kanadoje yra didžiuliai naftos ištekliai, Otava staiga susirūpino ateities kartų poreikiais. Tai buvo aiškus politinis sprendimas, turintis ryšį su vadinamaisiais ekonomijos tautininkais, kurie stengiasi sustabdyti žaliavų eksportą ir reikalauja gamyklų Kanadoje. Kaikurių ekonomistų nuomone, tokia politika nėra praktiška, nes vidaus rinka yra permaža jau ir dabartiniams Kanados gaminiams. Dėl augštų kainų juos eksportuoti įmanoma tik į JAV, kur yra panašios kainos ir kur mokamas panašus atlyginimas darbininkams. Daugeliui kitų užsienio kraštų kanadiški gaminiai yra perbrangūs.

Užsienio reikalų ministeris M. Sharp, grįžęs iš Vietnamo, konstatavo faktą, kad tūkstančiai Š. Vietnamo karių nelegaliai buvo atsiųsti į P. Vietnamą. Laose komunistai atmetė jo prašymą paleisti kanadietį belaisvį L. Oppel, misijose dirbusį mediką, kol nebus išspręsti politiniai Laoso reikalai. Kanados įsipareigojimas būti taikos priežiūros komisijos nariu baigiasi kovo 28 d. M. Sharpo kelionė į abu Vietnamus ir Laosą turėjo palengvinti sprendimą, bet situacija pasirodė esanti labai sudėtinga. Šioje išvykoje dalyvavęs NDP socialistų atstovas D. Rowland pareiškė, kad taikos komisijos pastangos yra beviltiškos ir kad karui nesimato galo. NDP partija dėl šios priežasties pasiūlė premjero P. E. Trudeau vyriausybei kanadiečių palikimą Vietname pratęsti trim mėnesiam ir įspėti visus Paryžiaus konferencijos dalyvius, kad tai yra galutinis Kanados terminas. Praėjus tiem trim mėnesiam, visi kanadiečiai bus atšaukti iš P. Vietnamo. Konservatorių partija reikalauja, kad kanadiečių palikimo ar atšaukimo klausimas būtų svarstomas parlamente.

Finansų ministerio J. Turner laukia pernai paskelbto pajamų mokesčio didžiosiom bendrovėm sumažinimo patvirtinimas parlamente. Liberalų mažumos vyriausybę remiantieji NDP so-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

Ligonių sakramentas

Apaštališkoji konstitucija apie Ligonių sakramentą

1972 m. lapkričio 30 d. pasirašyta ir šiomis dienomis paskelbta apaštališkoji konstitucija, prasidedanti žodžiais "Sacram unctionem infirmorum" apie Ligonių sakramentą, kuris anksčiau lietuvių kalboje buvo vadinamas "Paskutiniu Patepimu". Čia pateikiame to popiežiaus rašto pagrindines mintis.

Ligonių patepimas šventais aliejais, kaip moko ir išpažįsta Katalikų Bažnyčia, yra vienas septynių Naujojo Testamento sakramentų. Užuominą apie jį randame pas evangelistą Morkų, rašantį apie Jėzaus mokinius, pasiųstus skelbti, kad žmonės darytų atgailą. Jie "išvarė daug velnių, tepė aliejumi daug ligonių ir juos gydė" (Mork. 6, 13). O apaštalas šv. Jokūbas šį sakramentą aiškiai nusakė ir rekomendavo tikintiesiems: "Jei serga kas tarp jūsų, tepakviečia bažnyčios kunigus, ir jie tegul meldžiasi už jį, patepdami jį aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį ir Viešpats pakels jį; o jei yra nuodėmese, bus jam atleista" (Jok. 5, 14-15).

Apie šio sakramento buvimą ir jo teikimą ligoniams liudija senovės raštai, patvirtina Tradicija tiek Rytų, tiek Vakarų Bažnyčioje. Ilgainiui liturginė tradicija buvo vis labiau išryškinta, t.y. nustatyta, kurios ligonio kūno dalys turi būti pateptos aliejumi, kokios maldos tuo metu kalbamos. Visa tai randama įvairių Bažnyčių liturginėse knygose. Viduriniais amžiais Romos Bažnyčioje jau buvo įsigalėjęs paprotys patepti šventu aliejumi tas kūno dalis, kurios buvo laikomos pojūčių centrais. Dėlto ir sakramento formulė buvo tokia: "Per šį šventą patepimą ir savo begalinį gailestingumą teatleidžia tau Dievas, kiek nusidėjai girdėjimu, uostymu, ragavimu, kalba, palietimu, darbais ir žingsniais.

Lygiai taip pat apie ligonių šv. aliejais patepimo sakramentą pasisakė visuotinieji Bažnyčios susirinkimai — Florencijos, Tridento ir Vatikano II.

Visuotinis Bažnyčios susirinkimas Florencijoj nustatė pagrindinius ligonių patepimo sakramento elementus. Tridento susirinkimas paskelbė tikėjimo tiesa, kad šis sakramentas yra Kristaus įsteigtas, pabrėžė šio sakramento realybę ir vaisius. Dekrete apie paskutinį patepimą sakoma: "Šio sakramento realybė, iš tiesų, yra Šventosios Dvasios dovana, kuri per patepimą naikina dar neatsiteistas nuodėmes ir nuodėmių liekanas, suteikia palaimos ir paguodos ligonio sielai, sužadindama jame didelį pasitikėjimą Viešpaties gailestingumu, ir dėlto ligonis, taip paguostas, lengviau pakelia ligos sunkumus, nemalonumus bei lengviau atsispiria piktosios dvasios gundymams, kartais atgaudamas ir kūno sveikatą, jei tai yra naudinga jo sielai" (Trid. Sess. XIV, cap. 2). Tas pats Tridento susirinkimas paskelbė, esą apaštalo Jokūbo žodžiais aiškiai nurodoma, jog šis patepimas turi būti suteikiamas ligoniams, ypač tiems, kurie atrodo arti mirties arba yra mirties pavojuje. Todėl šis sakramentas ir vadinamas "mirštančiųjų sakramentu". O sakramento teikėjas yra kunigas.

II Vatikano susirinkimas liturginėje konstitucijoje paskelbė tokius nutarimus: "Paskutinį patepimą" geriau vadinti "Ligonių patepimu". Tai sakramentas ne tik tų, kurie jau arti mirties. Tad tinka jį priimti, kai tikintysis dėl ligos ar senatvės atsiduria mirties pavojuje" (Sacrosanctum Concilium, n. 73). O kad šis sakramentas yra visos Bažnyčios apimtyje, rodo šie susirinkimo žodžiai: "Šventu ligonių patepimu ir kunigų maldomis visa Bažnyčia paveda ligonius kenčiančiam ir išaugštintam Viešpačiui, kad palengvintų jiems kentėti ir juos išgydytų. Ji netgi juos drąsina, kad laisvai jungtųsi su Kristaus kančia bei mirtimi ir tuo būtų naudingi Dievo tautos labui" (Lumen Gentium, n. 11).

Į visus šiuos elementus atsižvelgta pritaikant Ligonių patepimo sakramento apeigas mūsų amžiaus reikalavimams. Yra šiek tiek pakeista ir sakramento forma (žodžiai), esmėje paliekant šv. Jokūbo žodžius, bet labiau pabrėžiant sakramento malonės vaisius.

Naujas dalykas yra sakramento medžiaga, kuri iki šiol buvo įsakyta sakramento galiojimui, būtent, alyvos medžio aliejus. Bet kadangi daugelyje kraštų toks aliejus visai nežinomas arba sunkiai gaunamas, tai, daugelio vyskupų prašymu, nustatyta, kad ateityje gali būti vartojamas ir kitas aliejus, tačiau jis turi būti augalinis ir panašus į alyvų aliejų.

Kadangi pakeitimai paliečia kaikurias sakramento apeigas, tai popiežius Paulius VI savo apaštališkuoju autoritetu ir galia nusprendė, kad ateityje būtų lotyniškose apeigose laikomasi šio dėsnio: "Ligonių patepimo sakramentas teikiamas sunkiai sergantiem ligoniam, patepant jų kaktas ir rankas alyvų arba, reikalui esant, kitu augaliniu pašventintu aliejumi tariant šiuos žodžius: "Šiuo šventu patepimu ir savo maloniausiu gailestingumu tepadeda tau Viešpats Šventosios Dvasios malone. kad tave, išlaisvintą iš nuodėmių, išgelbėtų ir tau maloningai palengvintų". Tačiau, reikalui esant, užtenka vieno patepimo kaktoje, arba, dėl ypatingos ligonio padėties, kitoje kūno dalyje, kalbant ištisą formulę.

Ligonio sakramentas gali būti kartojamas, jei ligonis pasveiksta ir vėl atkrinta arba jei ta pati liga pasunkėja ir mirties pavojus padidėja.

Apaštališkosios konstitucijos pabaigoje popiežius patvirtina Ligonių sakramento teikimo tvarką, pateiktą apeigų kongregacijos, ir panaikina tuos Bažnyčios teisių kodekso nuostatus bei kitus įstatymus, kurie nesiderina su nauja tvarka. Lotyniškomis šio sakramento apeigomis galima naudotis, kai tik bus atspausdinti tekstai. Vertimai į kitas kalbas, vyskupų paruošti ir Šv. Sosto patvirtinti, įsigalios tada, kai nuspręs vietos vyskupai. Senoji tvarka dar gali būti naudojama iki 1973 m. gruodžio 31 d. Po tos datos visi turi naudotis jau naująja tvarka.

J. Vaišnora, MIC

Kraštas, kuriam vadovauja moteris

Aštuoni milijonai gyventojų tarp socializmo ir komunizmo

J. VAIČELIŪNAS

Pastaroji Ceilone vykdė perversmą.

Vienu metu jungtinis kairiųjų frontas buvo pradėjęs irti, kai 1968 m. komunistai pritarė Čekoslovakijos okupavimui. Bet koalicija išsilaikė ir 1970 m. didele persvara laimėjo rinkimus į krašto parlamentą — gavo 115 vietų iš 157. Daugiausia laimėjo S. Bandaranaikės vadovaujama SLFP partija — 90 vietų, LSSP — 19 ir CCP — 6.

Valstybės reforma

1972 m. gegužės 22 d. Ceilono parlamentas priėmė naują konstituciją, kurią paruošė teisingumo ministeris C. Silva. Pagal tą konstituciją, kraštas buvo pavadintas Sri Lanka respublika. Ji yra socialistinė valstybė su budistų religija pirmoje vietoje, nes tą religiją išpažįsta krašto gyventojų dauguma.

Numatoma žemės reforma, paliekanti savininkams 50 akrų. Ji palies per 50.000 turtingų krašto gyventojų, bet sudarys sąlygas daugiau žemdirbių aprūpinti žeme ir darbininkus darbu. Valstybė kontroliuos valstybinę ir privačią pramonę bei sudarys sąlygas, kad ir darbininkai įmonėse turėtų sprendžiamąjį balsą.

Nors Ceilono naują konstituciją paruošė komunistas C. Silva, bet ji yra daug žmoniškesnė už Stalino konstituciją Sovietų Sąjungoje. Naujoji Ceilono konstitucija neleidžia iš žmogaus atimti viso turto, vykdyti religinius bei tautinius persekiojimus, nepadaro žmogaus beteisiu vergu. Ceilone ir darbininkai įmonėse turės sprendžiamąjį balsą, o Sovietų Sąjungoje sprendžiamąjį balsą turi tik Maskvos valdovai.

Sukilimas

Jamatha Vimukthi Peramuna — JVP arba liaudies išlaisvinimo frontas yra komunistų revoliucininkų partija, kurios daugumą sudarė jaunesnio amžiaus komunistai. Jiems vadovavo maoistai. Jų tikslas — perimti krašto valdymą revoliucijos keliu. Prie tos revoliucijos buvo prisidėjusi ir Š. Korėjos ambasada Ceilone. Dėlto ji turėjo užsidaryti ir tą kraštą palikti.

JVP komunistai buvo nepatenkinti maskviniais komunistais, kurie buvo įėję į jungtinį frontą, bet prie revoliucijos nesidėjo. Kaikur jie net viešai demonstravo prieš JVP komunistus.

JVP komunistai ruošėsi sukilimui ir jau vykdė sabotažo veikmus. Savo susirinkimuose jie aptardavo sukilimo eigą. Kaikurie tų komunistų siūlė, padarius perversmą, nužudyti ne tik jungtinio fronto vyriausybės narius, bet ir visus gyventojus virš 45 metų amžiaus. Tada esą sumažėtų gyventojų skaičius ir palengvėtų nedarbo klausimas. (Problems of Communism, 1973, I, 35 psl.).

Sukilimas buvo numatytas pradėti 1971 m. balandžio 14 d., kai krašto gyventojai bus užsiėmę kelionėmis bei iškilmėmis, surištomis su singaleziečių N. Metais. Nors sukilimui vadovavo maoistai, bet buvo ir maskvinių komunistų atstovų. Vienas jų — R. Wijiweera, kuris buvo studijavęs Maskvoje, Lumumbos universitete.

Sukilimas buvo pradėtas policijos būstinių puolimu, telefono linijų naikinimu, geležinkelių ardymu, kelių blokavimu. Kaikur sukilėliams pavyko įsistiprinti, bet sukilimas nepavyko, nes jų nerėmė nei savi žmonės, nei užsienis.

Sukilimą malšino kariuomenė, kurią rėmė ne tik vietos gyventojai, bet ir užsienis, neišskiriant nė Sovietų Sąjungos. Maskva rėmė Ceilono vyriausybę, nes joje dalyvavo ir maskviniai komunistai. Sukilimas gal būtų buvęs sėkmingesnis, jei jis būtų įvykęs tada, kai kraštą valdė UNP. Dabar, kai krašto valdymą buvo perėmęs jungtinis kairiųjų frontas, turįs krašte žmonių pasitikėjimą, perversmas pasidarė neįmanomas. Sukilimas krašte paliko daug žaizdų. Jas teks užgydyti. Sukilimo vadai buvo teismo nubausti, o kiti sukilėliai turės dirbti prie krašto atstatymo darbų.

Sukilimas sužlugdė žmonių pasitikėjimą komunistais. Kaimo gyventojai komunistais nepasitiki, o Ceilone daugiau žmonių gyvena kaimuose, negu miestuose. Singaleziečiai yra budistai. Jie į komunistus žiūri nepalankiai. Studentų sambūriuose vyravo marksistai, o dabar — SLFP ir antikomunistinis progresyviųjų frontas. Nežiūrint Ceilone vyraujančio socializmo, komunistams tame krašte įsigalėti bus sunku.

Lietuvių pėdsakai Montrealyje

Vyt. Širvydas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Nauji atvykėliai

Tuo metu Kanadon pradėjo atvykti nauja, trečioji lietuvių ateivių banga, pati veikliausia tautiniu, kultūriniu ir organizaciniu požiūriu. Tai vadinamieji "dypukai" (iš Displaced Persons). Iš dvasiškių pirmoji kregždė buvo kun. Stasys Kulbis, SJ. Jį klebonas kun. J. Bobinas mielai priėmė klebonijon gyventi ir jį globojo, rodos, ištisus metus, kol prancūzai jėzuitai Rachel gatvėje aprūpino jį pastoviu kambariu.

Kiek vėliau (1947) atvyko iš Vokietijos kun. A. Vilkaitis, kurio brolis Montrealyje nekartą buvo Vytauto D. klubo pirmininku. Po to atvyko kun. J. Stankūnas. Jiedu kurį laiką gyveno Šv. Kazimiero klebonijoj, bet sugyventi su klebonu kun. J. Bobinu nesisekė ir abu išsikėlė kitur — kun. A. Vilkaitis į Aušros Vartų parapiją, kun. J. Stankūnas — airių.

Nauja parapija

Iš naujai atvykusių kunigų daugiausia pėdsakų Montrealyje paliko kun. J. Kubilius, SJ. Apie ji "Lithuanians in Canada" rašo:

1950 m. buvo sumanyta įsteigti antrą lietuvių parapiją... Montrealio arkivyskupas P. E. Leger, Montrealio Tėvam jėzuitam tarpininkaujant, pakvietė lietuvį tėvą jėzuitą iš Čikagos ištirti padėtį ir eventualiai įsteigti naują parapiją.

Kun. Kubilius atvyko į Montrealį 1950 m. rugpjūčio 17 d. Tėvų jėzuitų provincijolo Tėvo Goulet lydimas, jis prisistatė Montrealio arkivyskupui. Šis įgaliojo kun. J. Kubilių pradėti apaštalavimo darbą Montrealio lietuvių tarpe, ypač naujųjų ateivių. Jam duota laisvos rankos pasielgti pagal nuožiūrą. Kilo klausimas: burtis senojoj parapijoj išplečiant jos veiklą ar steigti naują parapiją. Su kitais pasitaręs, kun. Kubilius nusprendė steigti naują parapiją. Šiam nuosprendžiui arkivyskupas 1950 m. rugpjūčio 24 d. pritarė ir davė leidimą įsteigti nepriklausomą lietuvių misiją tiesioginėje arkivyskupo priežiūroje. Tai tebuvo popierinis dokumentas, kurio įgyvendinimas pareikalavo didelių pastangų. Montrealio arkivyskupas tai suprato. Jis drąsino lietuvius, o kun. J. Kubilius turėjo užtenkamai drąsos. Antrojo pasaulinio karo metu jis Prancūzijoj veikė su Maquis pogrindžiu ir įprato rizikuoti. Montrealy jam teko grumtis su netikėtumais. Pirmasis jo žingsnis buvo — rasti misijai patalpas. Išvaikščiojęs visą Verduno priemiestį, rado seną airių parapinę salę, 377 Willibrord Ave. Pirmosios lietuviams pamaldos čia įvyko 1950 m. rugsėjo 8 d. Daugelis lietuvių, ypač naujųjų, susirinko misijon. Pirmajame misijos susirinkime žmonės pareiškė norą turėti savo tautinę parapiją. Išrinktas pirmasis parapijos komitetas. Arkivyskupas P. E. Leger maloniai sutiko duoti leidimą steigti naują tautinę parapiją. Romon nuvykęs gauti kardinolo skrybėlės, jis sutvarkė reikalingus tokiai parapijai dokumentus ir grįžęs Montrealin įteikė kun. Kubiliui. Oficialus dekretas datuotas 1951 m. vasario 9 d. (p. 45-46).

Šventovė Verdune

Seniausia Kanados lietuvių parapija, kuri statybos fonde turėjo virš $150,000, per šešerius metus (1949-1955) negavo leidimo naujai bažnyčiai statyti, o be skatiko įsikūrusiai naujajai parapijai arkivyskupas paskolino $30,000. Ji pirko žemės iš miesto valdybos už $5,000, o vienas prancūzas paskolino $80,000 iš 3%. Spėliota, kad statyba kainuos $250,000. Taigi pusė jau buvo surinkta, o kitą pusę tikėtasi sutelkti iš naujų parapijiečių, kurie sudėsią po $100 nuo šeimos (jų buvo apie 500). Be to, ir iš senosios parapijos gauta $10,000, kurių $2,000 spėjo perduoti klebonas kun. J. Bobinas, o $8,000 — jo įpėdiniai.

Kertinį Aušros Vartų šventovės akmenį kardinolas Leger pašventino 1955 m. balandžio 3 d. Bažnyčios šventinimas įvyko 1955 m. rugsėjo 25 d., dalyvaujant kardinolui Leger ir iš Čikagos atvykusiam vysk. V. Brizgiui. Klebonais iš eilės buvo: kun. J. Kubilius, paskirtas 1951 m. vasario 10 d.; kun. J. Borevičius — nuo 1957 m. lapkričio 15 d.; kun. K. Pečkys — nuo 1963 m. sausio 15 d.; kun. L. P. Zaremba — nuo 1968 m. rugsėjo 30 d. Visi — jėzuitai.

AV parapija 1971 m. turėjo 460 šeimų, kurių 223 užsimokėjo mokestį. Sekmadienio rinkliavos svyravo tarp $125 ir $255.

Kun. J. Bobino pagerbtuvės

Šv. Kazimiero parapija vis tebelaukė leidimo statyti savo šventovę. Parapijos komitetas 1954 m. gegužės 22 d. suruošė klebonui kun. J. Bobinui dvigubos sukakties paminėjimą: 25 metų įšventinimo ir 25 metų klebonavimo. "Nepr. Lietuva" rašė: "Banketas buvo šiltas, lietuviškas ir kupinas visokio džiaugsmo. Viršutinėje salėje (rumunų) buvo paruošta 360 vietų, žemutinėje 220 — ir visos buvo užimtos."

Vakaro vedėjas Vyt. Širvydas pristatė žodžiu sveikinti iš Ipswich, Mass., atvykusį Tėvų lasaliečių seminarijos rektorių kun. dr. A. Bružą, kuris būdamas Nashua, N. H., Šv. Kazimiero parapijos klebonu 1931-1938 m. užmezgė labai šiltus ryšius su jaunu Montrealio Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Aušros Vartų klebonas kun. J. Kubilius, be pasveikinimo žodžiu, įteikė dail. Žmuidzinienės pieštą amžinų rožių paveikslą. Be to, kun. J. Bobiną sveikino visų Montrealio lietuvių draugijų pirmininkai: Vytauto klubo — J. Gargasas, Šv. Onos — p. Girdauskienė, Šv. Elzbietos — p. Motūzienė, Nek. Prasidėjimo — E. Vosyliūtė, Kanados Lietuvių Tarybos skyriaus — A. Navickas, KLK Moterų Dr-jos — p. Lukošienė, Kanados Lietuvių Bendruomenės — J. Lukoševičius, mokytoja Marija Arlauskaitė ir Montrealy lankęsis pranciškonas kun. Rafaelis Šakalys. Laiškais sveikinimų buvo iš "Tėviškės Žiburių" redakcijos, Kanados Kunigų Vienybės, pranciškonų provincijolo tėvo J. Gailiušio, prel. J. Balkūno ir daugelio kitų. Sveikino ir katalikų savaitraščio "Ensign" redaktorius Keyserlingk.

(Bus daugiau)

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos tautinių šokių grupės narės 1948 m. Viršuje iš kairės: A. Jakimavičiūtė — dabar Ramanauskienė Toronte; M. Gečaitė — dabar Jonelienė Montrealyje; G. Narbutaitė — dabar Miglinienė Čikagoje; V. Selionytė — dabar Gurčinienė Kalifornijoje; M. Paškauskienė — dabar Kalifornijoje; V. Ratavičiūtė — dabar ištekėjusi, gyvena prie Hamiltono, Ont. Viduryje — grupės globėjas klebonas kun. J. Bobinas. Apačioje: R. Jakimavičiūtė — dabar Bražukienė Toronte; A. Ratavičiūtė — dabar Morkūnienė Montrealyje. Trūksta grupės vedėjos sol. J. Vienožinskaitės dabar Adamonienės Montrealyje, akordeonistės V. Judzentavičiūtės — dabar Garnelienės Delhi, Ont., ir J. Pauliūtės — dabar ištekėjusios JAV.

PADĖKA

1973 m. vasario 11 d. mirė

a.a. Vladas Skilandžiūnas.

Amžiną atilsį velionis per aštuonerius ligos metus, kaip rodo jo paliktas sąrašas, susilaukė vpač daug lankytojų. Velionis niekuomet nebuvo praradęs vilties kada nors pasveikti ir kiekvienam lankytojui asmeniškai padėkoti. Dabar, sutikdami su Dievo valia, mes, likę broliai, su didžiausiu nuoširdumu dėkojame visiems, visoms lietuvių draugijoms bei organizacijoms, visiems dvasiškiams, o ypač kun. A. Simanavičiui, OFM, per tą ilgą metų eilę lankiusiems ir dvasiškai stiprinusiems velionį ligoninėje.

Nuoširdžiausias ačiū kun. B. Bagdonui, OFM, už atkalbėtą Rožinį laidotuvių namuose, o klebonui Tėvui Placidui, OFM, už apeigas kapuose. Dėkingi esame ir visiem kitiem Tėvam pranciškonam už prisiminimą velionies maldose.

Nuoširdžiausiai dėkojame Šv. Jono Krikštytojo parapijos kunigams už atlaikytas po laidotuvių gedulingas pamaldas už brolį velionį.

Dėkingi kun. B. Jurkšui ir solistui V. Verikaičiui už giedojimą bažnyčioje ir apeigų metu kapuose.

Nuoširdžiausias ačiū visiems už šv. Mišias, gėles, pareikštas užuojautas privačiai, laiškais ir spaudoje.

Didžiausias ačiū visiems dalyvavusiems Rožinyje, gedulingose pamaldose, velionį lankiusiems laidotuvių namuose ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame Vlado bičiuliams už paskutinį velioniui patarnavimą — karsto nešimą.

Broliai Skilandžiūnai

PADĖKA

Mūsų didelio liūdesio valandoje mylimam vyrui, tėvui, sūnui ir broliui **a. a. Juozui Šimanskiui** mirus, nuoširdžiai dėkojame: gerb. kun. dr. V. Skilandžiūnui už lankymą ligoninėj, maldas laidotuvių namuose, Mišias bažnyčioje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą; Otavos apylinkės valdybos pirmininkui V. Priščepionkai už tartą žodį kapuose; taip pat visiems, kurie lankė velionį ligoninėj, laidotuvių namuose, nešė karstą, atsiuntė gėles, pareiškė užuojautą žodžiu, spaudoje ir laiškais, užprašė šv. Mišias; atvykusiems iš tolimų vietovių — dr. B. Momeilovich su ponia, P. Zabulioniams, P. Palilioniams, P. Leveriams, P. Ivanauskienei, P. V. Ališauskui; visoms Otavos ponioms už suruoštas vaišes.

Liekame Jums visiems nuoširdžiai dėkingi.

Nuliūdę: Albina Šimanskienė, sūnus Edmundas, mama Juzė Šimanskienė, sesuo Elena ir Pranas Ališauskai

A✝A

Juozui Grubevičiui

mirus, sūnų JONĄ, dukteris — ZUZANĄ, IZABELĘ ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

Šv. Jono Kr. Pašalpinė Draugija

Šv. Mišios, užprašytos Draugijos už velionies sielą, bus laikomos balandžio 7, šeštadienį, 10 v.r., Šv. Jono Kr. bažnyčioje.

A✝A

Petrui Vilėniškiui

staiga mirus, jo žmonai ELENAI, dukrai RŪTAI, broliui AUGUSTUI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Juozas Petronis

Brangiai Mamytei, uošvei ir senelei

Leokadijai Baranauskienei

mirus, mielus bičiulius — sūnų POVILĄ, dukrą Z. PUŠINSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Stasys ir Jonaičių šeima

A✝A

Pranui Kirliui

mirus, seseriai MARIJAI BASALYKIENEI, jos vyrui ir visiems giminėms reiškiame gilią užuojautą —

K. ir L. Gaižučiai *S. ir K. Lazdiniai*

J. ir R. Skavičiai

Pietų Amerikos lietuvių kongresas

(Atkelta iš 1-mo) psl.

užrašai (plakatų), tų pačių, kurie buvo nešti Čikagoje prieš pusmetį ("Nemunas — Brazilija", "Grandis — Čikaga"). "Žilvičiui" papildžius eiles, susidarė virš šimto šokėjų — retas reginys P. Amerikoje.

"Žilvitis" pašoko Pasėjau žilvitį, Barė ponas čigoną, Grybs grybs baravyks (mažesniųjų rateliai), Noriu miego, Kalvelį, Vėdarą, Grandinėlę (vidutiniųjų). Žiūrovai, susėdę pašlaitės suoluose, ypatingai plojo "Grandžiai" pašokus Aštuonytį ir dar du šokiu. "Nemunas" irgi atliko keletą šokių, įskaitant Čigonėlę, bet bendras visų grupių šokis buvo atšauktas, nes Argentinos grupė, sudaryta iš šešių atstovų porų, negalėjo šokti.

Laisvę Lietuvai!

Pagrindinis kongreso įvykis — uždarymas vasario 24, šeštadienį. Portugališkai žodį tarė H. Nadolskis, braziliečių kultūrinių draugijų narys, įskaitant ir istorijos bei geografijos institutą, redaktorius (jo rūpesčiu enciklopedijoje apie muzėjų istoriją yra ir Lietuvos skyrius), o lietuviškai — PLB atstovas A. Nasvytis. Perskaityta rezoliucija portugališkai, išsiuntinėta spaudai ir konsulatams, pasisakanti už Lietuvos laisvo apsisprendimo teisę ir reikalaujanti visuotinių asmens teisių.

Meninėje programoje pasirodė pirmiausia "Grandis", kuri sužavėjo japonų kultūros draugijos salėje, miesto centre, susirinkusius 835 žiūrovus. Scena buvo papuošta gėlėmis ir plakatais, mininčiais Vilniaus 650 metų, Klaipėdos sukilimo 50 m., Dariaus ir Girėno 40 m. ir Romos Kalantos aukos sukaktį. Kol šokėjai ilsėjosi, sušilę Brazilijos vasaros karštyje, dainavo solistė Audronė Simonaitytė iš Čikagos.

Nepriklausomybės minėjimas tęsėsi baigiamosiose pamaldose ir apeigose prie Brazilijos nepriklausomybės didžiulio paminklo prie Ipirangos upelio. Čia 1822 m. rugsėjo 7 d. Petras I paskelbė nepriklausomybę, o vasario 25 d. apie 400 lietuvių susirinko giedoti abiejų kraštų himnų, lydimi Sao Paulo valstybinės policijos orkestro. Žodį tarė Z. Juknevičius. B. Brazdžionio "Antrieji šimtmečių žingsniai" ištraukas skaitė R. Steponaitytė, o jaunimas padėjo vainiką. Neštos visų atstovaujamų kraštų ir Lietuvos vėliavos ir augštai iškeltas užrašas "V P. Am. lietuvių kongresas reikalauja laisvės Lietuvai" (portugališkai).

Brazilietiškas kepsnys

Sekmadienio saulėtą popietę šimtai kongreso dalyvių susirinko Dr. V. Kudirkos mokyklos, statytos prieš karą Lietuvos respublikos lėšomis, kieme tradiciniam brazilietiškam kepsniui, vadinamui "churrasco". Tik registracijos komisija galėjo žinoti, kas iš kokio krašto atvykęs, nes visi pietietiškai ir draugiškai bendravo užkandžiaudami, šokdami prie orkestro muzikos.

Jaunimas, dar nepavargęs, išvyko dviejų dienų stovyklėlei Ubatubos pajūrin, kuris yra vienas gražiausių šioje Brazilijos dalyje. Irgi apie 20 nuvyko į Rio de Janeiro pasižiūrėti garsaus Užgavėnių karnavalo.

Išvados

Savaitraštis "Mūsų Lietuva" kovo 9 d. laidoje, įvertindamas V PALKą labai teigiamai, pastebėjo, kad ypatingai jaunimas veikliai dalyvavo švietimo, jaunimo ir religiniuose svarstymuose; kad bendras dalyvių skaičius buvo nemažesnis kaip prieš aštuonerius metus III-jame kongrese; kad sukeltas užsidegimas rengti III PLJK Brazilijoje ir Argentinoje. Vietinė spauda ir televizija dažnai minėjo Lietuvos vardą, dažniau, negu 1965 m. Likusios lėšos talkins ateities darbams, kurių numatyta daug. **A.S.**

Penktojo P. Amerikos lietuvių kongreso visumos posėdyje. Iš kairės: sekr. H. Mošinskienė, pirm. Z. Juknevičius ir kongreso vicepirm. kun. Pr. Gavėnas. Pastarasis daro pranešimą apie religinę sekciją A. Saulaitis

GAL TAI TIK SMULKMENOS...

AL. GIMANTAS

Perskaičius įvairiuose mūsų laikraščiuose buvusius Vasario 16 iškilmių aprašymus, jau galima daryti ir kaikurias išvadas. Pirmiausia, bendras dalyvių skaičius liko maždaug tas pats. Atseit, toje plotmėje nubyrėjimų beveik nebūta. Kaikas prieš tai baiminosi, kad minėjimų dalyvių bendras skaičius galėjo kristi, ypač turint galvoje tų mūsų visų svarbiausių trijų veiksnių aukų rinkimo "politiką" JAV-se. Atseit, išeivijos masė liko vieningesnė už pačius vadovaujančiuosius veiksnius. Bendrosios surinktų lėšų sumos, regis, liko maždaug pernykščiame lygyje, nors bendroji lietuvių veikla reikalauja vis stipresnio finansinio pagrindo. Visi tai, atrodo, gerai supranta, bet bendrasis tautiečių duosnumas nepadidėjo.

Visų minėjimų turinys (su išimtimis kaikuriose Kanados vietovėse) liko beveik įprasto, standartinio formato rėmuose. Beveik visur, kviečiant vietinės aplinkos svečius-kalbėtojus, tebuvo kreipiamas dėmesys į politinį momentą, užmirštant, kad mokslo, meno ir aplamai kultūrinio pasaulio atstovai nemažiau mums reikalingi. Tuo tarpu eilė parlamento ar kongreso atstovų paberia lietuviškajai auditorijai eilę gražiai surėdytų posakių ar šūkių, primena reikalą ugdyti savitą kultūrą ir tautines vertybes bendrojoje įvairiatautėje vietinėje bendruomenėje ir... skubiai palieka salę, besiteisindami neatidėliotinais kitais įsipareigojimais. Meninę programą dažniausiai stebime jau tik mes patys... Eilinių kongreso ar parlamento narių apsilankymas dažnai ignoruojamas ir vietinėje spaudoje. O gauti vienos ar kitos partijos vadą, parlamentinės komisijos pirmininką ar bent narį nevisada pasiseka. Pagaliau kiek gi yra tų iškilių vardų JAV-vių senate ar kongrese, kuriuos visi pažįsta? Jungtinėse Valstybėse iš viso labai sunku ar beveik neįmanoma tokio pobūdžio minėjimuose susilaukti vykdomosios valdžios reikšmingesnių pareigūnų, bent jau tokių, kurie prisideda prie krašto politikos formavimo.

Prie baigiamųjų pastabų priklauso ir toji nuolatinė, negydoma, o gal ir nepagydoma (nes įsisenėjusi) liga — tai minėjimų ilgumas. Visa tai vyksta, lyg gyventume ne Kanadoje ar JAV, bet pietiniame kontinente, kur įprastos pertraukos, atidėjimai rytdienai, kur laiko sąvoka gal net ir neegzistuoja. Nenorime, negalime ar nemokame savo iškilmių sutelkti į dvi valandas. Tiek laiko pilnai pakaktų ir iškilmingam aktui, ir kalboms, ir trumpai pertraukai, ir neperkrautai meninei programai. Čia kyla mintis: kas būtų, jei Vasario 16 minėjimų rengimas būtų paliktas mūsų akademinio jaunimo iniciatyvai ir sugebėjimams, be jokios vyresniųjų globos ar sugestijų? Taigi, kas būtų?

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
Alfonsas LE6-2805.

Piano – Grand Piano specialistas
Padeda perkant ar parduodant pianinus, sąžiningai atlieka visokius remonto bei stygavimo darbus.
A. BRIČKUS • Tel. 534-0940 Toronte

Pittsburgo "Neries" šokėjos ir šokėjai, šauniai dalyvavę Lietuvių Savaitės programoje Daytone, Ohio

Laiškai iš Alžerijos

Inž. Kostas Astravas

Jau daugiau kaip mėnuo pelnausi savo kasdieninę duoną dirbdamas Alžyro mieste šio krašto valdžios kontroliuojamoje bendrovėje, kuri statys didžiausius pasaulyje įrengimus suskystinti natūralioms žemės dujoms, kurios vėliau bus parduodamos Amerikai. Aš esu planuotojas. Su kitu kolega iš JAV peržiūrim visokius dokumentus. Kol kas gyvename įdomiame viešbutyje, kuriame yra visko po truputį iš visų kultūrų. Ir ko čia nematysi: turkų ornamentai, persų, Tolimųjų Rytų simboliai... Užėmus šį kraštą prancūzams, buvo įvestas ir krikščioniškas motyvas — viešbutis pavadintas St. George (Šv. Jurgis). Jis turi įdomų turkiško stiliaus parką, kuriame galima pasislėpus nuo žmonių įkyrumo ramiai pasėdėti ar paskaityti. Čia antrojo pasaulinio karo metu buvo amerikiečių generalinio štabo būstinė, kurioje gyveno ir gen. Eisenhoweris.

Nors Amerika su Alžerija neturi diplomatinių santykių (tiksliau pasakius, jie buvo nutraukti už Izraelio rėmimą), bet viešbutis pilnas amerikiečių. Tai daugiausia atstovai iš įvairių inžinerijos bendrovių, parduodą mašinerijas, bankininkai ir visokie verslininkai. Nemažai čia matyti vokiečių, tokių pat profesiju žmoniu, kaip ir amerikiečiai. Visi skuba, laksto. Mat, čia per sekančius dešimt metų bus išleisti keli bilijonai dolerių įvairių įmonių statybai: naftos valyklų, natūralių duju, trašų, petrochemikalų ir metalurgijos.

* * *

Vienu žodžiu, šis kraštas tampa skruzdėlynu, kuriuo prieš kelerius metus buvau Kuwait. Iš pastarojo aš čia atvykau dirbęs tenai taipogi to krašto valdžios nuosavybėje esančioje vienu laiku moderniausioje naftos valykloje. Čia mes dirbame kaip inžinieriai konsultantai. Darbas įdomus, atsakingas, laisvas.

Šio krašto vynas geras ir pigus, jei žinai kurioje krautuvėje pirkti. Tad mes vandens nevartojame ir kavos vietoje per pietus visada geriame po bonka raudono "Mascara" vyno. Vieni sako, kad jis apsaugo nuo visokių ligų. Tiesa, dabar tai gal ir nebūtina, nes kasdien kaip iš kokio kibiro pila lietus, ir gatvės yra pakenčiamai švarios.

Man čia labai keista ir kažko trūksta, nes esu pripratęs matyti kupranugarių karavanus, beduinus, ožkas, avių bandas ir labai triukšmingus arabų bazarus. Čia to nėra. Jei nori tai matyti, turi keliauti toliau į Sahara, kur aš dar nesu buvęs.

Alžerija yra socialistinis kraštas, kuriame kainos viršija visų kapitalistinių kraštų kainas. Nėra šeikų su dideliais haremais, ir motervs veidus pridengia baltomis skarelėmis. Arabijoje visos apsigaubia juodomis skraistėmis, o veidą — juoda maske su skylėmis akims. Tas labai misteriška, nes nežinai su kuo kalbi. Joms tai gerai, nes gali viską stebėti neatpažintos.

* * *

Kaip ir visus vakarus, sėdint viešbučio foje ir skaitant knygą, pro šalį praeina daug gerai apsirengusių žmonių. Jų tarpe atpažįstu elegantišką kiniečių porą — kukliai apsirengusių diplomatų iš Raudonosios Kinijos. Įdomūs žmonės. Su to krašto ambasadorium Kuwaite esu pusantros valandos kalbėjęs gerdamas kavą jų ambasadoje ir diskutuodamas keliavimo galimybes per Raudonąją Kiniją.

Pasižiūrėjęs į viešbučio koridorius, pastebiu nemažai policijos sargybinių. Čia, matyt, bus neeilinis pobūvis. Pro šalį praeina Šveicarijos ambasadorius, taipgi atstovaujas JAV interesams. Dėmesį atkreipia su sari apsirengusi diplomato žmona. Kitą vakarą sutikes juos restorano salėje užkalbinu. Pasirodo, kad tai ambasadorius iš karališkos Nepalio valstybės, kurią aš lankiau praėjusiais metais. Jie labai nustemba sutikę žmogų, kuris bandė lipti į Everesto kalną.

Staiga salėje pasipila ovacijos, ir pro šalį praeina besišypsanti Mme Nguyen Thi Binh, užsienio reikalų ministerė iš Šiaurės Vietnamo, atstovaujanti Pietų Vietnamo revoliucinei valdžiai. Ji laikoma labai populiaria moterim.

* * *

Šeštadienio vakarą pakviečiau karališkojo Nepalio ambasadorių su puikia ponia vakarienei. Prieš ją abu atėjo į mano kambarį. Kartu buvo ir mano kolega amerikietis, dirbąs su manimi. Aš jiems parodžiau savo darytų nuotraukų albumą iš Nepalio kelionės. Abu labai stebėjosi. Nepajutom, kaip atėjo vėlus vakaras. Man kelis kartus kviečiant vakarienei, abu atsakydavo: "Palauk, nepabėgs. Pakalbėkim." Taip mes keturiese ištuštinom jų atneštą skočiaus bonką, kurio Alžyre neįmanoma gauti. Įdomūs žmonės to krašto aristokratai. Išsilavinę, buvę penkerius metus Maskvoje ambasadoriaus pareigose. Prieš palikdami Maskvą, norėjo aplankyti Lietuvą, bet dėl susidėjusių aplinkybių nepavyko. Vakarienę valgėm iki vidurnakčio.

Tą patį vakarą pakvietė mudu būti jų svečiais sekantį vakarą. Jų kambaryje vėl sekė įdomūs pasikalbėjimai, nepalietiškas juokas. Išėjus iš viešbučio, laukė diplomatinis limuzinas su Nepalio vėliava. Važiavome į Alžyro miesto centre esantį kinietišką restoraną. Gerdami vyną ir valgydami kinietišku stiliumi su pagaliukais, pasakojom vieni kitiem savų kraštų istorijas. Mums buvo įdomu išgirsti daugiau apie Nepalio žmones, o jiems — apie lietuvių kalbą, istoriją. Jie yra sutikę ir lietuvių atstovus, esančius Londone. Jis paklausė mane:

— Ar pats, gyvendamas šioje prabangoje, gali pamiršti savo kraštą?

— Niekados, ambasadoriau, — atsakiau.

— Aš tai tikiu, — atsakė jis.

Kitą dieną, nupirkę Alžyro mieste besiskleidžiančių tulpių puokštę, pasiuntėm į jų kambarį, kaip atsidėkojimą už malonią draugystę.

* * *

Ar nemalonu buvo susipažinti su tolimo krašto ambasadorium, kuris žinojo apie mano gimtąjį kraštą? Nepalis — įdomus kraštas ir aš planuoju aplankyti jį antrą kartą. Pasuksiu ne į Everesto kalną, bet į džiungles. Ten galima išsinuomoti valdžios dramblį, kuris per pusę dienos nuneša į kitą džiunglių kraštą. Įdomu tai padaryti. Dramblys nieko nebijo. Įdomu stebėti, kaip jis laužia ant jo kelio stovinčius medžius. Taipgi nemažiau įdomu stebėti įvairius džiunglių gyventojus: beždžiones, tigrus, didžiules gyvates. Tikiuosi tai padaryti ir būti ambasadoriaus giminių bei draugų svečiu paslaptingame Nepalyje.

P. Amerikos lietuvių kongreso proga Brazilijoj buvo surengta jaunimo studijų savaitė-stovykla. Nuotraukoje — stovyklos dalyviai klauso J. Čiuvinsko (nematyti nuotraukoje) ir Alg. Sliesoraičio pokalbio apie išeiviją ir Lietuvos laisvinimo darbus Nuotr. A. Saulaičio

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

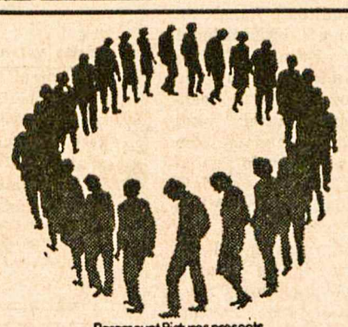
Paramount Pictures presents
"THE FIRST CIRCLE"
based on the novel by Aleksandr I. Solzhenitsyn
"PIRMASIS RATAS"
ANTRĄ SAVAITĘ
cinecity YONGE at CHARLES • 922-1394
Kasdien: 5.30, 6.00, 8.00, 10.00 • Šeštad. ir sekmad. 1.30, 2-4-6-8-10

PASIKEIS AIRIJOS POLITIKA?

K. KRAUZĖ, mūsų bendradarbis Britanijoj

Airijos respublikos ministeris pirmininkas Jack Lynch paskelbė naujus parlamento rinkimus, tikėdamasis arba gauti valdančiajai savo partijai didesnę daugumą, arba pralaimėti.

Dabar jau po rinkimų. Jo Fianna Fail partija naujajame parlamente turės 69 vietas, o iš Fine Gail (54 vietos) ir Darbo (19 vietų) partijų sudarytoji koalicija 73 vietas (dar du atstovus pravedė Aontacht Eireann). Taigi valdymą perima nauji žmonės.

Į prezidentus?

Jack Lynch vadovaujama Fianna Fail partija valdė Airijos respubliką ištisą 40 metų su šešerių metų tarpu. Jos vadas Lynch nuo 1966 m. buvo ministeris pirmininkas, o pastaruoju metu imta rašyti, kad jis tikriausiai kandidatuos į prezidentus ir bus pats rimčiausias kandidatas. Dabartinis prezidentas, respublikos kūrėjas Eamon de Valera yra jau visiškai susenęs ir besveikatis.

Minėtąją partiją įsteigė 1926 m. pats de Valera, talkinamas atkaklių respublikininkų, kurie tik palaipsniui pajėgė šiek tiek apsišlifuoti, priprasti prie naujo gyvenimo be pilietinio karo ir be priešinimosi anglų valdžiai. Jeigu ta partija tvarkė kraštą tiek daug metų, matyt, buvo patraukliausia. Patrauklumo, be abejonės, jai teikia ir ta aplinkybė, kad tai yra žymiausio, gal net sakytume — legendinio dar gyvo likusio laisvės kovotojo de Valeros partija, kuri neužmirštama šiaurinėje Airijoje (Ulsteryje) likusių brolių katalikų ir jokiomis didesnėmis reformomis negriauna tradicinio gyvenimo pagrindų.

Rungtynės pažadais

Tiesa, prieš pat dabartinius rinkimus Jack Lynch'ui opozicija buvo pradėjusi daryti priekaištą, kad jis pasidaręs jau lyg koks prezidentas, lyg ir atitrūkęs nuo kasdieninių reikalų iškilmingasis, net rinkimams jokios pagrindinės programos neparuošęs. Tačiau niekas nebandė neigti, kad jis naudojasi dideliu populiarumu: kur tik jis pasisuka, ypač prieš rinkimus, visur žmonės sujunda, susidomi, nori jį iš arčiau pamatyti ar jo paklausyti. Žodžiu, angliškai sakant, yra "good old Jack".

Kai dėl programos, tai opozicija buvo jį išprovokavusi labai nerealiu priešrinkiminiu pažadu. Jis irgi davė tokį pat nerealų pažadą. Opozicija žadėjo sutaupyti 30 milijonų svarų, kai dabar Airija įstojo į Europos Ekonominę Bendruomenę. Airijos ūkininkai už savo gaminius nebegausią primokėjimų, ir iš to susidarysią tie milijonai. Vadinas, visas reikalas remiamas prielaida, kad už tuos gaminius bus gaunamos ypač geros kainos Europos kraštuose ir Britanijoje. Bet toks galvojimas vertas tiek pat, kiek viltis laimėti milžinišką sumą futbolo loterijose.

Atsakydamas į tai, Lynch pažadėjo mokesčius sumažinti, ir tuo būdu žmonių kišenėse pasiliksią 35 mil. svarų. Žodžiu, kaip buvo šaukta, taip ir atsiliepta. Laimėjusiems rinkimus, be abejonės, nemalonu išsisukinėti, kai pažadų neįmanoma įvykdyti.

Tiek valdančioji partija, tiek opozicija davė ir gerų pažadų. Vieni ir kiti prieš rinkimus sakė, kad reikia didinti socialinės draudos išmokas (pensijas, nedarbo ir ligos atveju išmokamąsias sumas). Vieni ir kiti taip pat griežtai pasisakė prieš provizorinę IRA, kuri jau Airijos sostinėje Dubline pradėjo vykdyti sprogdinimus. Keletas jos vadų, tegu ir neilgam laikui, atsidūrė už grotų.

Naujieji veidai

Sakoma, kad Lyncho vyriausybei trūkę plačiau žinomų asmenų. Ministeriais buvusieji jo varžovai turėjo pasitraukti, kai įsipainiojo į ginklų gabenimo IRA-i bylą. Tokių asmenų turėsianti dabar rinkimus laimėjusi dviejų partijų koalicija — Liam Cosgrave vadovaujama Fine Gael partija, įsteigta prieš 40 metų, ir Darbo partija, pati seniausia Airijoje, įsteigta 1912 m. Pirmoji jų turi savo aktyviose eilėse dr. Garret Fitzgerald, ekonomistą akademiką, puikų kalbėtoją, o antroji — dr. Conor Cruise O'Brien, akademiką, autorių ir labiausiai pasauliui žinomą iš to meto, kai jis Jungtinių Tautų buvo išsiųstas į Kongą tvarkos daryti.

Kitos rinkimuose dalyvavusios partijos — Sinn Fein, atstovaujanti maždaug oficialiam IRA sparnui, ir Aontacht Eireann, kuri yra sudaryta daugiausia iš atkritusių nuo Fianna Fail.

Be kita ko, turinčių teisę balsuoti piliečių Airija prieš rinkimus turėjo 1.800.000. 1972 m. gruodžio mėn. buvo pravestas referendumas, kuris nusperndė duoti teisę balsuoti visiems nuo 18 m. amžiaus. Bet tie jaunuoliai dar nėra įtraukti į balsuotojų sąrašus (tokių esą apie 150.000).

Galima įtampa

Airijos parlamentą sudaro 144 nariai, ir į tas vietas partijos buvo išstačiusios 329 kandidatus. Tarp kandidatų didžiausią grupę sudarė ūkininkai (47), sekančią po jų (26) profesoriai ir mokytojai.

Ar pasikeis politika? Didelio skirtumo nebūsią. Tik Liam Cosgrave gal būsiąs griežtesnis provizorinei IRA, kuri verčiasi teroro veiksmais. Galima tikėtis opozicijos kieto sprendimo, ypač dėl šiaurės Airijos, nes didele balsų dauguma išrinkti kandidatai, kurie rūpinasi padėti Ulsterio katalikams. Pačioje koalicijoje taip pat galį būtų įtempimų.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

DUOS DIDESNĘ PARAMĄ, KAD NEKILTŲ NUOSAVYBIŲ MOKESČIAI

Ontario vyriausybė pranešė padidinsianti paramą švietimui, kad sumažėtų švietimo mokesčių našta Ontario savivaldybių mokesčių mokėtojams.

Vyriausybė nurodo, kad jos paramos dalis pakils nuo 58 iki 60 nuošimčių pradžios ir vidurinių mokyklų išlaikymui. Tuo būdu ji "pagelbės išlaikyti žemesnius vietinius mokesčius ir sulaikys šiemetinių mokesčių pakėlimą švietimui".

Naujasis planas yra inkorporuotas 1973 metų bendrose paramos taisyklėse, kurias švietimo ministeris Thomas L. Wells išsiuntinėjo Ontario švietimo vadyboms. Tai yra dalis Ontario savivaldybinių mokesčių reformų programos.

Vyriausybė pabrėžia, kad provincijos išlaidų apribojimas, kuris taipgi apriboja vietinius metinius biudžetus iki priimtino lygio, bus vykdomas ir toliau. Visdėlto, nežiūrint apribojimų, dauguma mokyklų vadybų šiais metais būtų buvusios priverstos, be šios naujos paramos, pakelti vietos nuosavybių mokesčius, kad galėtų apmokėti infliacijos padarytas išlaidas.

Vyriausybė tikisi, kad didesnės provincijos paramos dėka nuosavybės mokesčių pakėlimas tebus minimalinis.

Provincijos parama vietiniam švietimui padidės 92 milijonais, palyginus su praėjusiais metais.

Naujose paramos taisyklėse vėl bus numatytos priemonės apsaugoti savininkus, kad jų nuosavybių mokesčiai nepadidėtų daugiau kaip puse promilės nuo atitinkamo įkainojimo. Padidinta provincijos parama yra dalis vyriausybės bendrojo plano lengvinti švietimo mokesčių naštą vietiniams savininkams.

Nustatyta išlaidų riba įpareigos švietimo vadybas laikytis didesnio taupumo, tačiau jos turės pakankamai lėšų išlaikyti švietimą augštame lygyje.

THE HON. WILLIAM G. DAVIS
PREMIER OF ONTARIO

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
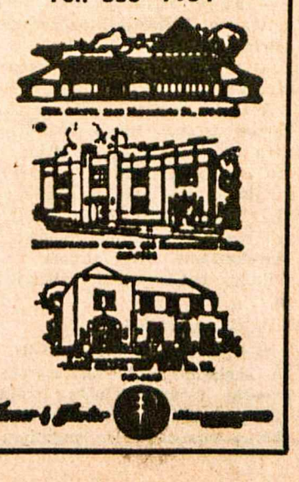

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

REŽISORIAUS TRAGEDIJA

Jau esame girdėję, kad iš Kauno dramos teatro pasitraukė ar buvo atleistas talentingas rež. Jonas Jurašas, ruošęs premjerą Juozo Grušo naujosios dramos "Barbora Radvilaitė". Kovo 16 d. laidoje "Darbininkas" persispausdino Europos LF Bičiulio kovo 4 d. paskelbtą rež. J. Jurašo laišką, skirtą kultūros ministerijai, Kauno dramos teatrui, Lietuvos Teatro Draugijai, savaitraščio "Literatūra ir Menas" redakcijai. Tas laiškas rašytas 1972 m. rugpjūčio 16 d., kai rež. J. Jurašui teko kovoti dėl "Barboros Radvilaitės" likimo su kompartijos cenzoriais.

Priminęs, kad eilė jo režisuotų spektaklių yra susilaukę gyvo žiūrovų dėmesio, o "Dvikova", "Bolševikai", "Motinos laukas" diplomų bei premijų, rež. J. Jurašas rašo: "Teatras sėkmingai vykdo finansinius planus. Tokia sėkmė galėtų režisierių patenkinti. Tačiau kas slypi toliau? Metais trunkanti kova už teisę statyti subrandintą spektaklį. Nesibaigiantys disputai su apsidraudėliais, įrodinėjant būsimo spektaklio svarbą visuomenei. Beprasmiškai eikvojama energija, besiginant nuo demagogiškų bandymų įžiūrėti dar negimusiuose spektakliuose autorių kėslus. Kūrinio audinio darkymas, kategoriškai išreikalaujant nuimti netgi esminius akcentus. Galop, spektaklių eksploatacijos apribojimas arba visiškas jų uždraudimas, ignoruojant plačios teatrinės visuomenės auditorijos nuomonę.

Iš dvylikos spektaklių, pastatytų per penkerius metus, tik tris galėčiau laikyti daugmaž atskleidžiančiais mano pasaulėjautą. Bet ir juos žiūrovas išvydo sužalotus, praradusius didelę meninės įtaigos dalį. "Tango" finalas nuimtas, "Mamutų medžioklė" iškopiuruota. Abu spektakliai uždrausti. Daugelis žiūrovų jų taip ir neišvydo. Itin svarbios "Grasos namų" scenos iškopiuruotos, kompozicija ir finalas pakeisti . . ."

TAUTA IR TEATRAS

Atmetęs menininką žalojantį kompromisinį kelią, rež. J. Jurašas taikliais žodžiais nušviečia tautos ir teatro ryšius: "Teatras — viena iš reikšmingiausių priemonių, kuriant tėvynę, tai barometras, rodantis jos didybę ir monopolį. Jautrus ir kryptingas teatras su visa stilių ir žanrų įvairove — nuo tragedijos iki vodevilio — per kelerius metus gali pakeisti liaudies pasaulėžiūrą. O suluošintas teatras, vietoj sparnų turįs pakopas, gali ištvirkinti visą tautą.

Teatras — tai ašarų ir juoko mokykla, laisva tribūna, iš kurios žmonės gali pasmerkti pasenusią arba melagingą moralę ir gyvu pavyzdžiu atskleisti širdies ir jausmo amžinuosius dėsnius.

Tauta, neprisidedanti prie teatro kūrimo, yra arba mirusi, arba merdėjanti. Bet jeigu teatras juoku ir ašaromis neužčiuopia visuomenės pulso, jos istorijos, savo liaudies dramos, tikrųjų gimtojo peizažo spalvų, neišreiškia tautos dvasios, tai jis neturi teisės vadintis teatru. Jį reikia vadinti lošimo namais arba vieta, kur begėdiškai "užmušamas laikas" (F. Garsija Lorka).

Aš pašvenčiau visas savo jėgas, kad teatras taptų tiesos, gėrio ir grožio nešėju.

Šiuos idealus siekiau įkūnyti ir paskutiniame savo spektaklyje "Barbora Redvilaitė". Didelių teatro pastangų dėka gimė spektaklis, galėjęs būti reikšmingu mūsų teatro gyvenime. Tačiau neaišku, kada jį pamatys žiūrovas. Nejaugi "Barboros Radvilaitės" laukia ankstyvesnių spektaklių likimas?"

Čia tenka pridurti, jog "Barbora Radvilaite" visdėlto buvo pradėtas Kauno dramos teatro naujasis sezonas rugsėjo mėnesį. Taigi, "Barborą Radvilaitę" išvydo žiūrovai, bet turbūt netokią, kokios norėjo ir už kurią kovojo rež. J. Jurašas.

KŪRINIŲ BALSAS

Nusiskundęs, kad daugeliui veikalų negaunama leidimo, rež. J. Jurašas pabrėžia: "Šiandien mane degina neįgyvendintų ir sužalotų kūrinių balsas. Man kokti tariama atskirų spektaklių sėkmė. Kompromisai, taktiniai gudravimai, beprasmiškas trypčiojimas biurokratijos koridoriuose, žmogiško orumo žeminimas, niūrios perspektyvos, — visa tai verčia mane ryžtis:

— po ilgų apmąstymų aš pradedu nuo to, kad atsisakau ką nors keisti baigtuose spektakliuose;

— aš atsisakau proginių spektaklių kaina pirkti subrandintų kūrinių viltį;

— aš pripažįstu tik tuos kūrybos vertinimo kriterijus, kurie gimsta aštrioje nuomonių kovoje;

— aš kuriu taip, kaip liepia menininko ir piliečio sąžinė."

Rež. J. Jurašas — jaunesniosios kartos atstovas, kurio pavardės dar nėra tarybinės enciklopedijos I tome, išleistame 1966 m. Vilniuje. Taigi, jis studijas baigė ir iškilo vėlesniais metais. Rež. J. Jurašo laiškas yra skaudus kaltinimas kompartijos biurokratams, žalojantiems ne tik veikalus, bet ir patį lietuviškąjį teatrą.

AUGINA TRIUŠIUS

"Valstiečių Laikraščio" 13 nr. triušių auginimo problemas svarsto Panevėžio rajono triušių augintojų draugijos pirm. J. Zabielavičius: "Mūsų rajone triušių auginimu kol kas neužsiima nė vienas ūkis. Kažkada tokią fermą turėjo Paežerio kolūkis, bet ji gyvavo neilgai. Dabar visi triušių augintojai Panevėžio rajone — pensininkai ir paaugliai. Kai kurie šių žmonių laiko net po 200-250 gyvulėlių. Tačiau ne visi moka juos auginti. Triušiai neretai laikomi bet kokiose dėžėse, kubiliuose, kartais net po atviru dangumi. Slubuoja ir veislinė atranka, neveisliniai patinėliai laiku neatskiriami nuo patelių, apvaisinama be jokios tvarkos. Dėl to prieauglis ilgainiui išsigimsta, kyla infekcinės ligos. Vien tik per du praeitų metų mėnesius dėl ligų žuvo apie keturis tūkstančius triušių prieauglio . . ." Triušių auginimą skatina jų mėsa ir kailiukai. J. Zabielavičiaus teigimu, nevisi augintojai moka gerai kailiukus nulupti bei juos išdžiovinti, nevisiems pavyksta juos parduoti rajono kooperatyvų sąjungos paruošų kontorai. Pensininkams ir paaugliams taip pat trūksta patarėjų ir net literatūros lietuvių kalba apie triušių auginimą.

SEMINARAS VILNIUJE

Sovietų Sąjungos teisingumo ministerija, komjaunimo maskvinis centrinis komitetas ir visasąjunginė "Žinijos" draugija Vilniuje surengė keturias dienas trukusį seminarą jaunimo dorovinio ir teisinio auklėjimo klausimais. Dalyvių buvo daugiau kaip 450 iš visos Sovietų Sąjungos. Spaudoje minimi pranešimai: Sovietų Sąjungos teisingumo ministerio I pavaduotojo A. Suchariovo — "Aktualios teisinės propagandos ir jaunimo teisinio auklėjimo problemos", maskvinės mokslų akademijos valstybės ir teisės instituto vyr. bendradarbės J. Lukašovos—"Teisė ir moralė socialistinėje visuomenėje", prof. dr. J. Orlovskio—"Teisė ir darbo jaunimo auklėjimas". Apie šį seminarą "Komjaunimo Tiesos" 29 nr. rašoma: "Buvo taip pat išklausyti pranešimai apie moralinės atsakomybės didėjimą išsivysčiusio socializmo sąlygomis, apie aktualias tarybinio oratorinio meno problemas ir kt. Sekcijose buvo pasidalyta patyrimu ir apsvarstyti jaunimo dorovinio bei teisinio auklėjimo teoriniai ir metodiniai klausimai, kolektyvo vaidmuo šiame svarbiame darbo bare, viešosios tvarkos saugojimo ir kovos su antivisuomeniniais reiškiniais problemos . . ." Žinoma, paneigus dorovės pagrindus, nyksta ir pati dorovė. Kompartija bando ją palaikyti policinėmis priemonėmis.

LAUKIA KAINŲ

Kaune neseniai buvo sujungti "Baltijos" ir "Dubysos" siuvimo fabrikai. Tai esąs jau aštuntasis Kauno pramonės įmonių susivienijimas, kuriam yra duotas "Baltijos" pavadinimas. "Baltijos" siuvėjai metinį planą yra pasiryžę įvykdyti iki gruodžio 28 d., penkmečio planą — iki 1975 m. gruodžio 5 d. Darbo spartą didina įvedamos naujovės ir visiška abiejų sujungtų įmonių mechanizacija. Zonė Šiulienė, pasidžiaugusi "Baltijos" laimėjimais, "Tiesos" 38 nr. atskleidžia siuvėjų bei jų vadovų sunkią kovą su kompartijos biurokratais: "Siuvimo įmonė galėtų dirbti dar sparčiau, tačiau jį laiku negauna reikalingų medžiagų bei priedų ir priversta keisti patvirtintus gamybinius modelius. O kai keičiasi nors viena rūbo detalė, drauge keičiasi ir kaina, kurią turi patvirtinti respublikinis Valstybinis kainų komitetas. Nuo jo iš dalies ir priklauso, per kiek laiko naujasi rūbai pateks į prekybą, ar įvykdys susivienijimas realizavimo bei asortimento planą. Štai sausio mėnesį "Baltijos" sandėliuose radau puikių drabužių, kurių taip laukia pirkėjai, net už 20.000 rublių. Šiai produkcijai tetrūko vieno — kainos. Vien dėl to siuvimo fabrikas sausio mėnesį ir neįvykdė asortimento plano, nors produkcija buvo pagaminta. Šiuo metu Kainų komiteto sprendimo vėl laukia didelis kiekis galanterijos gaminių, mokyklinių uniformų ir kitų drabužių. Pats laikas persitvarkyti taip, kad galima būtų operatyviai nustatyti kainas tų įmonių produkcijai, kurios nuolat atnaujina savo gaminius. Pagal dabartinius komiteto nuostatus jis gali gaminiui nustatyti kainą per pusantro mėnesio, o patvirtinti to gaminio technines sąlygas per tris. Tačiau nereikia nė klausti mėgstančių madingai rengtis žmonių, kad per penketą mėnesių naujas gaminys jau pasensta, nes, skirtas žiemos sezonui, vartotoją jis pasieks tik kitą žiemą." Kainų komitetas po tokio Z. Šiulienės skundo, atrodo, bus priverstas padidinti savo biurokratų skaičių, nors tas kainas ir be jų malonės lengvai galėtų nustatyti pačios "Baltijos" vadovai, o jas sureguliuotų paklausa rinkoje. Tik kyla klausimas, ką tokiu atveju veiktų gerai algas gaunantys kompartijos biurokratai?

LOŠIA BRIDŽĄ

Toronto dienraštis "The Globe and Mail" paskelbė AP žinių agentūros pranešimą iš Maskvos apie valstybinio sporto komiteto skundą "Sovietinio Sporto" žurnale, kad daug kur dar yra lošiamas "buržuazinis" bridžas. Jo lošėjų klubai esą Vilniuje, Taline, Kieve, Lvive, Tbilisyje, Maskvoje, Leningrade bei kituose miestuose. Lietuva ir Estija netgi turinti bridžo lošėjų federacijas, kurios jau daug metų organizuoja tarpmiestinius ir respublikinius turnyrus, nors bridžas esąs žalingas socialiniu požiūriu.

V. Kst.

Thunder Bay, Ont.

EMILIJA IR VYTAS KIAUPA, radijo pranešėjas, kurį laiką čia dirbęs, persikėlė į Torontą, kur gavo pranešėjo vietą CHIN radijo stotyje. Gyvendami mūsų kolonijoj, jiedu stengėsi padėti mūsų projektui — lietuvių skyriui tautybių parke. Toronte jie pažadėjo parinkti aukų šiam projektui. Mūsų būsimam bazarui "Flea Market", kuris įvyks gegužės mėnesį, jiedu paliko vertingų dalykų. Žadėjo atvažiuoti į lietuvių skyriaus atidarymą, kai bus užbaigtas. Linkime jiems geriausios sėkmės Toronte.

A.A. VLADAS ŽALIADUONIS, 73 metų, mirė kovo 3 d. Kanadon atvyko 1928 m. Dirbo daugiausia miškuose. Gimė Šventežerio par., Lazdijų apskr. Laidotuvių apeigas atliko kun. Muldoon šv. Elzbietos šventovėje. Palaidotas Fort Williamo katalikų kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi ligoninė. Dalyvavo ir lietuviai.

VALERIJONAS SIBULIS (Cibulskis), kuris ilgą laiką gyveno mūsų kolonijoje, persikėlė gyventi į Torontą. Neseniai jis buvo sužeistas automobilio nelaimėje. Gydomas Royal Victoria Hospital, Room 502, Barrie, Ont. Linkime jam ištvermės ir sveikatos. E. J.

Sudbury, Ontario

GAVĖNIOS REKOLEKCIJOS bus balandžio 6-7-8 d.d. Jas ves kun. L. Januška iš Hamiltono. Pradžia — penktadienį, 7 v.v. Maloniai kviečiu visus Sudburio ir apylinkės lietuvius atlikti savo velykinę pareigą.

Kun. Ant. Sabas

APYLINKĖS ŽINIOS. Juozas Morozevičius, 1946 m. rugsėjo 22 d. laimėjęs baltiečių atletiniuose žaidimuose bokso čempijono titulą Augsburge, Vokietijoje, neseniai persikėlė gyventi į mūsų koloniją. Juozas Astrauskas iš Delhi su žmona ir dviem dukrelėm viešėjo Sudbury pas J. M. Kriaučeliūnus ir dr. R. D. Račinskus. A.a. Algimantas Siemaška, buvęs mūsų Bendruomenės aktyvus narys, po sunkios inkstų ligos išgulėjęs porą mėnesių, mirė Brooklyno, N.Y., ligoninėje sausio 29 d., sulaukęs 53 m. amžiaus. Paliko liūdinčią žmoną Otiliją, sūnų Arūną, tarnaujantį JAV aviacijoj, dukterį Dainą ir jauniausią sūnų Paulių. Pastarieji du mokosi gimnazijoj. Reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai, šeimai ir S. M. Meškauskams. — Atlaikytos Mišios už a.a. Siemašką (užprašė S. M. Meškauskai), už a.a. Vadio Bružo tėvelius ir brolį (užprašė V. Bružas). — Silvija Martinkutė su gimnazistų ekskursija išskrido atostogų į Ispaniją ir Maroką. K.A.S.

LONDON, ONT.

GAVĖNIOS REKOLEKCIJOS — kovo 31, šeštadienį, 7 v.v., ir balandžio 1, sekmadienį — 9 ir 11 v.r.

"BALTIJOS" ANSAMBLIO vadovai, tėvų ir rėmėjų komitetas posėdžiavo vasario 16 d. Šiluvos Marijos parapijos salėje ir aptarė artėjančio metinio "Baltijos" baliaus planus. Data šiems pavasario šokiams jau yra tapusi kaip ir tradicine — tai pirmasis Atvelykio šeštadienis, kuris šiais metais išpuola balandžio 28 d. Gražioji Centennial salė jau prieš metus išnuomota, o šaunusis Don Downs orkestras, lietuvių šokiams grosiąs pirmą kartą, taip pat užsakytas. Planuojama įdomi, įvairi vakaro programa, dalyvaujant kviestiems bei vietiniams vienetams ir "Baltijai" su naujų šokių repertuaru. Taip pat numatoma turtinga loterija, laimės staliukai ir, aišku, platus patiekalų ir gėralų pasirinkimas.

ŠĮ PAVASARĮ "Baltijos" ansamblis švęs šeštą savo krikštynų sukaktį. Kas sekmadienį ši lietuviško tautinio meno grupė renkasi nuo 5 v. p.p. repeticijai, kuri trunka nuo 3 iki 5 valandų. Pirmiausia jaunieji "Baltijos" mokytojai — Liucija Petrašiūnaitė ir Marius Chainauskas moko jaunąją "Baltiją" šokių. Tada 6 v. renkasi "Baltijos" choras, kuriam vadovauja kun. B. Pacevičius, o paruošia bei diriguoja Vida Petrašiūnaitė. Nuo 7 v. prasideda tautinių šokių repeticija, kuri trunka apie dvi-tris valandas vadovų Danos ir Miro Chainauskų priežiūroje. Ypatingo entuziazmo ir smagios nuotaikos šokėjams teikia naujai susiformavęs lietuvių studentų orkestras "Suktinis", kurį sudaro Paulius Gensius, Paulius Grybas ir Marius Chainauskas.

"Baltijos" ansamblio jaunimas dirba uoliai ir reguliariai. Šį sezoną jis koncertavo Hamiltone, Fanshawe College atidaryme, International House metiniame baliuje, Vakarų Ontario Universiteto tarptautinėje savaitėje ir Althouse College Vakarų Ontario gimnazijų tautinių šokių festivalio - varžybų užbaigiamajame koncerte. Taip pat darnia daina "Baltijos" choras gražiai prisidėjo prie Londono Vasario 16 minėjimo Althouse College teatro salėje. Linkėtina šiems susipratusiems lietuviams jaunuoliams ir jų ilgamečiams vadovams bei mokytojams nepraranti entuziazmo šiame svarbiame, gyvybiniame lietuvybės išlaikymo ir reprezentacijos darbe. B. K.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA

Hamiltono "Aido" choro suruoštame kaukių baliuje pavaizduoti metų laikai — pavasaris, vasara, ruduo ir žiema St. Dabkus

HAMILTON ONT

VISUOTINIS KLVS "RAMOVĖ" Hamilono sk. narių susirinkimas šaukiamas balandžio 8 d., 6 v.v., parapijos salėje. Visų narių dalyvavimas būtinas. Buv. kariai, neįsijungę į Hamiltono skyrių, prašomi prieš susirinkimą įsirašyti į ramovėnų eiles.

VARDADIENIO PROGA mons. J. Tadarausko pasveikinti susirinko visų oragnizacijų atstovai, palinkėdami sveikatos ir ilgos darbuotės Kristaus vynuogyne. Susirinkę atstovai ir svečiai buvo nuoširdžiai pavaišinti. — AV parapija įsteigta 1948 m. Šiemet sueina 25 m. Sukaktį numatoma paminėti birželio 3 d. K. B.

ATEITININKAI RUOŠIA Atvelykio šokius balandžio 28 d. Atvyksta iš Montrealio išraiškos šokio entuziastės atlikti programos. Šios grupės vadovė yra Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė. N. Balsytė

KAZIUKO MUGĖS loterijoje kovo 11 d. liko dar neatsiimti du laimikiai — 298 ir 384 nr. Kreiptis pas R. Bagdonienę tel. 385-0041. Specialią premija — raguolį paaukojo Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "Giedraitis". Jį laimėjo V. Petkūnaitė — 189 nr. I premiją — L. Stungevičienės aukotą paveikslą laimėjo p. Buinys 388 nr.; II premiją — p.p. Bartkuvienės ir L. Kontenienės aukotas gėles laimėjo p. Rybienė 31 nr.; III premiją — Knight TV ir Radio sav. A. Pilypaičio virdulį laimėjo p. Stabingis 35 nr.; IV premija — "Aido" plokštelė dar neatsiimta 298 nr.; V premija — J. Kažemėko aukota dešra dar neatsiimta 384 nr.; VI premiją — O. Šarūnienės puodelį laimėjo A. Mikalauskaitė 303 nr.; VII premiją — E. Antanaitienės pagalvėlę laimėjo J. Bulionis 123 nr. P. B.

SKAUTAI IR SKAUTĖS dėkoja tautiečiams už dalyvavimą sėkmingoje Kaziuko mugėje, mons. J. Tadarauskui už pagalbą, leidimą nemokamai naudotis sale ir virtuve, šeimininkėms p. Gedminienei ir p. Deksnienei.

SUEIGA. Kovo 13 d. pas V. Dransutavičiūtę vyr. sk. Gražinos dr-vė turėjo sueigą, kurioje E. Kudabienė kalbėjo apie lietuvišką poeziją. Jautriai perduota poezija žavėjo jaunas klausytojas. Jos aiškiau pamatė lietuviškos poezijos vystymąsi nuo vaidilų iki dabartinių laikų. E. Kudabienė pažadėjo ateityje duoti atskirą pašnekesį apie dabartinę poeziją.

VYR. SKAUTĖS pakvietė istoriką dr. J. Puziną iš Filadelfijos paskaitai tema "Iš kur yra kilę lietuviai?" Ji bus paįvairinta skaidrėmis ir įvyks Jaunimo Centre balandžio 8 d., 12 v., tuoj po paskutinių Mišių. Kadangi dr. J. Puzino pakvietimas susijęs su kelionės išlaidomis, tai prie įėjimo bus renkamos aukos joms padengti. Į šį pobūvį kviečiame visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius, nes paskaita ypač bus įdomi studijuojančiam jaunimui, o vyresniajai kartai bus proga žinias atnaujinti. Po paskaitos vyr. skautės pavaišins svečius pyragaičiais, kava, arbata. L. S.

KLB HAMILTONO ŠALPOS FONDO skyrius išsiuntė antrąją dėvėtų drabužių siuntą Suvalkų trikampio lietuviams — 13 siuntinių, 280 svarų. Šalpos Fondo komitetas dėkoja: padėjusioms paruošti drabužius p.p. J. Budninkienei, M. Leparskienei ir H. Norkienei; Sakas Parcel Service sav. E. Sakienei už paaukotas dėžes pirmai drabužių siuntai. Likusieji drabužiai bus vėl pasiųsti artimiausioje ateityje. Komitetas vis gauna laiškų iš Lenkijos lietuvių, prašančių atsiųsti dėvėtų drabužių. Turintieji tinkamų gerų drabužių prašomi skambinti J. Pleiniui tel. 527-4876 arba atvežti: 137 Gladstone Ave., Hamilton, Ont.

KLB HAMILTONO ŠALPOS FONDO skyriaus metinis parengimas įvyks spalio 27 d. Jaunimo Centre. Meninę programą sutiko atlikti Hamiltono liet. parapijos choras, vad. muziko A. Paulionio, ir garsioji tautinių šokių grupė "Gyvataras", vad. G. Breichmanienės. Vadovams ir meno vienetų nariams komitetas nuoširdžiai dėkoja už talką labdarai.

SPAUDOS KIOSKE, kuris veikia Gavėnios metu po 10 ir 11 v. pamaldų parapijos salėje, galima įsigyti šias knygas: gen. St. Raštikio "Įvykiai ir žmonės", J. Kralikausko "Vaišvilkas", premijuotą A. Barono romaną "Abraomas ir sūnus" ir kt. Taip pat galima gauti ir lietuviškų plokštelių. Labiausiai Hamiltone šiuo metu perkama plokštelė yra "Aido" choro "Baltos gėlės". Vien Hamiltone išparduota virš 200. Taip pat spaudos kioske galima gauti Lietuvos ženklą — Vytį.

CHORAS "AIDAS", vad. muziko sol. V. Verikaičio, šiuo metu ruošiasi koncertams: balandžio 29 d. — Detroite, gegužės 12 d. — Baltimorėje ir gegužės 13 d. — Filadelfijoje. Visos choristės yra kviečiamos lankyti repeticijas. Nelankančios repeticijų negalės dalyvauti šiuose koncertuose.

PLOKSTELĘ "BALTOS GĖLĖS" galima gauti sekmadieniais po 10 ir 11 val. pamaldų parapijos salėje arba paštu: P. Grybas, 61 Magill St., Hamilton 13, Ont. Čekiai rašomi Hamiltono mergaičių choras "Aidas" vardu. Plokštelės kaina $6, persiuntimas — 75 ct.

APYLINKĖS VALDYBOS pirm. L. Skripkutė su sesute A. Asmenavičiene išvyko žiemos atostogoms į Floridą. Valdybos pirm. pareigas šiuo metu eina vicepirm. K. Baronas. Taip pat į Floridą išvyko šeštadieninės mokyklos vedėjas J. Mikšys su ponia ir Br. Grajauskas

Į FLORIDĄ žiemos atostogų išvyko P. Z. Sakalai, Stella Samus, D. Jonikienė, V. L. Kybartai, V. A. Kėžinaičiai, A. E. Kybartai, A. Z. Vanauskai, A. Jankūnai. J. P.

DELHI, Ontario

E. IR BR. GUDINSKAI Kanadoje atsirado po II pasaulinio karo. Jiems, kaip ir daugumai ateivių, įsikūrimo pradžia nebuvo lengva. Augino du sūnus, reikėjo juos mokslinti ir kurtis naujoje vietoje. Savo kruopščiu darbu jie įsigijo tabako ūkį netoli Simcoe miestelio ir čia, greta tabako dar augindami gyvulius, ūkį išmokėjo. Dabar tame savo ūkyje, prie gražaus miškelio, pasistatė naujus moderniškai įrengtus namus. Kaimynės E. Rugienienė, M. Rimkuvienė, p. Čeikienė ir p. Vakarienė kovo 17 d. jiems suruošė įkurtuves, kuriose dalyvavo p. Gudinskų šeimos nariai, giminės, artimieji ir pažįstami iš įvairių vietovių. P. Gudinskų vyresnysis sūnus Romanas yra baigęs mokslus, jau vedęs ir gyvena Čikagoje. Jonas dar studijuoja Detroito universitete chemijos mokslus, gražiai lietuviškai kalba, mėgsta ūkį. Kiekvieną savaitgalį parvažiuoja pas tėvus ir mielai padeda ūkio darbuose. E. ir Br. Gudinskai, kaip susipratę lietuviai, savo įkurtuvių proga pareiškė norą su savo įnašu įstoti į Kanados Lietuvių Fondą.

Stepas Jakubickas

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.	depozitus	5½ %
antradieniais	10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas	6½ %
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.	už vienų metų terminuotus	
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.	indėlius	7%
penktadieniais	10 — 7 v.vak.	ir 3 metams	7½ %
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.	Duodame:	
Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.		asmenines paskolas iš	10%
		nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $3,800,000

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ROMO KALANTOS SAVAITĘ gegužės 14-21 d.d. skelbia VLIKo valdyba paminėti šio jaunuolio gyvybės aukos metinėms. Šia proga ELTA išleis autentišką R. Kalantos nuotrauką, kurią pernai buvo paskelbusi "Times" žurnalui. Ji, kaip tautinė relikvija, turėtų būti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Savaitės proga lituanistinės mokyklos bei jaunimo organizacijos prašomos mokiniams ir savo nariams parūpinti R. Kalantos nuotraukas. Jas reikia tuojau pat užsisakyti šiuo adresu: ELTA, 29 West 57th St., 12 Fl., New York, N.Y. 10019, USA. Vienos nuotraukos pagaminimo ir persiuntimo kaina — $1. Savaitės metu lietuviai raginami R. Kalantos nuotraukas ir 1972 m. Kauno įvykių aprašymus pasiųsti savo kolonijų kitataučių spaudai, radijui, televizijai bei kitoms institucijoms. Visos lietuvių kolonijos skatinamos organizuoti demonstracijas prieš Sovietų Sąjungą ir reikalauti laisvės Lietuvai. Kviesti jose dalyvauti ir kitų tautybių organizacijas, ypač baltiečių. Visose lietuvių bažnyčiose atlaikyti specialias pamaldas ir jų dalyvius aprūpinti R. Kalantos nuotraukomis.

JAUNIMO PETICIJOS KOMISIJA dar kartą prašo skubiai atsiųsti pasirašytus peticijos blankus, nes jau yra pradėtas jų įrišimas. Pavėluotai išsiųsti blankai nepateks į knygas ir nebus įteikti. Siunčiama peticijos blanke nurodytu adresu.

ČIKAGOS ARKIVYSKUPIJA panaikino keturias tautines parapijas Čikagoje, Roselando apylinkėje, iš kurios dabar kraustosi baltieji, bijodami negrų įsigalėjimo. Panaikintų vokiečių, slovakų ir prancūzų parapijų tarpe yra ir lietuviškoji Visų Šventųjų parapija, įsteigta 1906 m. Pirmuoju klebonu buvo kun. P. Serafinas. Parapijos pirmoji bažnyčia pašventinta 1908 m. birželio 14 d. kartu su lietuviška mokykla, dar tebeturinčia užrašą "Lietuviška mokslainė". 1938 m. buvo pastatyta nauja moderni klebonija, o 1960 m. birželio 16 d. pašventinta apie milijoną dolerių kainavusi nauja bažnyčia. Šios keturios tautinės parapijos dabar sujungiamos į vieną rajonine parapiją. Jai atiduodama lietuviškoji bažnyčia. Klebonu jau paskirtas prancūzų St. Louis uždaromos parapijos ligšiolinis klebonas kun. J. Pommier. Rajoninei parapijai paliekamas "All Saints" turėtas pavadinimas anglų kalba.

Urugvajus

MONTEVIDEO LIETUVIAI šv. Kazimiero šventę sujungė su Kazimiero Čibiro Urugvajuje praleistų 25 metų sukaktimi. Kovo 3 d. Sangri-La pajūryje sukaktuvininką aplankė Lietuvos atstovas A. Grišonas, kun. J. Giedrys, iš P. Amerikos lietuvių kongreso užsukęs Argentinos lietuvių veikėjas Z. Juknevičius ir grupė vietinių lietuvių. K. Čibiras-Verax yra spaudos attache Lietuvos atstovybėje, parašęs keletą knygų ir paskelbęs daug straipsnių Lietuvos reikalais. Kovo 4 d. lietuvių parapijoje buvo atlaikytos Mišios K. Čibiro intencija. Parapijos salėje paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė K. Čibiras. Urugvajaus lietuvius Argentinos lietuvių vardu sveikino Z. Juknevičius. Programą atliko vaikų "Rintukų" grupė deklamatoriai bei šokėjai ir vyresniųjų tautinių šokių grupė "Ąžuolynas".

Brazilija

KUN. JONAS BRUŽIKAS, SJ, kovo 13 d. buvo sunkiai sušeistas traukinio nelaimėje Sao Paulo mieste ir mirė nuvežtas ligoninėn. Palaidotas kovo 14 d. Sao Paulo kapinėse. Jėzuitų koplyčioje kovo 18 d. už a.a. kun. J. Bružiką koncelebracines Mišias laikė vysk. V. Brizgys, provincijolas kun. G. Kijauskas, SJ, ir kun. J. Borevičius, SJ. Velionis buvo gimęs 1897 m. Tvarkiškių kaime, Garliavos vlsč., Kauno apskr. Baigęs Veiverių mokytojų seminariją, 1917 m. įstojo į Žitomiro kunigų seminariją, ir grįžęs Lietuvon, baigė Žemaičių kunigų seminariją. Kunigu įšventintas 1922 m. gegužės 17 d., įstojo į jėzuitų vienuoliją Olandijoje. Filosofijos ir teologijos mokslus baigęs Olandijoje bei Austrijoje, grįžo Lietuvon ir 1926-31 m. buvo Kauno jėzuitų gimnazijos direktorium. 1931-37 m. vedė misijas JAV lietuvių kolonijose, po to — Lietuvoje. Pirmosios okupacijos metais buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos, bet buvo išlaisvintas nacių-sovietų karo pradžioje. Misijonieriaus darbą tęsė Lietuvoje, Vokietijoje, Urugvajuje, Brazilijoje, Argentinoje. Montevideo mieste su kun. V. Mikalausku suorganizavo lietuvių parapiją, pastatydino bažnyčią ir vienuolyną. Lietuvoje redagavo "Žvaigždę" ir "Misijas", bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje. Pernai misijonierius a.a. kun. J. Bružikas, SJ, atšventė auksinį kunigystės ir deimantinį amžiaus jubiliejų. Istorijon jis įeis kaip vienas aktyviausių lietuvių misijonierių.

P. AMERIKOS LIETUVIŲ V KONGRESAS priėmė keletą rezoliucijų. Jaunimo sekcija suredagavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos įstatų projektą, nutarė kasmet rengti jaunimo stovyklas Brazilijoje, Argentinoje ir Urugvajuje eilės tvarka. Sekcijos posėdžiuose taipgi buvo aptarti pasaulio lietuvių jaunimo III kongreso reikalai. Švietimo sekcija siūlo keistis skaidrėmis, įrašais bei kita mokymo medžiaga. Lietuvių Bendruomenės sekcija ragina steigti centrines organizacijas, kur tokių dar nėra, kad jas būtų galima įjungti į PLB ir pasiųsti atstovus į PLB seimą Vašingtone. Kunigų sekcija nutarė suorganizuoti P. Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybę, kreiptis į Vatikaną, P. Amerikos kraštų vyskupų konferencijas ir prašyti užtarimo sovietų persekiojamai Lietuvos Katalikų Bendrijai. Popiežius Paulius VI prašomas paskelbti Maldos Dieną už Lietuvą. Religinė sekcija siūlo steigti kunigų ir pasauliečių vienetus ryšiams su LK Religinės Šalpos centrais, rengti bent vieną metinę rinkliavą Katalikų Bendrijos reikalams okupuotoj Lietuvoj, jungti lietuvišką jaunimą specialiomis pamaldomis lietuvių kalba į religinį gyvenimą. Politinė sekcija pritarė asmeninio pobūdžio bendradarbiavimui su tautiečiais okupuotoje Lietuvoje, atmesdama ryšius su oficialiomis sovietų įstaigomis. Ji taipgi siūlė: pagyvinti Lietuvos vardo bei jos reikalų kėlimą spaudoje, radijo ir televizijos bangomis, reaguoti į įvykius pačioje Lietuvoje, glaudžiau bendradarbiauti su Baltijos bei kitų okupuotų kraštų atstovais, prašyti popiežių Paulių VI paskirti lietuvį vyskupą P. Amerikai. Spaudos ir kultūros sekcija stengsis sudaryti tinkamas sąlygas lietuviškai spaudai, radijo valandėlėms, įtraukti į spaudos darbą lietuvių jaunimą. P. Amerikos lietuvių V kongreso atstovai įsipareigojo teikti visokeriopą paramą pasaulio lietuvių jaunimo III kongresui. P. Amerikos lietuvių VI kongresą nutarta rengti 1977 m. Eilės tvarka jis turės įvykti Urugvajuje.

Argentina

BUENOS AIRES LIETUVIAI Vasario 16 minėjimą surengė Dr. V. Kudirkos salėje. Pagrindinį žodį tarė JAV ambasados I sekr. dr. V. Dambrava, perskaitęs ir ambasadoriaus J. Lodge sveikinimo raštą lietuvių kolonijai. Eilėraščius deklamavo A. Dambravienė ir S. Derenčius. Keletą dainų padainavo jungtinis Šv. Cecilijos ir "Aušros" choras, diriguojamas naujo vadovo Povilo Savicko. ALOS Tarybos sekr. L. Sruoga perskaitė rezoliuciją, prašančią Argentinos vyriausybę ir visą tautą remti Lietuvos išlaisvinimo pastangas. Iškilmingas pamaldas sekančią dieną S. Domingo bazilikoje laikė Lomas de Zamora vysk. M. Collino, asistuojamas kun. A. Steigvilos ir kun. B. Mikalausko iš Niujorko. Giedojo P. Savicko diriguojamas jungtinis choras, vargonais palydėtas E. Mikučionienės. Prie Argentinos tautinio paminklo po pamaldų buvo padėtas jaunimo atneštas vainikas. Atitinkamą žodį tarė ALOS Tarybos pirm. A. Mičiūdas ir Z. Juknevičius. Iškilmėje dalyvavę dienraščių "La Prensa", "La Nacion", "La Razon" korespondentai paskelbė nuotraukom iliustruotus aprašymus, primindami skaitytojams dabartinę Lietuvos tragediją.

ROMAS SAKADOLSKIS, pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso pirm., aplankė Buenos Aires lietuvių koloniją. Su vietiniu jaunimu ir lietuvių organizacijomis jis aptarė jaunimo III kongreso reikalus. Data šiam kongresui yra numatyta 1975 m. pabaiga ir 1976 m. pradžia. Norima, kad kongresą organizuotų dviejų kraštų jaunimas — Brazilijos ir Argentinos. R. Sakadolskis papasakojo savo įspūdžius apie P. Amtsikos lietuvių veiklą ir davė patarimų ateičiai.

Australija

RASA KUBILIŪTĖ, jaunimo veikėja Adelaidėje, sužinojusi iš Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos žiniaraščio, kad JAV LB krašto valdyba yra išleidusi dokumentinį veikalą "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", užsisakė 12 egz. Australijos lietuvių jaunimas labai džiaugiasi šiuo aktualiu leidiniu.

LIETUVIŲ VETERANŲ SĄJUNGOS "Ramovė" naująją Adelaidės skyriaus valdybą sudarė V. Patašius, J. Stačiūnas ir M. Rudzenskas.

Šveicarija

PROF. JUOZAS ERETAS, Baltiečių Tarybos paprašytas, parašė memorandumą, kuris bus panaudotas ryšium su Helsinkio konferencija. Jis taipgi ruošia spaudai brošiūros "Die vergessene Balten" naują laidą ir nori perspausdinti "Dvi generacijas". Šių leidinių išlaidoms planuoja panaudoti LK Mokslo Akademijos paskirtą kun. J. Prunskio vardo $500 žurnalistikos premiją. Studijų savaitėje V. Vokietijoje prof. J. Eretas skaitys paskaitą apie prel. P. Juro kultūrinį įnašą ir ALKOS muzėjų.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

SLA ir jo kuopos Kanadoje

P. Lelis "TŽ" sausio 4 d. laidoje rašė: "Vykdomosios tarybos rinkimuose dalyvauja tik 10% narių". Netiesa. SLA narių yra 8000. Iš jų 1-16 metų amžiaus yra 11.25%, kurie neturi teisės balsuoti. Tikras skaičius bus 20%, nes iš 7000 SLA turinčių teisę balsuoti narių balsavo 1.413. Ar nebalsavo todėl, kad nesidomi SLA? Esti, kad balsavimo metu nariai dirba ir negali atvykti, o įgaliojimai nepraktikuojami. Be to, SLA turtas yra rūpestingai tvarkomas. Tą nariai žino ir senesnio amžiaus žmonės nevisuomet atvyksta balsuoti.

P. Lelis pacitavo J. Audėno straipsnį "SLA seimui artėjant", liečiantį kontrolės komisijos ignoravimą. Kontrolės komisijos niekas negali ignoruoti. Jie rašo greičiausiai nesusipažinę su SLA konstitucija. Kontrolės komisija yra vyriausia instancija SLA organizacijoje, kuri seka SLA operacinę veiklą ir, reikalui esant, kiekvienu metu turi teisę patikrinti SLA iždininko ir sekretoriaus knygas, gali pasamdyti kompetentingus asmenis atlikti kontrolę ir reikalauti rastas betkurio vykdomosios tarybos pareigūno pražangas atitaisyti.

SLA delegatų teisių seime irgi niekas negali varžyti. Į seimą suvažiuoja teisėti kuopų atstovai ir jie daro sprendimus, kaip kam atrodo tinkamiau. Esant nuomonių skirtumams, balsuojama. Be abejonės, pralaimėję būna nepatenkinti. SLA delegatai turi teisę keisti konstituciją, o vykdomoji taryba be seimo nutarimo neturi teisės daryti konstitucijoje jokių pakeitimų. Žinoma, SLA seimo nutarimai turi derintis su valdžios įstatymais.

Netiesa, kad vykdomoji taryba iš anksto nustato seimų vietoves. Dažnai būna stiprios varžybos tarp didmiesčių SLA delegatų. Balsuojama ir kartais pora balsų nulemia. Tik balsuojant už 1974 m. SLA seimo vietovę Bostonas laimėjo prieš Los Angeles 61:12. Vykd. tarybai yra apmokama kelionė ir jai nesvarbu kur bus seimas.

1972 m. SLA 57-tame seime įvyko gyvos diskusijos dėl pasiūlymo, kad SLA seimai būtų šaukiami kas treji metai. Tam pritarė ir vykdomoji taryba, bet balsuojant pasisakė už pasiūlymą kas antri metai — 76 delegatai, kas treji metai — 18. Balsavimo būdu buvo išspręstas ir SLA organo "Tėvynė" redaktoriaus samdymas.

P. Lelis, cituodamas iš "Laisvosios Lietuvos" A. M. Augūno pasisakymą SLA reikalais, nukrypo nuo jo pasakytų minčių. Pvz. A. M. Augūnas taip nerašė: "daugeliui SLA narių kyla abejonė — kur dingsta SLA organizacijos, gyvavusios 85 metus, pelnas". A. M. Augūnas nerašė, nes jis žino, kad šio Susivienijimo skilimas įvyko 1901 m. ir kad dabartinis Susivienijimas iš tais metais buvusių 1400 narių ir $6000 kapitalo liko su 616 narių ir be cento. Nežiūrint skilimo, vėl atsisteigė ir iki 1935 m. SLA kultūriniams reikalams, švietimui, labdarai išleido $200.000, nes iki 1935 m. Amerikos lietuviai pergyveno sunkmečius, nedarbą, o geriau įsidarbinę rėmė SLA narius ir aplamai tautinę veiklą.

Senelių namai būtų pastatyti, jei to pageidautų SLA nariai. Prieš keletą metų SLA centras tuo reikalu užklausė SLA narius, bet atsiliepė tik keliolika; iš Kanados, rodos, tik vienas.

Jaunimo namų klausimas SLA seime 1972 m. buvo diskutuojamas, dalyvaujant poetei Eglei Juodvalkytei, "Lietuvių Jaunimo" red. Gintarui Karosui ir SLA jaunimui koordinuoti komisijos pirm. Antanui Kalvaičiui. Vėliau jaunimo atstovai pateikė savo rekomendaciją. Kalbėjo E. Juodvalkytė. Visų pirma reikia ištirti ar jaunimas domėsis tokiais namais ir tik tada eiti prie statybos. Štai ką rašo A. M. Augūnas "LL": "Mes, būdami jaunuoliais, prie Susivienijimo prisirašę, jį išauginome iki keturių milijonų dolerių turto . . . Dabar tą visą didžiulį milžiną su keturiais milijonais dolerių ir 8000 narių mes atiduodame jums, jaunime. Tik eikite, rašykitės prie Susivienijimo, kandidatuokite į P.T. ir užimkite vadovaujančias vietas . . Tai ar ko daugiau reikia jaunimui?"

P. Lelis klausia, ar verta Kanados lietuviams būti fraternaliniame sambūryje, kuris, be "tautinių centų" trupinių, nieko daugiau lietuviškiems reikalams neduoda. Kanados valdžia duodanti geresnę draudą.

SLA lietuviams yra geresnė už Kanados draudas. Visą eilę lietuvių esu apdraudęs SLA, kai Kanados draudos jų nepriėmė dėl blogos sveikatos. Pvz. J. Mikelėnas dėl silpnos širdies negalėjo gauti jokios Kanados draudos. Jis gavo ją Susivienijime — $1250. Išmokėjo draudos $17.50 ir mirė. Šeimai buvo išmokėta pomirtinė. K. Jonušas yra apsidraudęs SLA ir Kanados draudoje. Kai reikėjo pasiskolinti Kanados banke pinigų, gavo tik už SLA draudos polisą. Ir šiandieną visa eilė lietuvių negauna jokios Kanados draudos, bet gali gauti iš SLA. SLA iki 55 m. amžiaus draudžia be gydytojo patikrinimo.

P. Lelis savo rašinį baigia tvirtinimu: "Kanadoje yra apie 300 SLA narių, bet jų įnašai-mokesčiai per 20 metų sudaro žymią sumą. Jei tie pinigai būtų sunaudoti vietos reikalams, tai gal šiandien turėtume jau užpildytą Lietuvių Fondą, stipresnę Bendruomenę, parapijas, mokyklas ir Lietuvių Namus".

Jei proporcingai aukotų visi kiti, kaip SLA nariai kad aukoja ir dirba bendruomeninį darbą, tos visos P. L. išvardintos institucijos klestėtų. Kaip pavyzdį nurodau KLB St. Catharines apylinkės SLA narius. J. Paukštys dvejų metų laikotarpyje paaukojo $300 tautinių šokių grupei "Nemunas", skautams ir KL Fondui — po $100, neskaitant mažesnių sumų. J. Girevičius Kanados Lietuvių Fondui yra įnešęs $500; apie $300 poros metų laikotarpyje yra davęs įvairiems tautiniams ir parapijos reikalams. Čia tik porą SLA narių išvardinau, o jų yra ir daugiau, kurie stipriai remia B-nės ir tautinę veiklą. Be to, SLA 72 k. yra įnešusi $200 į KLF.

Dirbkime pagal savo sugebėjimus betkokioje organizacijoje ir bendromis jėgomis siekime Lietuvos laisvės!

J. Šarapnickas, SLA narys

BUVĘS KANADOS PREMJERAS J. Diefenbakeris, kalbėdamas Winnipege š.m. vasario 26 d., pareiškė, kad Sov. Sąjunga nepaiso pagrindinių žmogaus teisių, o Jungtinės Tautos tyli. Esą sovietai pamynė apsisprendimo teises Ukrainos ir Baltijos valstybių, nors ir yra pasirašę Jungtinių Tautų chartą. Krikščionys ir žydai esą persekiojami Sov. Sąjungoje, tačiau JT nesiima jokios akcijos. Net ir Kanados delegacija Jungtinėse Tautose nuo 1960 m. vengia ką nors pasakyti prieš sovietų nusikaltimus. Taip rašė dienraštis "Winnipeg Tribune" 1973. II. 27.

Toronto skautės Kaziuko mugėje su savo kepiniais ir rankdarbiais. Ir šiemet jos susilaukė daug dalyvių bei rėmėjų — B. Tarvydas

ST. CATHARINES, ONTARIO

AUKOS TAUTOS FONDUI. Aukų Tautos Fondui surinkta $308. Aukojo po $25: kun. J. Liauba, OFM, A. Staugaitis, J. Šarapnickas; $20: J. Kalainis, K. Stundžia; $10: J. Skeivelas, J. Girevičius, A. Vickosas, St. Kukta, P. Šukys, J. Paukštys; $5: A. Gverzdys, P. Polgrimas, P. Meškauskas, J. Žemaitis, A. Zubrickas, P. Dauginas, J. Vyšniauskas, J. Satkus, A. Musteikis, P. Rudgalvis, P. Balsas, X. S., St. Šetkus, J. Alonderis, S. Janušonis, Z. Jakubonis, J. Kazragis, L. Puslys, B. Racevičius, K. Stankus; $3: S. Gudaitis; $2: J. Levičius, K. Vilbikaitis, S. Zubrickas, Ad. Setikas, K. Galdikas, J. Dainora, P. Baronas, J. Ališauskas, K. Butkus, V. Skrebutėnas, S. Vaitkus, A. Prunskus; $1: K. Jasudavičius, A. Liaksas, A. Kuraitis, K. Grunys, V. Jonaitis, Jonas Grigas. Nuoširdi padėka visiems. Pinigai bus persiųsti Tautos Fondo atstovybei Kaandoje.

Kanados Lietuvių Bendruomenės St. Catharines apylinkės valdyba

Vankuverio radijo stotis CKVB

Vakarų Kanadoje dabar veikia etninė radijo stotis. Radijo siųstuvas CKVB Vankuveryje pradėjo transliacijas praeitųjų metų gegužės mėnesį dvylika kalbų, įskaitant anglų. Nuo to laiko laidos svetimomis kalbomis beveik padvigubėjo, ir programos yra transliuojamos 23 kalbom.

Stoties tikslas yra aptarnauti naujuosius kanadiečius, tačiau nuostabu, kad naujųjų klausytojų trečdalį sudaro angliškai kalbantieji kanadiečiai, kuriuos vilioja gera įvairių pasaulio kraštų muzika.

Vankuverio tautinių mažumų reakcija buvusi didžiulė, — pareiškė stoties pirmininkas Jan van Bruchem. Stočiai pradėjus transliuoti, pasipylė etninių grupių pageidavimai programų jų gimtosiomis kalbomis. Skelbėjai, etniniai ir angliškai kalbantieji verslininkai, norintieji pasiekti naujuosius kanadiečius vartotojus, atsiliepė su entuziazmu.

Milijoną gyventojų skaičiuojančiame Vankuveryje yra apie 300.000 naujųjų kanadiečių. CK VB radijo stoties girdimumo teritorijoje gyvena apie 74.000 vokiečių, 54.000 olandų, 46.000 kiniečių, 39.000 italų. Paskutiniojo klausytojų tyrimo duomenimis, naujoji radijo stotis šešerių mėnesių laikotarpyje sutraukė 35.000 klausytojų.

ALYN EDWARDS

Programos svetimomis kalbomis trunka nuo 30 minučių iki vienos valandos. Kaikurios programos yra kasdieninės, kitos transliuojamos kartą savaitėje. Olandų, vokiečių, graikų, italų ir kiniečių programos transliuojamos kiekvieną dieną. Kitos programos yra skirtos estams, ukrainiečiams, vengrams, latviams ir lietuviams. Iš šių Vankuverio etninių bendruomenių buvo pakviesti pranešėjai.

Šeštadieniais radijo stotis transliuoja programas iš Indijos punžabų ir indiečių kalbomis, kiniečių bendruomenei — mandarinų kalba, be to, portugališkai, serbiškai, filipinietiškai, arabiškai ir kroatiškai. Atskira programa organizuojama klausytojams iš Britų salų. Nežiūrint gausių etniškų transliacijų, daugumas programų yra kosmopolitiškos su žiniomis bei informacijomis anglų kalba ir muzika iš viso pasaulio.

Radijo stoties pirmininkas Jan van Bruchem rūpinasi, kad naujieji kanadiečiai apie savo naująjį kraštą kuo daugiau sužinotų per radiją namie, darbovietėje arba vairuodami automobilį. Jis stengiasi tokią viešąją informaciją plėsti ir todėl atskirų kalbų pranešėjus skatina transliuoti tokią informaciją, kokia etninių grupių klausytojams yra reikalinga arba kokios jie pageidauja.

Iki šiol CKVB programose buvo nušviesti Kanados ir Britų Kolumbijos provincijos įstatymai. Savaitinis pranešimas iš Otavos klausytojus informuoja apie valstybės administraciją, kokiu būdu surenkami ir kaip išleidžiami mokesčiai, kokiu būdu gyventojų nuomonės gali būti išgirstos valstybės sostinėje. Taip pat pranešama apie vietinius įvykius, kurie domina naujuosius kanadiečius, sakykim, apie gausius berniukų ir mergaičių klubus arba muzikines programas moksleivijai. Visa tai transliuojama 23 skirtingom kalbom.

Jan van Bruchem suprato, kad ir Vakarų Kanadai reikalinga etninė radijo stotis, kai pastebėjo kaip sėkmingai tokios stotys veikia Winnipege, Toronte ir Montrealyje. 42 metų amžiaus radijo žurnalistas iš Olandijos emigravo prieš 29 metus ir apsigyveno Toronte. Prieš CKVB stoties įkūrimą Vankuveryje jis 15 metų redagavo specialią savaitinę radijo programą, pavadintą "Holland Calling" ("Kalba Olandija"), kurią transliavo 125 radijo stotys visoje Kanadoje.

Dabar Jan van Bruchem redaguoja olandišką programą, kurią per savo stotį transliuoja kiekvieną rytą tarp 9 ir 10 valandos. Vadinasi, šio olandų radijo žurnalisto asmeninė rizika,

(Nukelta į 6-tą psl.)

Kanados Vidaus Reikalų Ministerijos (DEPARTMENT OF THE SECRETARY OF STATE) pilietybės skyrius (CITIZENSHIP BRANCH) teikia paramą žmonių grupėms, kurios nori

- dalintis savo kultūriniu lobiu su kitais
- darbuotis drauge gyvenimo lygiui pakelti
- pagelbėti išlaikyti asmens teises ir laisves
- padėti išlaikyti bei puoselėti vietinių gyventojų kultūrą
- bendrauti su kitais jaunais kanadiečiais skirtingose krašto dalyse.

Tai yra tik keli tikslai pilietybės skyriaus programos, kuri taip pat skatina gyventojus tapti piliečiais. Paruošti ministerijos valdininkai aštuoniolikos didesnių miestų rajoninėse įstaigose gali patarti ir padėti. Kreipkitės į juos arba rašykite: Information Services, Department of the Secretary of State, 66 Slater Street, Ottawa, Ontario, K1A 0M5

SECRETARY OF STATE OFFICES

Newfoundland
Sir Humphrey Gilbert Bldg.,
6th Floor,
P.O. Box 5368,
Duckworth Street (709) 722-6181
ST. JOHN'S

Nova Scotia
Ralston Bldg.,
6th Floor,
1557 Hollis (902) 426-2118
HALIFAX

New Brunswick
Terminal Plaza Bldg.
4th Floor,
1222 Main Street (506) 858-2028
MONCTON

Prince Edward Island
(see above)

Quebec
1141, Route de l'Eglise
5e etage
Ste-Foy G1V 3W5 (418) 694-3831
QUEBEC

P.O. Box 335
550 Bonaventure
Room 205A (819) 375-4846
TROIS-RIVIERES

Trust Royal Building,
Room 500 (819) 565-4772
25 Wellington Street North
SHERBROOKE

1080 Beaver Hall Hill,
Room 2101 (514) 283-5689
MONTREAL

130 Slater Street,
Room 1129,
Ottawa, Ontario (613) 996-5977
HULL

P.O. Box 395,
Room 3,
243 Murdock Street,
Noranda (819) 762-4512
ROUYN-NORANDA

Ontario
130 Slater Street,
Room 1129 (613) 996-5977
OTTAWA

55 St. Clair Avenue, E.,
Room 313 (416) 966-6554
TORONTO

Suite 504,
150 Main Street W. (416) 523-2355
HAMILTON

Federal Building, Room 346,
19 Lisgar St. South (705) 673-1121
SUDBURY

Postian Building,
Second Floor,
395 Dundas Street (409) 679-4335
LONDON

Federal Bldg., Room 213,
33 Court South,
Postal Station "P" (807) 345-1451
THUNDER BAY

Manitoba
401 Federal Bldg.,
269 Main Street (204) 985-3601
WINNIPEG

Saskatchewan
1867 Hamilton,
10th Floor (306) 525-6155
REGINA

Alberta
Sir Alexander McKenzie Bldg.,
Room 428,
9828 - 104 Avenue (403) 425-6730
EDMONTON

North West Territories
(same as Vancouver, B.C. address)

British Columbia
Suite 201,
1271 Howe Street (604) 544-3753
VANCOUVER

Secretary of State / Secretariat d'Etat

Tai pirmoji solistės

plokštelė,

gaunama pas platintojus

(kaina — $6.00)

arba šiuo adresu

(su persiuntimu — $6.75):

Entreprises Belle — Arti Enrg.
P.O. Box 122,
La Salle 650, Que.

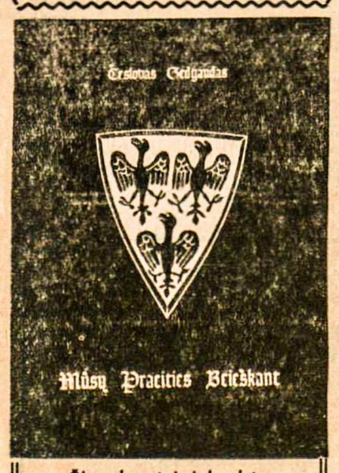

Ši nekantriai laukta
Č. Gedgaudo knyga
"MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT",
atskleidžianti daug mūsų senovės paslapčių, pagaliau išvydo šviesą. Kietais viršeliais — 15 dol. Perlaidas galima siųsti tiesiai autoriui: **P.O. Box 5544, Santa Monica, Calif. 90405, USA.**

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ

SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nueitum į krautuvę su $100 ir gautum $200 ar $300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t. y. į reguliarius rublius augščiausia verte.

PILNAI GARANTUOTA GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS

Pristatoma per 3 savaites Mokama už specialų rublį $2.60

ŠI KAINA APIMA VISKĄ— JOKIŲ KITŲ MOKĖJIMŲ

Galite siųsti, kiek norite

PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ

Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu!
Automobiliai
tik trumpam laikui
skubiausias pristatymas
"ŽIGULIS" VAZ 2101 ..... $3520.00
"MOSKVIČIUS" 412 IE (Export model) $3570.00
"MOSKVIČIUS" 408 IE $3285.00
"ZAPOROŽEC" ZAZ 968 ..... $2250.00

Prašykite mūsų specialių biuletenių su automobilių ir apartamentų iliustracijomis
VARTOTI DRABUŽIAI
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ

Mes turime 23 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

ČESNAKAS— geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

JAM SUĖJO ŠIMTAS METŲ

Veterinarijos gydytojo Petro Mirono gimimo sukaktis

ANDRIUS MIRONAS

Dabar matau, kaip jaunimas neįvertina senesniųjų, o vaikai net savo tėvų. Užimti mokslu, draugais, sportu, karjeros pasirinkimu, jie neįstengia žvilgterėti giliau: ko pasiekė tėvas, kuo nemigo naktimis rūpinosi motina, ką jie pergyveno praeityje. Ir tik įpusėjęs savo amžių asmuo pats pajunta jaunimo dyglius, savo paties vaikų nepaisymą. Tada tik susipranta ir gailisi labai nedaug težinąs apie savo tėvus... Mea culpa! Ir aš nekitoks buvau. Tik dar mano tėvo atveju žinių galiu rasti Lietuvių Enciklopedijoje. Tačiau ten tik sausi faktai, bendrybės. Neviskas atitinka, neviskas surašyta, nepasakyta tai, ko jis nusipelnė, ką puoselėjo, ko siekė.

1972 m. birželio 23 d. sukako 100 metų nuo mano tėvo gimimo. Taigi, jei nebūtų miręs prieš 39 metus, galėtų... Ką gi jis galėtų? Juk antrą kartą tektų bėgti nuo sovietinio režimo. O kur? Gal sykiu su manim į tremtį, vėliau į užjūrius? O gal pasiliktų tėvynėje, kaip daugelis į senatvę nejudriais pasidarančių pasielgia?

Petras Mironas prieš pat mirtį 5 metus ėjo žemės ūkio ministerijos veterinarijos departamento direktoriaus pareigas. Prieš 100 metų gimė Veseliškių vienkiemyje, Panemunio valsčiuje, Rokiškio apskrityje, vidutinio ūkininko šeimoje. Panemunis, ir iš viso Rokiškio apskritis, yra Mironų giminės lopšys. Tėvo pusbrolis, buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas, dekanas kun. Vladas Mironas, buvo gimęs 8 metais vėliau ir tik porą kilometrų toliau nuo mano tėvo gimtinės. Jis daugelį metų klebonavo Dauguose, todėl nevienas jį klaidingai laikė dzūku.

Petro tėvas Jeronimas Mironas buvo labai griežto būdo, susipratęs ir apsišvietęs ūkininkas, todėl stengėsi savo vaikus leisti į mokslus. Pagal seną tradiciją, vyriausias sūnus turėdavo eiti į kunigus, todėl vyriausias Jeronimo sūnus, Juozas, ilgainiui tapo kunigu. Deja, man jo neteko pažinti, nes jis mirė dar prieš I pasaulinį karą.

Antrasis sūnus Petras taip pat buvo leidžiamas į mokyklą. Vėliau išsiųstas į Mintaują (Latvijoje), kur ano meto prabundanti mūsų Šiaurės Lietuvos inteligentija sėmėsi mokslo.

Mums, vaikams, tėvas rodė nuotrauką dar iš anų Mintaujos gimnazijos laikų. Ten atvaizduota susėdusi didoka grupė gimnazistų. Atpažinome joje ne tik tėvą, bet ir jo pusbrolį Vladą, taipgi Antaną Smetoną, Juozą Tūbelį, Petrą Avižonį ir kitus mums žinomus, su tėvu vienoje klasėje arba augštesnių klasių mokinius, tuo laiku jau tapusius žinomais gydytojais arba valstybės pareigūnais. Tėvas pasakodavo apie slaptąjį mokinių ratelį, pavadintą "Kūdikio" ar "Kūdikėlio" vardu. Jie slapta rinkdavosi mokytis lietuvių kalbos ir istorijos. Lietuvių kalbą aiškino ir dėstė jaunas kalbininkas Jonas Jablonskis.

Baigęs Mintaujos gimnaziją, tėvas išvyko į Tartu (Estijoje), kur mokėsi veterinarijos institute ir baigė jį 1896 m., gavęs paskyrimą į Rusijos tolimesnį užkampį, bet pirmosios vietovės neatsimenu. Vėliau tėvai minėdavo Viazmą ir Vitebską. Pastarajame susipažino su konservatorijos studente ir ją vedė 1903 m. Ji tapo mano ir mano brolių-seserų motina.

Kažkodėl tėvas būdavo kilnojamas iš vienos vietos į kitą, net į toliausius Rusijos kampelius. Altajaus kalnuose (Zaisano mieste, Semipalatinsko gubernijoje) gimė abu mano vyresnieji broliai — Romualdas (miręs 1924 m.) ir Ričardas. Prieš juos tėvai buvo susilaukę pirmagimio Vitalio, bet jis dar kūdikystėje mirė.

Zaisane tėvui teko susidurti su totoriais ir kirgizais. Teko net ilgiau gyventi jų vadinamose "jurtose", iš veltinių padarytose palapinėse. Irtišo upė buvo mano brolių žaidimų ir maudymosi vieta. Iš Kinijos pasienio perkeltas į Kazachstaną, tėvas kurį laiką gyveno ir tarnavo Uralsko mieste, kur gimiau aš.

Iš Rusijos gilumos gavęs paskyrimą į Lietuvos teritoriją, tėvas bandė Lietuvoje įsijungti į priešnepriklausomybės laikų lietuvių visuomeninę bei politinę veiklą. Gyvendamas Rokiškyje, užmezgė draugystę su ano laiko inteligentija, kurių tarpe daugelis buvo jo mokslo dienų draugai. Liet. Enciklopedijoje sakoma, kad tėvas buvęs duosnus ir šelpė lietuviškas organizacijas. Gali būti, tačiau apie tai jis mums nesigirdavo. Rokiškyje begyvenant, gimė mano sesuo Monika. Po eilės sūnų ji buvo pirmoji mergaitė.

Prasidėjus I pasauliniam karui, Petras Mironas, kaip veterinarijos gydytojas, buvo mobilizuotas ir paskirtas į Rusijos caro armiją. Buvo Rytprūsių fronte; vėliau perkeltas į Rusijos gilumą; pasiekė net tolimiausią Sibiro tašką — Vladivostoką.

Atsimenu, tėvas pasakojo Rytprūsių fronte pergyventą kone telepatinį epizodą. Pafrontės veterinarijos ligoninės kieme jis apžiūrėjo sužeistą arklį. Tuo laiku virš galvų skraidė vokiečių kariniai lėktuvai, mėtydami bombas, kurias rusai vadindavo "čemodanais". Tėvas nekreipė dėmesio į dūzgiančius propelerinius lėktuvus, nes prie jų jau buvo pripratęs, bet jo asistentas patarė pasitraukti. Iš karto tėvas neklausė padėjėjo, bet vienu metu pajuto nenugalimą reikalą paeiti į šalį. Vos kelis žingsnius nuėjęs, pajuto sprogimą. Vokiškas "čemodanas" sunaikino apžiūrimą arklį ir apardė net tėvo raštinės sienas...

Iš savo paties vaikystės prisimenu Samaros miestą (prie Volgos upės, dabar sovietų perkrikštytą į Kuibyševą) ir mūsų butą Sadovaja gatvėje. Samaroje gimė mano jauniausioji sesutė Margarita, kuri mirė dvejų metų amžiaus nuo plaučių uždegimo, rodos, net tėvo nemačiusi. Tėvas tada buvo kažkur fronte karinėse pareigose, ir motina neturėjo apie jį žinių ligi pat 1920 m. Iš vėlesnių tėvo pasakojimų sužinojome, kad caro armiją sulikvidavus, jis tarnavo generolo Kolčako armijoje, kovojusioje prieš bolševikus. Pakliuvęs į bolševikų nelaisvę, jau būtų buvęs sušaudytas, bet paskutinę minutę nuo pat duobės liko pašauktas ir priimtas į mentą pradžioje inspektorium, o nuo 1928 m. direktorium.

Grįžęs Lietuvon, Petras Mironas siela ir kūnu atsidavė tėvynės gyvenimo atstatymui. Dirbdamas departamente, jis redagavo profesinį žurnalą "Veterinarija ir Zootechnija" ir rūpinosi veterinarijos akademijos įsteigimu. Pradėjus statyti akademijos rūmus Vilijampolėje, jis pats prižiūrėjo statybą ir nekantriai laukė naujų veterinarijos gydytojų prieauglio.

Niekur į platesnį visuomeninį gyvenimą neišeidamas, Mironas puoselėjo savo pasirinktą profesinį darbą, ypatingai rūpindamasis, kad gyvulių auginimo, priežiūros ir gydymo metodai būtų atitinkamai augšto lygio ir tikslai suderinti su pažangiuoju mokslu. Projektuodamas būsimosios veterinarijos akademijos mokslo kursą, siekė, kad studentai gautų naujausių mokslinių žinių. Pats jis sekdavo spaudą; ypač užsienio mokslinę literatūrą, ir rašinėjo profesiniais klausimais į savo redaguojamą arbą ir į viešąją mūsų spaudą. Susipažinti su kitų valstybių veterinarijos pažanga buvo siuntinėjamas į Švediją ir Vokietiją.

Kaip savanoris buvo gavęs žemės sklypą užmiestyje, prie Neries, ir pasistatė gyvenamąjį namą, bet jo taip ir nebaigė kaip reikiant apdailinti. Būtų dar daug nuveikęs ir pasitarnavęs mūsų kraštui, jei ne prikibusi liga, kuri per porą metų jį kankino. Mirė 1933 m. liepos 18 d. Liet. Enciklopedijoje jo mirimo data klaidingai pažymėta birželio 19 d. Taigi, mirė tą pačią dieną, kai Kaunas išgirdo baisią žinią apie Dariaus ir Girėno žuvimą ties Soldinu. Gal šių dviejų didvyrių žuvimo šešėlyje Petro Mirono mirtis praėjo lyg ir nepastebėta, juoba, kad jis pats buvo kuklus, nemėgstąs girtis. Palaidotas Šančių kapinėse, šalia sūnaus Romualdo. Taigi, 1973 metais sueis 40 m. nuo Petro Mirono mirties.

Šiuo metu jau leidžiama knyga apie veterinariją Lietuvoje. Tikiuosi, kad joje atitinkamai ir tiksliau bus atžymėtas ir vet. gyd. Petras Mironas, nes trumputėse žiniose Liet. Enciklopedijoje apie jį, be mano jau minėtų, įvelta ir kitų nesklandumų. Redaktoriams ir rašėjams skolinau vienintelę pas mane užsilikusią tėvo fotografiją, kad būtų įdėta L. Enciklopedijoje. Deja, ligi šiol nuotraukos niekas man nesugrąžino... Tačiau ne tik mano, bet ir daugelio jo studentų, draugų ir gerbėjų atminime liks kilnus Petro Mirono portretas. Jis nepriklausė jokiai politinei partijai, nes laikė save tiktai lietuviu. Buvo įsirašęs tik vienintelėn organizacijon — Lietuvai Pagražinti Draugijon, nes Lietuvą jis troško matyti ne tik laisvą, bet ir gražią, laimingą.

Manau, kad ir po šimto metų faktai be žodžių byloja apie Petrą Mironą, kuris buvo perkuklus, kad savo darbus arba asmenį statytų augščiau tautos ir tėvynės reikalų.

Winnipego lietuvių Šv. Kazimiero šventovės kertinis akmuo buvo pašventintas 1956 m. gruodžio 23 d. Apeigas atliko arkivyskupas Ph. F. Pocock. Aktą pasirašo klebonas kun. J. Bertašius, šalia jo — parapijos komiteto pirm. M. Januška

E. Dauguvietytė - Kudabienė (kairėje), Hamiltono "Aukuro" režisorė vaidinimo metu. Šalia jos — p. Kalvaitienė Nuotr. Vyt. Beniušio

Vankuverio radijo...

(Atkelta iš 5-to puslapio)

steigiant naują stotį, daugiau negu apsimokėjo. CKVB stotį finansiškai remia daugiau kaip 300 skelbėjų, ir vis daugiau etniniu bei angliškai kalbančių verslininkų teiraujasi apie galimybes skelbtis. Tokie gausūs skelbimai užtikrina, kad Kanados naujausioji etninė radijo stotis dar ilgą laiką kiekvieną diena transliuos savo programas 24 valandas paroje.

Canadian Scene

Štai ką turite žinoti apie pajamų mokesčius Kanadoje

Kanadoje pajamų mokesčiais apdedami visi gyventojai, nežiūrint jų pilietybės. Čia gyventojai turi pranešti visas pajamas, net ir gaunamas iš už Kanados ribų. Jei savo pajamas gaunate algos forma, Jūsų darbdavys jau bus atskaitęs pajamų mokestį. Jis turi Jums išduoti T4 raštelį iki vasario mėnesio pabaigos, kuriame surašyta, kiek uždirbote ir kiek pajamų mokesčio atskaityta. Vieną T4 raštelio kopiją turite pridėti prie užpildytos pajamų mokesčių formos. Jei dirbote praėjusiais metais keliose darbovietėse, turėsite kelias T4 kopijas pridėti. Dauguma mokesčių mokėtojų gauna paštu mokesčių mokėjimo formas. Jos yra atspausdintos su mokėtojų pavardėmis, adresais ir socialinės draudos (Social Security) numeriu. Naujai atvykę į šį kraštą pirmą kartą turi pasiimti šias formas iš pašto įstaigos. Informacinė brošiūra yra pridėta prie kiekvienos formos, joje yra atsakymai beveik į visus jūsų klausimus. Jeigu Jums dar būtų problemų, galite gauti nemokamai informacijų iš kiekvienos apylinkės mokesčių įstaigos. Galite apsilankyti, parašyti ar paskambinti. Telefono numeris ir adresas jūsų apylinkės įstaigos yra įrašytas pridėtoje brošiūroje. Užmiestiniams telefono skambinimams reikia išsukti "operator" ir prašyti ZE0-4000. Nemokamai. Daug mūsų tarnautojų kalba įvairiomis kalbomis, bet jei norite, galite atsivesti savo draugą, kuris padėtų Jums susikalbėti.

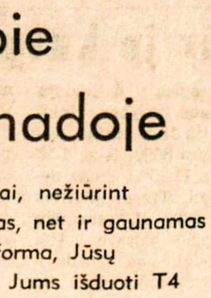

National Revenue, Taxation
Revenu national, Impôt

Apie mažus ir didelius

Nevienas skaitėme, kai š. m. kovo 7 d. Kinijos komunistų partijos laikraštis "Liaudies Dienraštis" smarkiai užpuolė rusus už tai, kad jie rusina Kinijos pasienyje vietoves, turinčias nuo senų laikų kinietiškus pavadinimus.

Kinijos komunistų žurnalas tuos rusų pasikėsinimus į kinietiškas vietoves vadina "socialistinio imperializmo" kėslais, "caristinės Rusijos agresija", "pasikėsinimu prieš istoriją", "agresyviųjų rusiškųjų vadukų užmačiomis" ir t.t.

Šis kiniečių priekaištas nuskambėjo didžiojoje pasaulio spaudoje. Jis buvo aštriausias kiniečių pasisakymas prieš rusus nuo to laiko, kai rusai ir kiniečiai buvo susirėmę Usuri upės pakrantėse 1969 m.

Žvelgdami į šį, tuo tarpu tik žodinį incidentą, mes, lietuviai, žinome, kad rusai surusino buv. Rytprūsiuose lietuviškus vietovardžius: Tilžę pavertė Sovietsku, Karaliaučių — Kaliningradu, Gumbinę — Gusevu ir t.t. Visi šiaurinio Rytpprūsių krašto lietuviškieji vietovardžiai surusinti. Tačiau apie šį barbarišką rusų pasikėsinimą prieš istoriją niekas nė neburbtelėjo. Menkai Europos reikaluose tesusigaudžiusio Trumano ir į jį panašių parašais Karaliaučiaus kraštas atiduotas visiškai rusų malonei, nė kiek neatsižvelgiant į istorinę, etnografinę ir geopolitinę Karaliaučiaus krašto padėtį bei jo priklausomumą Lietuvai.

Taigi ir šiandien, kai rusinamos kinietiškos vietovės, visas pasaulis girdi ir žino, kaip rusai elgiasi toje pasaulio dalyje, bet kai jie be atodairos rusino lietuviškus Rytprūsių vietovardžius ir iš Karaliaučiaus krašto padarė "Kaliningradskaja oblast", — niekas apie tai net nešnipštelėjo. Tokia yra šiandieninio laisvojo pasaulio moralė: kai milžinas kinietis paskelbė rusų daromas neteisybes, visas pasaulis išgirdo, bet kai maža lietuvių tauta aimanuoja dėl tų pačių rusų daromų jai neteisybių, niekas nekreipia dėmesio.

B. Rimgaudas

METINIS IŠPARDAVIMAS
VISOJE KANADOJE

Daug sutaupysite pirkdami dabar plačiai žinomos kokybės CGE namų apyvokos reikmenis

Pastebėsite, kad kiekvieno gaminio kaina yra labai pigi, nes dabar vyksta CGE metinis išpardavimas visoje Kanadoje. Todėl galite sutaupyti daug pinigų. Šis išpardavimas truks tik ribotą laiką. Nedelskite. Pirkdami dabar rasite didelį įvairių gaminių pasirinkimą.

PIRKITE DABAR . . . DAUG SUTAUPYSITE!

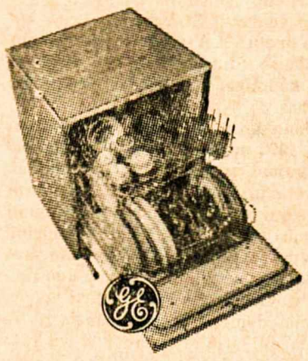

INDŲ PLOVĖJAS,
tinkamas įrengti sienoje
Model SC431N **$299.95**

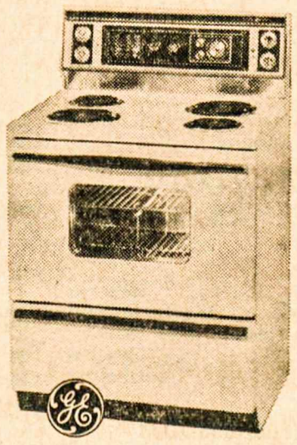

ELEKTRINĖ, IŠSIVALANTI KROSNIS 30"
Model J33SH **$349.95**

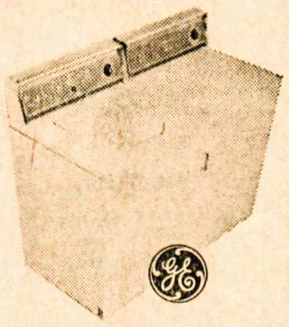

AUTOMATINĖ SKALBIAMOJI MAŠINA
su visais pagerinimais
Model W701H **$269.95**

Automatinei skalbiamajai mašinai pritaikintas džiovintuvas su automatine kontrole
Model D712H **$189.95**

NEŠARMOJANTIS ŠALDYTUVAS
- **Atskiras nulio zonos mėsai laikyti skyrius; telpa iki 100 svarų mėsos**
- **Pienui laikyti skyrius**
- **Kiaušiniams duryse laikyti vieta**
- **Perstatomos lentynos ir kt.**

Model L13JRJ **$319.95**

MOHAWK FURNITURE LTD.

• *ABIEJOSE KRAUTUVĖSE:*
vakaruose — **137 Roncesvalles Ave. — Tel. 537-1442**
rytuose — **2448 Danforth Ave. — Tel. OX 9-4444**
Krautuvės atidarytos nuo 9 v.r. iki 9 v.v.

Saulaitytės poezija "And You"

ILONA GRAŽYTĖ-MAZILIAUSKIENĖ

"Gyvenimas — tai jautrumas, įspūdis, ritmas, taip retai vykusiai išreikštas. Nevienalytė mano poezija — tiek lietuvių, tiek ir anglų kalba. Ji yra impulsyvi, netobula, bet iš tikrųjų atstovauja manajam Aš". Taip apie savo poeziją atsiliepia Marija Saulaitytė savo trečiosios, o anglų kalba pirmosios poezijos knygos "And You" aplanke.

"And You" knygoje poetės "Aš" išryškėja daugiau kaip kituose jos rinkiniuose. Knygoje išreikšti praradimo, nuotolio tarp žmogaus ir jo savęs supratimo, egzistencijos dvilypumo pajutimo jausmai. Tai grynai asmeninė poezija, poetinis dialogas tarp kūrėjo ir mažai suprasto, bet gilią reikšmę turėjusio "kito".

Esame įpratę, kad asmeninėje poezijoje, kurioje gausu "aš" ir "tu" sąvokų, kurioje kalbama apie emocinius išgyvenimus, jaustųsi nemažas lyriškas ar dramatinis jausmų išsiliejimas ir netrūktų poetinių ornamentų. Saulaitytė, kaip ir didžioji dalis jaunesniosios kartos poetų, nebetiki "jausmų gaivalingiems išsiliejimams" ir pasuko visiškai priešinga kryptimi, stengdamasi išsireikšti įmanomai paprastesne, nuogesne forma ir kontroliuoti jausmą.

Eilėraštyje "44 East" kalbama apie mirtį, kaip ji yra išgyvenama tų, kurie lieka. Štai, miršta dvieju žmonių kalba ir išlieka jos šešėlis:

The unspoken last word echoes,
as I form syllables belonging to you (12 psl.)

Kai praeities vaizdus išsaugoti nebeįmanoma:

I walk in formless clouds,
I think and dream in formless clouds,
and it is never certain
whether or not
it is you
I see (13 psl.)

Apie skausmą poetė sako:

This is pain:
a moment suspended in the sunset (14 psl.)

Praradimo jausmas "44 East" eilėraštyje perduodamas įmanomai betarpiškai. Nei "aš", nei "tu" neidentifikuojami, skaitytojui neatskleidžiami. Poetė siekia išreikšti jautrumą praradimui kaip tokiam. Už eilėraščio ribų lieka praradimo detalės, aplinkybės, jausmų atspalviai. Poetė visiškai nesistengia vaizduoti asmeninės situacijos mirties praradimo akivaizdoje. Eilėraščio dramatinė įtampa kyla kaip tik tada, kai skaitytojas pajunta poetės kovą su žodžiais, kurie nė negali visiškai išreikšti jausmo tikrovės.

Savo išgyvenimų esmę paliesti bandančiam kūrėjui natūralu jausti nuolatinį dvipusiškumą, priešingybių suėjimą į vieną tašką. Tai vienas ryškiausių Saulaitytės bruožų. "How Real is Real" eilėraštyje matome daug tokių pavyzdžių:

For what can I hope,
I — who am not earth
and who never will be sky?
. . . Today — the battle,
tomorrow — the truce.
I belong to neither.
. . . Not for fame,
nor glory,
but for a purpose
I opposed within myself
and won
and lost (16, 17 psl.)

Pirmu žvilgsniu gali susidaryti įspūdis, kad poetė bando rašyti savotiškai filosofinę poeziją. Tai būtų gana liūdnas dalykas, nes tokio pobūdžio kūryba dažniausiai būna bloga filosofija ir dar blogesnė poezija. Tačiau Saulaitytės introspekcija nėra filosofavimas, nes per visą rinkinį driekiasi vienas nenutrūkstantis leitmotyvas — priešingybių pilnos tikrovės priėmimas:

After all is said
and everything (and nothing)
accomplished,
only a breeze
and falling apple blossoms
matter ("Birches", 32 psl.)

Poetams, kurių temperamentas yra daugiau introspekcinis ir kurie poetinę tiesą išreikšti bando minimaliais žodžiais, be abejonės, gresia pavojai. Didžiausias jų bus perdidelė abstrakcija. Kai poetė rašo **"I have an allergy to steel, but I can live in wood"**, plienas ir medis skaitytojui turi plačią asociacijų skalę, ir tos dvi paprastos eilutės išreiškia daugiau, negu eilinį palyginimą. Bet **"approximately proximate"** ruduo, keliai, **"dotted with multi-coloured velocities"**, **"violated neutrality"**, **"disturbance of ultimate inaction"** ir kiti panašūs žodžių žaidimai skamba negyvai ir manieringai. Žodžiai, kad ir absoliučiai tiksliai išreiškiantys mintį, bet be jausminio atspalvio, poezijoje yra balastas. Juo paprastesnė poetinė forma, juo labiau poetas turi jausti kiekvieno žodžio svorį ir spalvą.

Kitas pavojus yra nuolat pasikartojančių formų monotonija. Tai, žinoma, nereiškia, kad poetas turi nuolat jieškoti naujovių ir vengti to, kas jam natūralu. Daug gerų poetų pasirinko griežtas, nesikeičiančias klasiškas formas, kaip sonetą arba haikku, ir tom formom liko ištikimi. Laisvoje moderniojoje poezijoje besikeičiantys balansuojami ritmai ir emfazės yra svarbiausios formos dalys. Saulaitytės formos, kurias galima būtų pavadinti emocinėmis miniatūromis, dažnai neturi stipresnio tarpusavio ryšio eilėraščio visumoje. Pačios poetės žodžiais, Saulaitytės poezija yra nevienalytė, fragmentinė ("disjointed"), bet reikia tikėtis, kad ilgainiui ji ištobulins savo formą iki tokio laipsnio, kad atskiri fragmentai natūraliai įaugs į eilėraščio struktūrą.

Marija Saulaitis, AND YOU. Įvadas JAV poetų sąjungos pirmininko dr. Charles Angoff. Aplankas dail. Prano Lapės. Išleido Manyland Books leidykla Niujorke 1972 m. 37 psl. Kaina $2.95.

Dainuojančių lietuvaičių "Baltos gėlės"

Išeivijoje yra išleista daug įvairių lietuviškos muzikos plokštelių. Ypač daug turime vokalinės muzikos plokštelių: chorų, oktetų, kvartetų, solo ir pan. Vienos jų geresnės, kitos — blogesnės. Tačiau net ir labai gerose, puikiai atliktose plokštelėse labai dažnai pasigendame JAV-se ir Kanadoje labai įprastos orkestrinės vokalistų palydos. Daugelis mūsų chorų ir solistų į plokšteles įrašo savąjį, kartais labai žavų meną, bet su skurdžia pianino palyda. Todėl malonu, kai išleidžiama plokštelė, kurioje girdimas smuikas, būgnai, vargonai ir t.t. Tokią plokštelę išleido Hamiltono mergaičių choras "Aidas". Choras dar visai jaunas—įsteigtas Hamiltono ateitininkų sendraugių iniciatyva 1970 m. pradžioje, tačiau jau spėjęs puikiai užsirekomenduoti Kanados ir JAV lietuvių visuomenėje. Jame dainuoja 60 gimnazistinio amžiaus mergaičių, o jam vadovauja sol. Vaclovas Verikaitis. Plokštelė pavadinta "Baltos gėlės". Joje įdainuotos daugiausia lietuvių kompozitorių dainos. Dainų įvairumas ir V. Verikaičio solo įjungimas patraukia klausytojų dėmesį. Mergaitės dainuoja aiškiai ir skambiai trimis balsais. Toniniu ir harmoniniu požiūriu pastovus, stiprus ir išlygintas skambesys maloniai nuteikia klausytoją.

Palydos orkestras choro neužgožia, o darniai su juo susilieja ir papildo. Kartais lietuviškųjų dainų sūkury orkestras suskamba lietuviškųjų liaudies instrumentų garsais. Ritminiu požiūriu dainų taktas yra labai tvirtas ir turėtų ypač jaunimą sužavėti. Žinoma, čia nuopelnas tenka ne tik choro vadovui, bet ir vadovaujamiems profesionalams — muzikos orkestruotojui Bill Richards ir orkestro nariams: Lloyd Edwards — vargonai, Moe Koffman — fleita, Bill Richards — smuikas, Leslie Foster — akordeonas, Edward Bickert — gitara, Murray Lauder — bosas ir Howard Reay — mušamieji.

Visos dainos juoston įrašytos torontiškės "Manta Sound" bendrovės, o plokšteles atspaudė "RCA Victor". Gražus albumo viršelis yra pieštas Toronte gyvenančio jauno dailininko Rimanto Paulionio. Plokštelę išleido Hamiltono mergaičių choro "Aidas" tėvų bei rėmėjų komitetas, 137 Gladstone Ave., Hamilton 22, Ont. **J.S.**

Sol. V. Verikaitis, muzikos mokytojas ir Hamiltono mergaičių choro "Aidas" dirigentas. Jo paruoštas choras išleido muzikos plokštelę "Baltos gėlės"

Pirmoji Hamiltono Mergaičių Choro "Aidas" plokštelė jau išleista. Įdainuota 13 dainų, palydint orkestrui.

Plokštelė gaunama: Toronte — abiejuose parapijos kioskuose; Montrealy — Aušros Vartų parapijos kioske ir pas J. Rašytinį — 4002 Derepentingy Ave.; Londone — pas A. Puterį; Delhi — pas G. Rugienių; St. Catharines — pas S. Zubricką; Sudbury — pas S. Martinkutę; Sault Ste. Marie — pas A. Vanagienę; Windsore — pas V. Tautkevičienę; Edmontone — pas F. Kantautienę; Vankuvery — pas E. Girdauską; Winnipege — pas J. Demerecką; Hamiltone sekmadieniais po pamaldų — parapijos salėje. Užsakymus siųsti šiuo adresu: P. Grybas, 61 Magill St., Hamilton, Ontario. L8R 2Y4. Čekius rašyti "Hamiltono Mergaičių Choras "A i d a s" vardu. Plokštelės kaina $6, su persiuntimu $6.75.

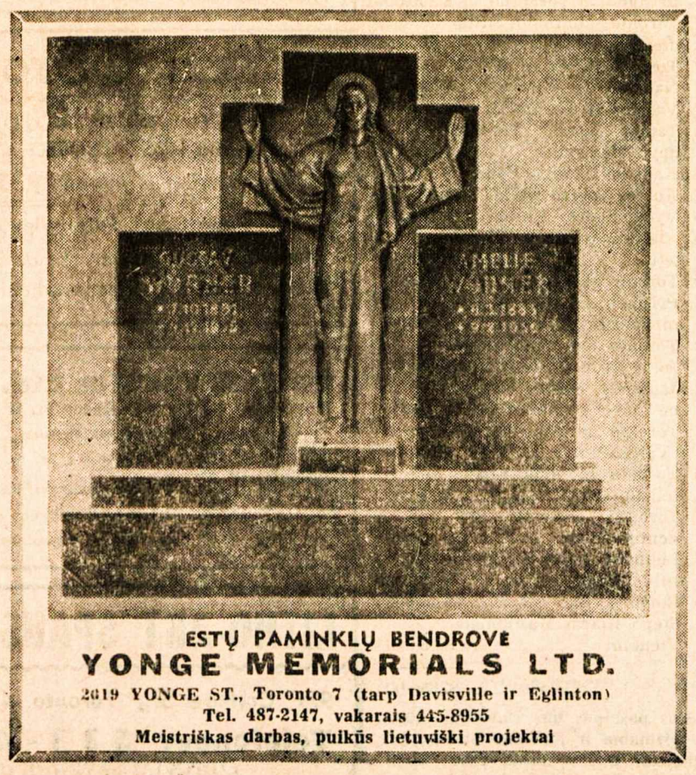

Vinco Krėvės "Raganių" inscenizuoja čikagiškiai aktoriai — Leonas Barauskas ir Jonas Kelečius. Toronte teatrinis jų vakaras rengiamas balandžio 7 d. Prisikėlimo salėje

KAI UODAS SUPYKDO KARALIŲ

Aktorių Jono Kelečiaus ir Leono Barausko Toronte belaukiant

Mūsų sceninio gyvenimo aktyve nevisada blyksteli augštesnio meninio lygio kristaliukai. Užtat džiaugtis yra ko, kai toks blykstelėjimas žadamas ir Toronte balandžio 7 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo auditorijoje. Tą vakarą scenoje matysime J. Marcinkevičiaus, Vinco Krėvės ir A. Vaičiulaičio kūrinius, interpretuojamus talentingų čikagiečių aktorių Jono Kelečiaus ir Leono Barausko, talkinant jauniesiems ir aiškiai kylantiems aktoriams. Tai vadinamasis "vargo teatras", kurio pagrinde yra aktorius ir žiūrovas, glaudus jų kontaktas ir abipusis, pilnas perteikiamo kūrinio išgyvenimas, atmetant daug tradicinių bei šalutinių priedų. Taigi, jau vien dėlto jis įdomus.

J. Marcinkevičiaus "Mindaugas" yra eiliuota poema, atskleidžianti ne tiek Lietuvos valstybės pradžią, kiek patį Mindaugą — vienytoją valdovą ir žmogų. Valdovo-žmogaus vidinė kova išeina iš gyvento laikotarpio ir tautos ribų, tampa visuotine ir antlaikine.

"Raganiuje" puošnioji Vinco Krėvės kalba aktorių lūpose tampa nuostabia žodžio ir interpretacijos sinteze, kurioj balansas tarp autoriaus ir aktoriaus pilnai patenkina literatūrinio meno pasiilgusį žiūrovą. O Gugio (J. Kelečius) ir Kukio (L. Barauskas) charakteriai šių aktorių sceninėje kūryboje tampa gyvais V. Krėvės žmonėmis.

Inscenizuota A. Vaičiulaičio satyrinė pasaka "Uodas" gabių aktorių vaidyboje atsiskleidžia kaip retas sceninio meno perliukas. Uodas, tas menkutis vabzdeliukas, supykdo karalių ir ant kojų pastato visą jo dvarą. Juk žmonės visur ir visada iš šipuliukų priskaldo vežimus. St. Santvaras apie "Uodą" sako: "A. Vaičiulaičio pasaka Uodas scenoje pasekta nepaprastai spalvingai, su nepaprastu komediniu lengvumu ir grakštumu".

Visi trys sceniniai kūriniai yra kiekvienas savaip įdomus ir stiprūs literatūrine prasme, vienodai pajėgūs žiūrovą laikyti "aktyviu" vaidinamo kūrinio dalyviu. Jono Kelečiaus ir Leono Barausko sceninio meno duetas, dar, rodos, taip neseniai pradėtas, tyliai, nejieškodamas pigaus populiarumo, su didele meile mūsų teatro dramą bando kelti augštyn.

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai, minėdami savo veiklos 25 metų sukaktį, teikia visiems retą progą pasigėrėti vertinga literatūra ir scenos talentais. **Č. Senkevičius**

NAUJI FILMAI

ALGIRDAS GUSTAITIS

Naujame krašte

Kaip spėjau "TŽ" 1972 m. 12 nr. švedų filmas "Emigrantai" susilaukė visuotinio pripažinimo. Neseniai išleista antroji to filmo dalis "The New Land". Irgi spalvotas, dviejų dalių.

Pagrindiniai artistai tie patys. Meistriškai parinkti visi dalyviai. Šaunios spalvos, daug žavių JAV-ių gamtovaizdžių.

Labai natūralistiškas rankraštis, dėlto vietomis žiaurus. Du jaunuoliai, jieškodami aukso dykumoje, paklysta. Laimingu supuolimu rastą aukso krūvą, kad būtų patogiau nešiotis, iškeičia į popierinius pinigus. Su jais džiaugsmingai tūkstančius mylių grįžta namo, bet pasirodo, tie pinigai nieko neverti. Čia vėl baisūs įvykiai. Užpuola indėnai, dalį šeimos išžudo. JA V-iu vyriausybė sugaudo šimtus indėnų, gal visiškai nekaltu, ir visus pakaria. Iš visos jų didelės šeimos, sunkiai užaugintos Amerikoje, nedaug beišlieka.

Filmas techniškai puikiai pagamintas, labai permainingas, nepaleidžiančiai įdomus.

Prancūziškos manieros

Šiame filme, angliškai užvardintame "The Discreet Charm of the Borgedise", supažindinama su prancūzų diduomenės manieromis, judesiais, rankų bei pirštų lankstymais, pečių pakraipymais. Jame pilna netikėtumų, neišsprendžiamų painiavų, o kai jos veda prie galo, pasirodo, tebuvo sapnas. Sakysime, užprašyti svečiai atvyksta vakarienei, bet pasirodo, jie buvo užprašyti rytojui. Seimininkai neturi nė paprasčiausio maisto. Visi nuvažiuoja į pažįstamą restoraną, susėda, renkasi valgymus ir gėrimus, bet už sienos — verksmai. Mat, ten išsitiesęs guli negyvas šeimininkas, tik numires, o laidotuvininkai dar nesuspėję atvažiuoti.

Šaipomasi iš savos kariuomenės. Visi, pradedant pulkininku, rūko marijuanos cigaretes. Juokiamasi ir iš amerikiečiu kariuomenės, kuriai toje vietoje pašaipa visai netinka, bet dabar tokia mada, ypač prancūzuose — kas amerikietiška, tas bloga.

Anglijos didikai

Nepaprastai puošnus spalvotas filmas "Lady Caroline Lamb", gamintas Anglijoje. Vaidina pirmaeiliai aktoriai: Sarah Miles (Lady Caroline Lamb), Jon Finch (William Lamb), Richard Chamberlain (Lord Byron), John Mills (Canning), Margaret Leighton (Lady Melbourne), Ralph Richardson (The King), Laurence Olivier (Duke of Wellington) ir kt. Parašė ir režisavo Robert Bolt, pagamino Fernando Ghia, filmavo Oswald Morris, muzika — Richard Rodney Bennett.

Turinys sukasi apie garsųjį poetą lordą Byron. Įvelta nelygybių, meilės ašarų, skausmo scenų. Veiksmas veja veiksmą. Tačiau istoriniu požiūriu poetas George Gordon Byron (gyv. 1788-1824) nebuvo toks tvirtuolis, kaip čia rodoma. Priešingai, jis buvo silpnos sveikatos.

Dail. Dagio medžio skulptūra "Pasigailėkite". Jo darbų paroda bus Čiurlionio galerijoj, Čikagoj, bal. 6-15 d.d.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

"DRAUGO" ROMANO KONKURSO XXII premija buvo įteikta Aloyzui Baronui už "Abraomą ir sūnų" Čikagoje, Marijos Augštesniosios Mokyklos salėje. Vakarą įvadiniu žodžiu pradėjus "Draugo" vyr. red. kun. P. Garšvai, iš Los Angeles atvykusi vertintojų komisijos narė D. Mackelienė perskaitė vienbalsį komisijos nutarimą premiją skirti A. Baronui. Iš viso konkursui buvo gauti 5 romanai, iš kurių vertintojų komisija — A. Rūta, J. Kojelis, D. Mackelienė, B. Brazdžionis ir J. Gliauda premijai pasirinko A. Barono "Abraomą ir sūnų". Dolerių tūkstantinę jam įteikė premijos mecenatas dr. A. Razma. Po paties laureato A. Barono trumpo žodžio naujojo romano ištrauką skaitė programai vadovavusi D. Mackelienė. Koncertinė dalis turėjo būti pradėta baritono Kazio Yakučio ir koloratūrinio soprano Ginos Čapkauskienės atliekamais operų duetais, bet iš Niujorko Čikagon atvykęs K. Yakutis susirgo aštrios formos laringičiu ir negalėjo koncerte dalyvauti. Visas koncerto krūvis netikėtai teko montrealietei G. Čapkauskienei. Numatytus duetus ji pakeitė V. A. Mocarto "Don Žuano", "Užburtosios fleitos", G. Verdi "Rigoletto" ir "Traviatos" arijomis. Lietuviškojoj koncerto daly viešnia iš Montrealio atliko dvi naujas dainas: B. Budriūno — "Mano meilė" ir G. Gudauskienės harmonizuotą liaudies dainą "Apynėlis", papildydama jas A. Kačanausko "Lakštingalėle", Vl. Jakubėno "Mėlynais varpeliais". Koncertas buvo užbaigtas G. Puccini "Giani Schicchi", "Bohemos" ir G. Donizetti "Lucia di Lammermoor" operų arijomis. Virš programos G. Čapkauskienė atliko V. Kuprevičiaus "Lakštingalos giesmę". Solistei akompanavo amerikietis Tex Richardson. Sceną koncertui paruošė rež. Živilė Numgaudaitė, numačiusi keičiamus scenovaizdžius ir drabužius, bet šio sumanymo teko atsisakyti dėl sol. K. Yakučio ligos.

"ANTRASIS KAIMAS", vadovaujamas A. T. Antanaičio, veiklos dešimtmetį paminėjo dviem spektakliais Čikagos Jaunimo Centre. Juose dalyvavo dabartiniai grupės nariai ir Čikagon suvažiavę veteranai — K. Almenas, R. Antanaitis, V. Demereckis, V. Gilvydienė, E. Juodvalkytė, R. Jurkūnaitė-Vitkienė, E. Kavaliūnaitė-Shannon, R. Kinka, N. Linkevičiūtė, R. Vėžys, J. Žukauskas, R. Stakauskas, R. Cinka, J. Jakštytė, J. Aleksiūnas, V. Kavaliūnaitė, V. Marčiukaitis ir A. T. Antanaitis. Repertuaro autoriai yra K. Almenas, A. T. Antanaitis, A. Baronas, J. Gliauda, J. Hašekas, R. Stakauskas, Vl. Šimkus, V. Žilinskaitė ir kt. Pirmoji abiejų spektaklių dalis buvo skirta atnaujintom ištraukom iš senųjų spektaklių, papildyta naujais škicais "Apraudojimas vaikystės" "Meilė ir frenologija". Naujai paruoštoj antrojoj daly buvo santykių su okupuota Lietuva ciklas "Veidu į Lietuvą". Čia taipgi buvo pasišaipyta iš mėgstančių garsintis kelionėmis, iš plepių kaimynių, ambicingo medžiotojo, garbės jieškotojų spaudos puslapiuose. Spektakliai užbaigti vaidinimu "Skardinis guzikas", atliktu visų "kaimiečių". Jo moralas: idant išvengtum turkiško mieto, su banalybėm nejuokink svieto.

LIAUDIES IR KOMPOZITORIŲ SUKURTŲ DAINŲ rinkinį ruošiasi išleisti JAV LB krašto valdyba. Dainų surinkimą, sutvarkymą, paruošimą spaudai jau yra pradėjęs muz. J. Zdanius, 301 St., Hot Springs, Ark. 71901, USA. Dainų atrinkimo komisiją sudaro muzikai — Br. Budriūnas, St. Gailevičius, Vl. Jakubėnas ir Alf. Mikulskis. Jos nariai jau yra gavę keliolika dainų. Muz. J. Zdanius praneša, kad rinkinin bus įtraukti tik mišriems, vyrų, moterų ir vaikų chorams skirti kūriniai. Dainos vaikams turi būti dviem balsam, bet priimamos ir trim bei keturiem balsam, jei nepersunkios išmokti. Labiausiai laukiama nepersunkių ir neperilgų giedros bei ryžtingos nuotaikos dainų. Laukiama ir nedidelės apimties kantatos mišriam chorui ir mažytės kantatos vaikų chorui. Bažnyčioms skirti religiniai kūriniai rinkinin nebus įtraukti, bet labai pageidaujama efektingos ir gražios maldos už tėvynę. Norima, kad šiame leidinyje būtų atstovaujama visų išeivijos muzikų kūrybai. JAV LB krašto valdyba prašo visus kompozitorius siųsti seniau sukurtus ar specialiai šiam rinkiniui parašytus naujus kūrinius muz. J. Zdaniui iki gegužės 1 d. Su juo tariamasi visai muzikiniais reikalais. Iš choro vadovų jis laukia pageidavimų ir komentarų. Pasiūlymai techniniais leidinio reikalais siunčiami administratoriui V. Salčiūnui, 418 Main St., Delran, N. J. 08075, USA.

KOMPOZ. JERONIMO KAČINSKO diriguojamas religinės muzikos koncertas balandžio 8 d., 3 v.p.p., bus Bostone, Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Programoje — R. Wagnerio preliudas iš "Parcifalio", A. Dvoržako oratorija "Te Deum" ir vargonų muzikos kūriniai. Koncerte dalyvauja olandas baritonas A. V. Post iš Amsterdamo, sopranas D. Mongirdaitė, jungtinis Šv. Petro parapijos, Berklee muzikos kolegijos, Arlingtono filharmonijos choras ir Berklee muzikos kolegijos simfoninis orkestras, jaunasis vargonininkas A. Prižgintas, smuikininkas I. Vasyliūnas.

PIRMŲJŲ RECENZIJŲ SPAUDOJE susilaukė naujasis dviejų dalių istorinis filmas "Herkus Mantas". Pagal S. Šaltenio scenarijų jį sukūrė rež. M. Giedrys, talkinamas dail. A. Ničiaus, kompoz. G. Kuprevičiaus ir operatoriaus J. Tomaševičiaus. Pagrindinius vaidmenis atlieka: H. Manto — A. Šurna, Kotrynos — E. Pleškytė, Samilio — A. Masiulis, Kolčio — S. Petronaitis, Auktumos — P. Piaulokas, Hirchalso — A. Vokačius, Alepsio — G. Karka.

SU NAUJOJO FIMO APIMTIMI ir turiniu supažindina "Komjaunimo Tiesos" apžvalgininkas S. Valiulis: "... "Herkus Mantas" žingsniu į praeitį pralenkia visus lig šiol buvusius bandymus — tradicine prasme tai iš tikrųjų pirmasis istorinis filmas. Koks čia bebūtų menininko išmonės ir fakto santykis, pagrindą filmui sudaro XIII a. istorija, tikra veiksmo vieta ir kai kurie veikėjai. Filmas skirtas Herkui Mantui, jo artimiesiems ir bendražygiams. Jis net iškilmingai dedikuotas kaip "memorialas prūsų tautai". Lietuvos vardas faktiškai filme šmėkšteli tik kurne-kur. Jai atstovauja kunigaikščio Treniotos duktė, kuri atvyksta su žiniomis pas Herkų Mantą. Tokia jos funkcija: palaikyti ryšį tarp prūsų ir lietuvių. Ne jos kaltė, kad šis ryšys nutrūksta: dėl tarpusavio kivirčų, kovos dėl sosto lietuviai nesuspėja laiku ateiti prūsams į pagalbą. "Herkus Mantas" tuo būdu yra prūsų tautos tragedijos paveikslas. Bet savo idėja jis liečia ir mūsų tautos likimą. Viena, prūsai — gimininga mums tauta, antra — jiems pirmiesiems teko patirti baisius kryžiuočių smūgius, nuo kurių ne vieną dešimtmetį didvyriškai gynėsi ir mūsų protėviai. Trečia — tegu ir ne pagrindinė, bet svarbi filmo mintis: tik suvienytomis pastangomis buvo įmanoma atsispirti kryžiuočių antplūdžiui . . ."

KAIP PAVYKO? Į šį klausimą atsako "Valstiečių Laikraštyje" A. Rabačiauskaitė: "Žiūrint filmą, susidaro įspūdis, kad jo režisierius ir Herkaus Manto vaidmens atlikėjas A. Surna šiek tiek prasilenkia su kraupiu S. Šaltenio scenarijumi, stengiasi sušvelninti Manto charakterį, retkarčiais pamiršdami, kad jis sukilimo vyriausias vadas, perdaug akcentuoja jo prisirišimą prie šeimos židinio. Dėl to filmo eigoje pasitaiko blankokų kamerinių kadrų, kur Herkus Mantas yra kupinas išmintingos pusiausvyros, liūdesio ir gėlos. Šitokiai Manto traktuotei gerai tinka A. Surnos išoriniai duomenys: ramus veidas, ilgesingos akys. Tačiau retkarčiais norėtųsi Herkaus Manto veide ir žvilgsnyje pamatyti įvairesnę jausmų skalę, norisi pamatyti ryžtingą, įtūžusio kario veidą, o ne vien filosofo, aiškintojo, komentatoriaus. Žinoma, nuomonė apie vieno ar kito vaidmens traktavimą, vaidybą yra labai subjektyvus dalykas, bet A. Šurnos vaidybos maniera šiek tiek nesiderina prie kitų veikėjų. Šalia jo E. Pleškytė, kurios vaidmuo taip pat labai sudėtingas, atrodo kartais kiek teatrališka, nors visumoje jos sukurta Kotryna nuoširdi ir įtikinama. Maloniai esame nustebe svečio iš Ukrainos A. Vokačiaus sukurtu Hirchalso vaidmeniu. Jisai Hirchalso nesukarikatūrino ir nesuprastino. Tai protingas ir stiprus priešas. "Herkus Mantas" — psichologinis-istorinis filmas, užsirekomenduoja kaip rimtas ir meniškas kūrinys. Jo vaizdai, mintys ir emocijos nepalieka žiūrovo abejingu. Filmo įspūdį sustiprina G. Kuprevičiaus muzika, kuri yra ne tik geras akompanimentas, bet ir iš esmės savo turiniu sutampa su visu juostos audiniu."

VILNIAUS FILHARMONIJOS SALĖJE du koncertus turėjo svečiai iš V. Vokietijos — K. Muenchengerio vadovaujamas Stuttgarto kamerinis orkestras ir violončelistas F. Erbenas su pianiste M. Hermut. Kamerinis orkestras savo koncerte atliko J. S. Bacho "Ričerkarą", O. Respighi antikinius šokius ir arijas, R. Strauso sekstetą iš operos "Capriccio", K. Glucko "Čakoną" ir J. Haydno "Atsisveikinimo simfoniją". Violončelistas F. Erbenas savajam koncertui buvo pasirinkęs D. Samartinio, J. Brahmso, Z. Kodajaus sonatas, L. Beethoveno variacijas Mocarto tema, R. Schumanno fantastines pjeses.

AKTORIUS VACLOVAS MURAŠKA mirė, baigdamas amžiaus 59-tuosius metus, beveik savo gimtadienio išvakarėse. Velionis buvo dzūkas, lankęs Alytaus gimnaziją, 1932-34 m. mokesis Kauno meno mokykloje, J. Vaičkaus dramos studijoje, 1937-40 — Darbo rūmų dramos studijoje. Pirmuosius aktoriaus žingsnius pradėjo Kauno dramos teatre 1940-46 m., juos tęsė 1956-60 ir 1960-66 m. dirbo Vilniaus dramos teatre. Tarybinėn enciklopedijon neįtrauktą ištisą dešimtmetį turbūt teko praleisti Sibire. Nuo 1966 m. V. Muraška įsijungė į Vilniaus radijo ir televizijos teatrą. Čia jis ypač išpopuliarėjo žemdirbiams skirtose laidose kaip Jeronimas Pasakorius.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS salėje specialiu koncertu veiklos dešimtmetį paminėjo Č. Leono vadovaujamas Vilniaus radijo dalių gamyklos mišrus choras. Dešimtmečio proga jam suteiktas "Vilnies" vardas.

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

ANNETTE-RUNNYMEDE. $4,000 įmokėti. Mūrinis 6 kambarių namas. Dvi virtuvės ir prausyklos. Naujai įrengtas šildymas. Arti susisiekimo ir krautuvių. Prašoma kaina $26,800.

HIGH PARK. $12,000 įmokėti. Atskiras, mūrinis 9 kambarių namas. Du garažai ir platus įvažiavimas. Trys virtuvės ir dvi prausyklos. Vandeniu-alyva šildomas. Arti parko.

BLOOR - HIGH PARK. $12,000 įmokėt. Atskiras, mūrinis, 7 kambarių, vienos šeimos namas. Garažas ir įvažiavimas. Keturi miegamieji, moderni virtuvė.

BLOOR - JANE. $39,200 prašoma kaina. 6 kambarių atskiras mūrinis namas. Garažas ir įvažiavimas. Dvi prausyklos, įrengtas rūsys. Arti požeminio ir krautuvių.

ISLINGTON - WEST MALL. $10,000 įmokėti. 8 kambarių vieno augšto mūrinis namas. Privatus įvažiavimas, didelis sodas. Moderniai įrengtas rūsys, dideli kambariai, kilimai ir daug kitų priedų. Prašoma kaina $49,900.

JANE - WESTON. $12,000 įmokėti. 5 kambarių, vieno augšto namas su įrengtu mažu butuku rūsyje. Dvi virtuvės ir dvi prausyklos. Arti susisiekimo ir krautuvių.

OAKWOOD - ST. CLAIR. $84,900 prašoma kaina. 4 butų po 5 kambarius (du miegamieji kiekviename) gražaus mūro pastatas. Keturi garažai ir privatus įvažiavimas. Nepilnai įrengtas rūsys.

MIMICO. $30,000 įmokėti. Mūrinis 8 butų pastatas. Privatus įvažiavimas ir vieta automobiliams pastatyti. Pilnai išnuomotas, geros pajamos. Visi priedai. Viena ilgo termino skola.

BALYS SAKALAS
762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:	MOKA:
Pirmad. ....10 - 3	už termininius indėlius —
Antrad. ....__10 - 3	dvejų ir trejų metų 7%
Trečiad. uždaryta	vienerių metų 6½%
Ketvirtad. 10-7	už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%
Penktad. 10-8	už depozitų-čekių sąskaitas....5¾%
Šeštad. ....9 - 12	DUODA PASKOLAS:
	asmenines iki $10.000 .... 8%
Sekmad. ....9.30 - 1	nekiln. turto iki $50.000 .... 8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

ANNETTE — HIGH PARK AVE. Mūrinis, atskiras namas, 8 kambariai per du augštus. Platus šoninis įvažiavimas, vieta garažui. Įmokėti $8.000. Namas be skolų.

QUEBEC AVE. — BLOOR. Arti susisiekimo ir mokyklų. 7 kambarių namas. Dideli kambariai, moderni virtuvė. Namas be skolų. Prašo įmokėti apie $10-15.000.

RONCESVALLES — HIGH PARK BLVD. Verslo pastatas: krautuvė ir du butai su atskirais įėjimais. Gera betkokiam verslui vieta. Įmokėti prašo apie $15-20.000

BLOOR — RUNNYMEDE. Arti Bloor gatvės, prie puikaus susisiekimo ir apsipirkimo. 13-kos kambarių, atskiras, mūrinis namas. 5 kambariai pirmame augšte, alyva-vandeniu šildomas. Didelis sklypas, privatus įvažiavimas, du mūriniai garažai. Įmokėti apie $20.000.

HOWARD PARK — RONCESVALLES. Du mūriniai verslo pastatai. 480 sėdimų vietų kino teatras, išnuomotas už $1.000 mėnesiui, parduodamas su visais įrengimais. Įmokėti $20.000. Be to, krautuvė ir 5 kambarių butas gali būti parduotas atskirai (priklauso tam pačiam savininkui). Šis pastatas išnuomotas už $400 mėnesiui. Turint atliekamo pinigo — geras investavimas.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

RENGIATĖS VESTI?
Jums patiks mano profesinis foto darbas ir žemos kainos. Paskambinkite man ir pasiteiraukite.
Robert Soucie, D. I. PHOTOGRAPHY,
29 Mountview Ave, Toronto • Tel. 766-5877

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535 - 1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ
ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. Tel. 445-6031
(Warden & Ellesmere)
Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

Kvebeko jaunimas uoliai mokosi moderniosios gitarų muzikos

Ateitininkų žinios

SUSIRINKIMAI: šeštadienį, kovo 31, visos **jaunutės mergaitės** renkasi į L. V. Namus tuoj po šeštadieninės mokyklos pamokų. Susirinkimas prasidės apie 1 v.p.p. ir baigsis 3 v. Visos mergaitės prašomos atsinešti po sumuštinį arba ką nors užvalgyti. Susirinkimas daromas šeštadienį, nes sekmadienį bus "Grandinėlės" koncertas.—**Jaun. berniukai** renkasi sekmadienį, 1 v.p.p. prie at-kų kambario ir vyks į meno galeriją, kur yra speciali paroda, įdomi to amžiaus jaunimui. Susirinkti punktualiai; parodoje ilgai neužtruksim. Kas norės, galės suskubti į "Grandinėlės" koncertą.

Studentai organizuoja vienos dienos susikaupimą — rekolekcijas, kurios įvyks šeštadienį, balandžio 7, L. V. Namuose. Prasidės anksti rytą ir truks iki vakaro. Visi studentai prašomi tą dieną rezervuoti rekolekcijom.

Tėvų komitetas dėkoja už aukas šioms organizacijoms: "Paramai" ir "Prisikėlimo" bankeliams, paskyrusiems po $100; Prisikėlimo par. katalikių moterų draugijai, paaukojusiai $25. Nuoširdus ačiū.

Vasaros stovyklai Wasagoje, kuri įvyks nuo liepos 25 d. iki rugpjūčio 4 d. jau ruošiamasi. Studentai ar vyr. moksleiviai, kurie norėtų stovykloje vadovauti, prašomi kreiptis į V. Kolyčių. Atskira komisija, susidedanti iš globėjų, išrinks vadovus. Stovykla bus padalinta į dvi grupes: jaunučių ir vyresniųjų. Taigi, stovyklautojai bus nuo 7 iki 18 m. amžiaus.

Skautų veikla

• Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas kovo 25 d. koncertavo Ročesteryje, pakviestas "Dainavos" vietininkijos, kuriai vadovauja s. St. Ilgūnas. Vietininkija turėjo savo metinę šventę ir Kaziuko mugę. Pradėta iškilmingomis pamaldomis ir dvasios vado s. T. Augustino, OFM, pamokslu. Šv. Mišių metu vieneto kanklininkės skambino "Lietuva brangi". Po pamaldų parapijos salėje, netalpinusioje susirinkusiųjų, įvyko koncertas. 30-ties kanklininkių, skudutininkų ir birbynininkų ansamblis, vad. S. Valiūnaitės ir G. Kalinausko, žavėjo ročesteriečius ir svečius iš toliau, jų tarpe ir LSB vyriausią skautininką v. s. P. Molį, kuris vienetą pakvietė šią vasarą atvykti į Atlanto rajoną. Po koncerto vienetas buvo apdovanotas simboliniu drožiniu su tautine trispalve. Kaziuko mugės pasisekimas buvo didelis — viskas išpirkta ir suvalgyta. Vietininkija labai nuoširdžiai priėmė, vaišino ir kvietė dažniau atsilankyti. Už viską vienetas dėkingas. Taipgi jis dėkoja už transportą: G. Smolskiui, A. Grybui, p. Vaitkui, V. Sendžikui, S. Valickiui, Auks. Valiūnui ir L. Kalinauskui.

• Mindaugo dr-vės sueiga — bal. 2 d., pirmadienį, 7 v.v., Lietuvių Namuose.

• "Rūtos" jaun. skaučių dr-vės sueiga — šį šeštadienį, kovo 31 d., 1 v. p.p., Lietuvių Namuose. Atsinešti knygas. **Č. S.**

MEDUS —
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Birutė Gudžinskaitė, Marijampolės gimnazijos X kl. mokinė, lengvosios atletikos rungtynėse pasiekė naują Lietuvos rekordą šuolyje į augštį — 1,74 m.

Europos uždarų patalpų lengvosios atletikos pirmenybėse Rotterdame kaunietis R. Plungė nustūmė rutulį 19,48 m. ir laimėjo IV vietą.

Plaukymo rungtynėse Rygoje Lietuvos moterys pagerino septynis Lietuvos rekordus. Geriausiai plaukė Birutė Užkuraitytė, laimėjusi dvi pirmąsias vietas.

Krepšinio pirmenybėse Kauno Žalgiris po kelių nesėkmingų pralaimėjimų smuktelėjo į III v. Geriau sekasi atsarginei komandai, kuri yra II vietoje.

Vilniaus Statyba, žaidžianti antrosios lygos pirmenybėse, nugalėjo Krasnodaro Trudą 94:75 ir 78:74. Tvirtai laikosi II v.

Tarprespublikinį jaunių krepšinio turnyrą laimėjo jaunieji Lietuvos krepšininkai.

VYČIO ŽINIOS

V. Nešukaitytė, be anksčiau minėtos vieneto meisterystės, Amerikos stalo teniso pirmenybėse Detroite taip pat laimėjo ir mišrų dvejetą. Jos jauniausia sesuo Glorija mergaičių iki 15 m. grupės pirmenybėse irgi laimėjo I vietą mergaičių dvejete.

Vyčio stalo teniso komanda sėkmingai dalyvavo Toronto pirmenybėse. Komanda, susidedanti iš J. Nešukaičio, E. Vaičekausko ir V. Nešukaitytės, pasiekė baigminius peržaidimus.

J. Nešukaitis, kuris laisvai kalba bent 5 kalbomis, Hanoverio studentų stalo teniso pirmenybėse, be pagrindinių trenerio pareigų, dažnai buvo ir rusų komandos vertėju. Hanoverio burmistras J. Nešukaičiui, tarp kelių išrinktųjų, įteikė dovaną už bendradarbiavimą tarptautiniame sporte.

M. Duliūnas ir S. Ignatavičius praėjusį savaitgalį buvo nuvykę į krepšinio atrankines rungtynes Čikagoje. M. Duliūnas buvo pakviestas į komandos atrinkimo komitetą. S. Ignatavičius žaidė atrankinėse rungtynėse.

Apygardos krepšinio pirmenybėse prieauglio klasėse dalyvaus 4 Vyčio komandos — dvi berniukų ir dvi mergaičių.

Golfininkų susirinkime peržiūrėta praeitų metų veikla ir nustatytos gairės šiam sezonui. Naujais sekcijų vadovais išrinkti — L. Radzevičius ir J. Balsys. Jiems dar talkins R. Kymantas. Susirinkimas išreiškė padėką buvusiems vadovams R. Kymantui ir Vyt. Siminkevičiui už sėkmingą praėjusio sezono veiklą.

Mūsų rėmėjams — J. Ališauskui, H. Steponaičiui, H. Stepaičiui, P. Stauskui ir R. Kymantui nuoširdžiai dėkojame. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Š. Amerikos stalo teniso pirmenybėse gerų rezultatų pasiekė Birutė Plučaitė. Moterų A klasėje, individualinėse rungtynėse, Birutė iškovojo I v. Žaisdama su kita kanadiete toje pačioje klasėje, laimėjo dvejeto I v. Mergaičių ligi 15 m. klasėje Birutei teko antroji vieta. Vos grįžus iš Detroito, Birutės laukė kitas atviras turnyras Ošavoje. Ten ji laimėjo moterų A ir mergaičių ligi 17 m. pirmąsias vietas. Tame pačiame turnyre, žaisdama su sesute Aldona, laimėjo II v. moterų dvejeto žaidime.

Paulius Klevinas Detroite pretendavo į tris pirmąsias vietas, bet dėl nesusipratimų iš pirmenybių pasitraukė ir grįžo namo. Paulius su Kanados rinktine yra išvykęs į Europą, kur, be eilės draugiškų rungtynių, dalyvaus pasaulio pirmenybėse Jugoslavijoj. Pauliui ir visai Kanados rinktinei — sėkmės!

Krepšinio žaidėjai — A. Stonkus, A. Underys, S. Kaknevičius ir P. Miniotas dalyvavo krepšinio rinktinės kandidatų rungtynėse Čikagoje. Gaila, dėl studijų negalėjo dalyvauti G. Rautinšas.

Kanados apygardos krepšinio pirmenybės prieauglio klasėse įvyks kovo 31 d. Prisikėlimo salėje. Bus varžomasi mergaičių B, berniukų B, C ir D klasėse.

Š. Amerikos Lietuvių Sporto žaidynėse Detroite gegužės 5-6 d.d. Aušros sporto klubas dalyvaus su krepšinio, stalo teniso ir šachmatų komandomis — apie 80 asmenų. Galintys pagelbėti — nuvežti jaunimą į žaidynes prašomi pranešti klubo pirm. A. Nausėdui tel. 743-9042.

HAMILTONO KOVAS

CYO lygoje Kovas laimėjo prieš St. Joseph parapijos komandą 62:37. Tiksliais metimais ir žaidimu išsiskyrė R. Butkevičius. Taškų iškovojo: Lukošius 12, Butkevičius 31, Gudinskas 8, Tirilis 5, Rusinavičius 4, Urbonavičius 2.

Draugiškose rungtynėse su Hamiltono estų rinktine koviečiai laimėjo 91:19. Žaidė: Stukas 8, Butkevičius 30, E. Tirilis 22, R. Tirilis 15, Rusinavičius 12, Urbonavičius 4.

Jaunių A antroji komanda pralaimėjo Hamiltono latvių rinktinei 54:41. Žaidė: A. Grajauskas 14, R. Trumpickas 10, M. Gudinskas 8, T. Čerškus 3, E. Navickas 4, P. Banevičius 2.

Jauniai C, žaisdami prieš vyresnius amžiumi St. Emeric parapijos žaidėjus, neįstengė prasiveržti pro jų stiprų gynimą ir pralaimėjo 20:10. Žaidė: B. Zubas 4, J. Rickus 4, L. Žilvitis 2, R. Kalvaitis, R. Budininkas, P. Grajauskas, R. Sadauskas, M. Stungevičius, Dudonis. **A. G.**

Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

paskirtas pašalpas išmokės 1973 m. iš einamųjų pajamų sekančiom organizacijom:

1. Prisikėlimo parapijai .... $ 800.00
2. Toronto Maironio šeštadieninei mokyklai .... $ 800.00
3. Toronto Lietuvių Vaikų Namams .... $ 300.00
4. Vasario 16 gimnazijai .... $ 200.00
5. Tautos Fondo Toronto apyl. atstovybei .... $ 200.00
6. Kanados Lietuvių Fondui $ 100.00
7. Aušros Sporto Klubui .... $ 100.00
8. Vyčio Sporto Klubui .... $ 100.00
9. Ateitininkų Tėvų Komitetui .... $ 100.00
10. Toronto skautams .... $ 100.00
11. Prisikėlimo parapijos jaunimo sekcijai .... $ 100.00
12. Toronto lietuvių tautinių šokių grupei "Gintaras" $ 100.00
13. Jaunimo choro "Birbynė" tėvų komitetui .... $ 100.00
14. Toronto lietuvių chorui "Varpas" .... $ 100.00
15. Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijai .... $ 50.00
16. Toronto Lietuvių Studentų Klubui .... $ 200.00
17. Lietuvių seleziečių centrui Romoje .... $ 50.00
18. Romuva, Inc. .... $ 100.00
19. Stepo Kairio Muzikiniam Vienetui .... $ 50.00

Iš viso $3650.00

Šios pašalpos bus išmokėtos 1973 m. pirmame ir antrame pusmetyje. Apie tai bus pranešta raštu kiekvienai organizacijai.

Vedėjas

Hamiltoniškio "Aukuro" aktorės — Skirmuntė (L. Verbickaitė), Žeminėlė (E. Duguvietytė) ir Audronė (A. Žilvitienė) po vaidinimo Klevelande

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

RONCESVALLES RAJONE atsikras 11 kambarių 3 augštų namas vandeniu šildomas; 5 kambariai pirmame augšte; privatus įvažiavimas, apie $10.000 įmokėti. Viena skola.

INDIAN RD. — HIGH PARK, gražus namas, 10 kambarių per 3 augštus, gerame stovyje, vandeniu-alyva šildomas, geros pajamos, atvira skola.

NEW TORONTO, apynaujis tributis namas, didelis sklypas, apie $15.000 įmokėti, viena atvira skola išmokėjimui.

HIGH PARK — ANNETTE, dvibutis — po du miegamuosius, modernizuotas namas, balkonai, naujai įrengtas vandeniu šildymas, apie $10.000 įmokėti.

AL. GARBENIS — Namų tel. HU 9-1543
PR. KERBERIS — Namų tel. LE 5-1584
ST. DARGIS — Tel. 536-2738

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

MOKA	IMA
5¾% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus	
6% už taupymo s-tas	8% už mortgičius
6½% už 1 m. term. dep.	
7¼% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir mortgičius pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

ROGERS RD. — CALEDONIA, $2.000 įmokėti, atskiras, 6 kambariai, 2 virtuvės, garažas, pagrindinis planas. Prašoma $26.900.

ST. CLAIR — OAKWOOD, pajamų namas, $15.000 įmokėti, 14 kambarių, atskiras plytinis. Savaitinės pajamos — $169.00. Be to, 4 kambariai sau, 3 prausyklos, 4 virtuvės, šoninis įvažiavimas, didelis sklypas su ekstra sklypu už namo.

ROYAL YORK RD. vienaaugštis (bungalow), atskiras plytinis, vandeniu šildomas, sklypas 45 x 190'. Palikimas. Priimami pasiūlymai.

INDIAN RD. — SUBWAY, $7.000 įmokėti, atskiras, plytinis, 9 kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, vandeniu šildomas. Garažas. 8½% mortgičius.

PARKDALE rajone, $2.500 įmokėti, 6 kambarių plytinis namas, nauja šildymo krosnis, moderni virtuvė, įvažiavimas. Prašoma $21.900.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Telefonai: 534-8459; 233-5996
Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO

• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežį ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

CLEAR-VISION — TV-HI-FI —

Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai.
Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Mechaninis automašinų taisymas, sąžiningas patarnavimas
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Savininkas FRANK PETIT Tel. 531-1305
Autorite sales and service, 1636 Dundas Street West
Parduodami automašinų radijo priimtuvai, padangos ir kt. reikmenys

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

PASKAITA VASARIO 16

MINĖJIME

Paskaičiau "TŽ" kovo 1 d. nr-y Vlado Ramojous straipsnį "Čikagos lietuvių horizonte", kuriame aprašomas Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas Čikagoje, įvykęs vasario 18 d. (ne 19 d., kaip klaidingai laikrašty atspausdinta). Apie mano paskaitą ten parašyta: "Dr. J. Balys savo turiningą, gerai akademiškai parengtą paskaitą vietoj 20 minučių ištęsė net iki 50 minučių. Prasidėjo publikos nekantravimas ir plojimai, kad prelegentas paskaitą greičiau baigtų". Plačiau ir teisingiau parašė "Draugas" ir "Naujienos" (žr. vasario 20 d. nr-ius).

Turiu atitaisyti klaidingą tvirtinimą, kad man buvęs nustatytas laikas kalbėti 20 min. Taip nebuvo. ALT Čikagos skyriaus vasario 7 d. kvietimo laiške aš buvau prašytas "pasakyti pagrindinę kalbą" be jokio laiko apribojimo. Šventės programoje irgi atspausdinta, kad esu "pagrindinis kalbėtojas lietuvių kalba". Akademinė paskaita yra 45 min. Aš kalbėjau 37 min. Visas paminėjimas, su pasivėlavimu, ilgoka pertrauka ir menine dalimi, užtruko nepilnas tris valandas. Jeigu kam jau ir tiek yra perdaug, tai geriau tegul jie eina į cirką pasižiūrėti kaip beždžionės šoka. Prieš mane dar buvo septyni kalbėtojai. Net maldą šiuokart skaitė trys asmenys ir užtruko apie 7 min. Gal ir buvo tų kalbėtojų perdaug, bet tai neišvengiama. Pagaliau reikia ir rimtai klausimus pasvarstyti, bet nepasitenkinti eilinėmis frazėmis ar "pasirodymu". Aš nekandidatuoju jokiam renkamam postui ir man nesvarbus populiarumo jieškojimas. Man atrodė svarbu pateikti kuo daugiau faktų, apie kuriuos mūsų žmonės turėtų pagalvoti. Kai tik suminėdavau sovietų daromas mūsų kraštui skriaudas, tuojau "galiorka" imdavo ūžti. Aš jiems pasakiau: "Nedarykite man tokios garbės, kaip viceprez. Agnew". Mes žinome, kad Čikagoje netrūksta "vilniečių", "akiratininkų" ir pan., kurie norėtų, kad Vasario 16 iš viso nebebūtų minima, o jeigu yra minėjimas, tai pasitenkinti tik liaudies dainomis ir šokiais, politinius klausimus paliekant spręsti komunistams ir jų talkininkams, kurie geriausiai apie tai išmaną . . . Ar dar neaišku?

Dr. Jonas Balys

Vašingtone, 1973. III. 14.

PASTABOS APIE A. A. MAJŲ

Ryšium su š. m. sausio 18 d. "TŽ" paskelbta žinute apie buvusio kpt. A. Majaus mirtį S. Paulo mieste, Brazilijoj, tebūnie man leista atitaisyti kelis netikslumus. Visų pirma A. Majus nebuvo joks sukilimo organizatorius, jame net ir nedalyvavo (žiūr. L. E.). Jis buvo neteisingai apkaltintas, kažkieno įspėtas ir patartas bėgti iš Lietuvos, nes tokiems grėsė sušaudymas. Tuo metu jis buvo savo tėviškėj Žemaitijoj. — Buvo gandų, esą A. Majus apiplėšęs banką ir su pinigais pabėgęs, bet konsulas dr. P. Mačiulis man pasakojo, kad A. Majus pabėgo iš Lietuvos be jokių išteklių Vokietijon, o iš ten atvyko Brazilijon ir prisistatė Lietuvos konsulate. Buvo beviltiškoje padėtyje — nuvargęs, apiplyšęs ir nusiminęs. Dr. P. Mačiulis jam padėjo, surado darbą ir t. t. A. Majus dirbo, vargo, kaip ir visi to laiko imigrantai. Karui prasidėjus, iš sutaupų nusipirko verslą ir ilgainiui ne tiktai prasigyveno, bet ir praturtėjo, bet dirbo iki susirgimo.

Mama mums pasakojo, kad dar prieš karą A. Majaus žmona atsinešė raštą su antspaudais ir Lietuvos prezidento A. Smetonos parašu. Jame buvo rašoma, esą paaiškėjo sukilimo organizatoriai bei dalyviai, kad A. Majus įskųstas neteisingai. Lietuvos valdžia atsiprašanti ir kviečianti A. Majų grįžti Lietuvon. Žmona mamai rodžiusi ir sakiusi, kad jos vyras esąs tiek įskaudintas tos neteisybės ir nesusipratimo, jog niekad nebegrįšiąs Lietuvon, nors iš ilgesio tektų ir numirt. (A. Majus buvo didelis patriotas ir savo kraštą be galo mylėjo). Taip pat ji paminėjusi palyginimą: paleisk saują pūkų pavėjui, ir niekad jų nesugaudysi. Visą šią istoriją su įdomiom detalėm gerai žino dr. P. Mačiulis. Būtų įdomu išgirsti jo žodį.

Antra, kiek man žinoma yra A. Majus nebuvo jokio laikraščio redaktorium, juoba, kad iš viso tokio "Garso" Brazilijoj nebuvo. Pirmas prieškarinis lietuvių laikraštis "Brazilijos Lietuvis" pradėtas leisti 1929 m. (red. J. Rukšys). Laikraštis buvo nepartinis. Kai pateko dideliuose finansiniuose sunkumuose, buvo paimtas konsulato globon ir pavadintas "Lietuviu". Vėliau prie jo išėjo priedas vaikams "Mažųjų Pasaulis", bet neilgai gyvavo — žmonės tuo laiku buvo labai neturtingi, ir laikraštį mažai kas prenumeruodavo, daugiausia skolindavosi. "Lietuvis", kaip ir kiti vėliau išleisti laikraščiai, ėjo iki 1941 m., kai Brazilijos valdžia išleido įstatymą, draudžiantį užsienietišką spaudą visame krašte. Antras Brazilijos liet. laikraštis buvo "Aidas" (red. A. Dutkus). Trečias buvo išleistas 1935 m. kun. Suginto pastangomis ir vadinosi "Šviesa". Vėliau jį perėmė kun. P. Ragažinskas. Netrukus pasirodė (1936 m.) ketvirtas prokomunistinis žurnalas "Rytas". Jį redagavo Storapirštis ir J. Varža. Brazilijos valdžiai įsikišus, greitai likvidavosi.

Karo metu muzikas J. Stankūnas leido rotatoriumi spausdintą žurnalėlį "Muzikos Žinios" ir dalino nemokamai. Tai buvo gana drąsus žygis, nes, kaip minėjau, svetimtaučiams buvo uždrausta spauda. Girdėjau, kad keli mūsų tautiečiai pateko kalėjiman už tai, kad tramvajuje skaitė liet. knygą. Paaiškėjus, kad vadinamos knygos nebuvo politinio pobūdžio, paleisti.

Po karo valdžiai atšaukus minėtąjį įstatymą, pasirodė savaitraštis "Žinios" (red. mokyt. S. Bakšys). Po jo sekė žurnalas "Mūsų Lietuva", vėliau tapęs savaitraščiu. Redagavo prel. P. Ragažinskas. "ML" dabar yra vieninteli lietuviškas laikraštis Brazilijoje. Redaguoja kun. J. Kydikas, SJ.

A. Majus buvo šviesaus proto, labai švelnaus ir malonaus būdo žmogus, be galo kuklus. Už tai visi labai jį gerbė ir mylėjo. Jis niekad apie save nekalbėjo, bet mėgo filosofinėm temom diskutuoti ir apie visokius autorius bei jų knygas pasakoti. Buvo tikrai neeilinis didžios dvasios žmogus, daug kentėjęs.

Regina Kutka

SKAITYTOJAI PASISAKO

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

MYLĖKITE VIENAS KITĄ

Šiuos žodžius praėjusį rudenį, atsisveikindamas su Čikagos lietuviais ir vėl grįždamas apaštalauti į Braziliją, jėzuitų koplyčioje nuo altoriaus tarė kun. J. Bružikas, pabrėžęs, kad jo susitikimas su Čikagos lietuviais gal jau paskutinis. Vos pusmečiui praėjus, kovo 13 d. vakare Čikagoje pasklido žinia, kad jis žuvo traukinio nelaimėje Brazilijoje. Kovo 17 d. rinkomės į Jaunimo Centrą, kur įvyko liet. jėzuitų leidžiamo "Laiškai lietuviams" žurnalo premijų įteikimas laimėjusiems konkursą už rašinius ir dviejų trumpų operų premjeros. Jei taip galima išsireikšti, į vakarą susirinko gal daugiau "liberalių" pažiūrų lietuvių visuomenė — apie 500. Buvo gražus būrys jaunimo, daug mūsų menininkų. Šis įspūdingas vakaras tapo a.a. kun. J. Bružiko pagerbimo akademija, nes, dar prieš žurnalo "Laiškai Lietuviams" išleidimą, kun. J. Bružikas leido "Misijonieriaus Laiškus". Tik vėliau iš "Misijonieriaus Laiškų" išsivystė "Laiškai Lietuviams" žurnalas. Todėl nebe reikalo dabartinis "LL" žurnalo red. kun. J. Vaišnys mirusį misijonierių pavadino žurnalo tėvu. Vysk. V. Brizgiui vadovaujant, visi už velionį kun. J. Bružiką pasimeldė, o po to scenoje praskambėjo kun. J. Bružikui tą vakarą specialiai dedikuota Debussy opera "Paklydėlis sūnus", labai gražios muzikos kūrinys, ataustas religiniais motyvais. Malonu, kad šį kūrinį lietuvių visuomenei atskleidė buv. Lietuvos operos solistė I. Motekaitienė. Kita trumputė opera "Telefonas" didesnio įspūdžio nepadarė.

JAUNIMAS KONKURSE

Žurnalo "Laiškai Lietuviams" skelbtam straipsnio konkursui rašinius atsiuntė 13 asmenų: 7 moterys ir 6 vyrai, jų tarpe keturi jaunuoliai. Premijas laimėjo: Nina Gailiūnienė, Marija Eivaitė, Jurgis Gylys, Gabija Juozapavičiūtė ir Roma Olšauskaitė. Taigi, iš penkių laimėtojų 3 yra jaunuoliai: M. Eivaitė, G. Juozapavičiūtė ir R. Olšauskaitė. Tai tikrai sveikintinas reiškinys ir įrodymas, kad turim pasišventusių tėvų bei pedagogų, kurie jaunime įdiegia gyvą lietuvių kalbą. Už vieną tokių lietuvių kalbos diegėjų — Domą Velička meldėmės kovo 18 d. jo mirties metinėse. Žmonių prisirinko pilnutėlė liet. jėzuitų koplyčia. Ypač gausiai dalyvavo jaunimas. Provincijolas kun. G. Kijauskas įdomiame ir giliai prasmingame pamoksle iškėlė tai, ką bendruomenei gali padaryti vienas žmogus, savo užsibrėžtam tikslui pašventęs visą savo gyvenimą.

"MŪSŲ ŽINIOS"

Šalia žurnalo "Laiškai Lietuviams", liet. jėzuitai Čikagoje leidžia ir informacinį biuletenį "Mūsų Žinios", išeinantį kas dvi savaites. Tai yra jo redaktoriaus kun. A. Kezio kūrinys, nuolatos puošiamas jo meniškomis nuotraukomis. Red. D. Vakarė apybraižose bei foto nuotraukose taip pat stengiasi užfiksuoti viską, kas vyksta Jaunimo Centre. Neseniai suėjo biuletenio metinės. Ateityje "MŽ" komplektai istorikui bus žinių aruodas. Apybraižos apie įvykius tame informaciniame biuletenyje neturėtų būti ištęstos ir atskiestos vandenėliu. Svarbiausia — atžymėti faktus. Yra biuletenyje ir vedamieji, nors jie tokio pobūdžio leidiniui nereikalingi. Jei patys jėzuitai vietoje vedamojo parašytų ką tos savaitės Evangelijos tema, būtų naudinga dvasiniam susikaupimui. G. V. vedamajame rašo, kad šv. Kazimiero karstas iš Vilniaus katedros buvo iškeltas dėlto, kad jį gausiai maldininkai lankė. Tai netiesa. Karstą iškėlė todėl, kad okupacinė valdžia Vilniaus katedrą atėmė iš tikinčiųjų.

"ANTRASIS KAIMAS"

"Antrasis kaimas" (lietuviškoji "Second City") savo veiklos dešimtmečiui atžymėti premjerinį spektaklį surengė kovo 10 d. pilnutėlėje Jaunimo Centro salėje ir jį pakartojo kovo 11 d. Sumokėję už bilietą $4,50 stebėjo ne tik neeilinę 3 val. programą, bet ir rado ant kiekvieno stalo po du butelius šampano. Aktoriai išnaudojo ne tik scenos erdvę, bet ir pačią salę — kedeno šių dienų aktualijas, į visa tai žvelgdami per šypsnio prizmę. Vienoje dalyje, pavadintoje "Veidu į Lietuvą", praskambėjo šios temos: Ten, prie kalno Gedimino, Svečias iš Lietuvos, Tautiečiai Vilniuje, Išeivis tėvynėje, Amerikon sugrįžus, Antrakaimietės ir t.t. Tai dvelkia slidžia politika, bet "antrakaimiečiai" šypsojosi iš visko vienodai: užtektinai tikrovinės pylos ir tarybinei valdžiai, ir naiviem turistam. Laisvųjų lietuvių kovos už šviesesnę Lietuvos ateitį principai niekur nepažeisti. Nepastebėjau, kad jie būtų užgauti, nors iš trafaretinių metodų, vartojamų kaikurių mūsų veiksnių, šypsomasi. Kitoje dalyje vaizduojama, kaip vienas estetiškiausių šikicų išryški Čiurlionio galerijoje (atliko K. Almenas ir E. Juodvalkytė) ir kiti dalykai. Spektaklis baigtas teatro atlikta opera "Skardinis guzikas", į sceną sugužėjus visiems buvusiems bei dabartiniams "antrakaimiečiams".

Vienas sunkiausių uždavinių yra sudaryti spektakliui nugarkaulį — žodinį bei sceninį. Ir šį kartą čia išryškėjo neabejotinas "Antrojo kaimo" dabartinio prievaizdos A. T. Antanaičio sugebėjimas.

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS

Taut. šokių grupė "Grandis", neseniai grįžusi iš P. Amerikos, balandžio 1 d. Jaunimo Centre vaidins pilnas lietuviškas vestuves keturiuose veiksmuose. Scenoje pasirodys 45 jaunuoliai. Renginio vadovė — mokyt. I. Smieliauskienė, režisorius — akt. J. Valentinas, dekoratorius — dail. J. Daugvila. Šis spektaklis bus premjerinis, o po to — galimos gastrolės.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo) psl.

cialistai, atrodo, turės balsuoti prieš mokesčio sumažinimą 9%, nes jų vadas D. Lewis rinkiminiame vajuje nuolaidas bendrovėms buvo pasirinkęs pagrindiniu taikiniu. Premjero P. E. Trudeau vyriausybę šį kartą gali išgelbėti konservatorių pasiūlytas kompromisas. Jų vadas R. Stanfieldas, paprašytas bendrovių atstovų ir matydamas neišspręstą nedarbo problemą, sutinka balsuoti už mokesčio sumažinimą, jeigu jis galios tik iki 1973 m. pabaigos. Finansų ministeris J. Turner nori nuolatinio sumažinimo. Parlamente jis pabrėžė, kad bendrovių pelnas yra padidėjęs, bet taip pat yra padidėjęs ir darbų skaičius. Savo pelną bendrovės naudoja naujoms darbovietėms steigti.

Dviejose apylinkėse pravesti papildomi rinkimai į Ontario parlamentą liudija gerokai krintusį premjero W. Davis ir konservatorių partijos populiarumą. Rinkimus Toronto St. George apylinkėje laimėjo liberalė M. Campbell, Hurone — liberalas J. Riddell. Abi šios rinkiminės apylinkės daugiau kaip 30 metų savo atstovais parlamente turėjo konservatorius. Paskutiniuose provincinio parlamento rinkimuose jose buvo išrinkti du ministeriai, kurių pasitraukimas ir privertė skelbti papildomus rinkimus. Liberalų atstovų skaičius Ontario parlamente dabar pakilo iki 22.

Ontario sveikatos ir ligoninių OHIP draudą pernykštėms gydytojų sąskaitoms apmokėti buvo pritrūkusi $50 milijonų. Sveikatos ministeris dr. R. Potter kaltę suvertė draudos administratoriui dr. D. Kinloch, netiksliai apskaičiavusiam išlaidas. Pastarasis, gavęs valdinį darbą Kvebeke, pasitraukė iš Ontario tarnybos ir laiškais apkaltino ministerį dr. R. Potterį pataikavimu gydytojams. Jų kas mėnesį augančias sąskaitas dr. D. Kinloch norėjo tikrinti ir įvesti griežtesnę kontrolę, kurios vengia dr. R. Potter. Gydytojų ir chirurgų Ontario kolegija už sveikatos draudos piktnaudojimą suspendavo 6 mėnesiams torontietį dr. P. Ch. Metha, mėnesiui — radiologą dr. J. C. MacDonald Windsore. Įspėjimus gavo torontiečiai gydytojai dr. F. G. Oliva ir dr. S. Wang. Visi jie falsifikavo sąskaitas ir ėmė pinigus už neatliktas ar nereikalingas paslaugas pacientams. Sveikatos ministeris dr. R. Potter dar prieš šio sprendimo paskelbimą žadėjo traukti teisminėn atsakomybėn 3 ar 4 gydytojus. Atrodo, jis galvoje turėjo minėtus asmenis. Toks gydytojų teismas būtų pirmasis Ontario istorijoje. Iš Ontario auditoriaus G. Spence pranešimo parlamentui paaiškėjo, kad 1971 m. provincinis iždas prarado $55 milijonus dėl sveikatos ir ligoninių draudos sujungimo. Pereinant prie bendro mokėjimo, buvo nesurinktos $55 milijonų vertės įmokos.

ŠYPSENOS

Kiaulė, whisky ir žmogus

Missouri universiteto Sinclair vardo tyrinėjimų farmos zoologas Russel V. Brown praneša, kad kiaulės mėgsta gerti ir pasigerti, geria dideliais kiekiais ir geria viską, pradedant "bloody Mary", baigiant "Premium" alumi. Brown nustatė, kad girta kiaulė elgiasi visai panašiai kaip girtas žmogus.

Knygos ir skrybėlės

Universiteto koridoriuje stovėjo didžiulė knygdėtė, kurioje buvo tik viena eilė knygų. Prie knygdėtės buvo užrašas: "Reserved for Faculty Members Only" (rezervuota tik profesoriams). Kitą dieną apačioje kažkieno dar buvo prirašyta: "Galima į lentynas pasidėti ir skrybėles . . ."

Churchillio patarimas

Mirus vienam ministerijos direktorių, į tuometinį ministerį pirmininką Winstoną Churchillį kreipėsi tarnautojas, svajojęs padaryti karjerą.

— Ar galiu tikėtis velionies vietos? — paklausė jis.

— Neturiu nieko prieš, — atsakė Churchillis, — bet šiuo klausimu jums teks kreiptis į kapinių direkciją.

Parinko Pr. Alš.

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės sklypai

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.

FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

A&B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

BEST ELECTRIC
NUO LOŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIES KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691
Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Dr. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Anapilio sodyboje baigti salės statybos plieno darbai. Šią savaitę pradedami išorės darbai — plytų ir stogo dėjimas.

— Anapilio sodybos statybai aukojo po $100: P. R. Bražukai, A. J. Pliopliai ir S. Telsinskis; po $50: L. Garbačiauskas (padidino auką iki $300), P. S. Vyskupaičiai (padidino iki $200). Geradariams nuoširdi padėka..

— Parapijos rekolekcijos bus balandžio 8-15 d.d. Vedėjas — kun. **Leonas Zaremba, SJ.**

— Praėjusią savaitę liet. kapinėse palaidotas a.a. Mykolas Sibilskis. Velionies žmonai, žentui ir visiems artimiesiems Lietuvoje gili užuojauta.

— Mirus a.a. Juozui Grubevičiui, velionies artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Parapijos choras, vadovaujamas muz. S. Gailevičiaus, uoliai ruošia velykinių giesmių repertuarą.

— Paulina Martinaitienė jau senokai serga paralyžiumi. Ją rūpestingai globoja jos vyras Vytautas. Ligonė kurį laiką gulėjo Šv. Juozapo ligoninėje, o pastaruoju laiku perkelta į Our Lady of Mercy ligoninę.

— Pamaldos penktadienį: 7.30 v.r. už a.a. Mortą Drunginienę ir a.a. Leokadiją Baranauskienę, 8 v.r. už a.a. Oną ir Motiejų Plioplius; šeštadienį: 8 v.r. už a.a. R. Černiauską, 10 v.r. už a.a. Antaniną Kubertavičienę-Vainiūnaitę. Sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Elzbietą Gecevičienę, 11 v.r. už a.a. Bronę Survilienę, 12 v. už a.a. Morkvėnienę (užprašė S. Budrevičienė).

— Pakrikštyta: Tara Leigh Vyskupaitytė.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Penktadienį, 6.30 v.v., konfirmantų pamoka pas p. Delkus, 14 Shand Avenue, Etobicoke.

— Sekmadienį, 9.30 v.r., pamaldos. Po jų — moterų draugijos susirinkimas pas M. Tinginienę, 1 Lauder Avenue, Toronto 4, Ont.

— Moterų Gavėnios apmąstymo vakaras įvyks balandžio 14 d., 7 v.v. Visi nuoširdžiai kviečiami.

— Plokštelę "Pranaše Didis" galite užsisakyti per p. Šturmienę, tel. 535-5530; kaina $5.00.

T.L. Choro "Varpas" padėkoje "TŽ" 12 nr. turėjo būti ne J., bet S. Pacevičienei ir ne Abromavičiams, bet M. B. Abromaičiams.

Julius Miliušas, turėjęs maisto krautuvę Dundas-Montrose gatvių kampe, paguldytas Šv. Juozapo ligoninėje.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Kanadoje gyvenantiems agronomams bei agronomėms, sveikinusiems mane 75 metų amžiaus sukakties proga ir prisiuntusiems taip man brangią dovaną — prisiminimą.

Balys Vitkus

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spindulial, garai. **B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.**

KLAIPĖDIETIS LIETUVIS, 35 metų amžiaus, turįs netoli Toronto (apie 70 mylių) nemažą ūkį, jieško panašaus amžiaus rimtos merginos, kuri norėtų už jo ištekėti ir gyventi kaime. Rašyti "T. Žiburių" administracijai, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., pažymint K. L.

ST. CLAIR - BATHURST rajone išnuomojamas be baldų pirmas ir antras augštas. Iš viso yra: keturi kambariai, dvi virtuvės, dvi prausyklos, dušo ir saulės kambariai. Butus galima nuomoti ir atskirai. Tel. 651-3536.

PARDUODAMAS žemės sklypas 50"x 200" į šiaurę nuo Keswicko, ežero pakrantėje. Telefonas 1-476-4073, Mercury Lodge, P. Krilavičius.

REIKALINGA MOTERIS ligoniui prižiūrėti Niujorke, JAV-se. Dėl sąlygų skambinti "reverse charge" telefonu 1-212-MI1-3308.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 839-4894. KAZYS CIBAS.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė **Alė Kerberienė**
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
***Telefonas* 762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo par. žinios

— Nuoširdžiai užjaučiame: A. Kazlauskienę, Brazilijoje mirus jos motinai a.a. Antaninai Prilipienei; E. Norvaišienę, JAV mirus jos tėvui a.a. Mykolui Ramanauskui; Vl. Šlenį, Lietuvoje mirus jo broliui a.a. Kaziui; šeimos narius ir artimuosius, Toronte mirus a.a. Juozui Grube-Grubevičiui, kuris palaidotas kovo 24 d.

— Mišios: šeštad., 8.30 v. — už a.a. K. Šlenį, užpr. V. T. Šlenių; 9 v. — už a. a. S. Vaitiekūną, užpr. KLK Mot. Dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus; sekmad., 9 v. — už a.a. A. Virbūną, užpr. O. Virbūnaitės; 10 v. — už a.a. O. Tamašauskienę 10-jų mirties mt. pr., užpr. V. Tamašausko; 11.15 v. — už a.a. A. Laurinavičių, užpr. K. S. Augaičių.

— Mėnesinė rinkliava parapijos skoloms mažinti — šį sekmadienį.

— Parapijos metinė vakarienė, turėta kovo 11 d., davė $2,815.45 pelno, kuris bus panaudotas par. skoloms sumažinti. Prisidėjusiems — nuoširdi padėka.

— Religijos pamokos vaikams — sekmadienį po 10 v. Mišių.

— Pirmosios Komunijos pamokos sudažnintos. Jos būna sekmadieniais po 10 v. Mišių, antradieniais ir ketvirtadieniais, 7 v.v.

— Šilti lietuviški patiekalai gaunami kas sekmadienį parapijos kavinėje 10 — 1 v.

— Lankomos šeimos iš anksto susitarus.

— Parapijos metinės rekolekcijos bus balandžio 8-15 d. kartu vyrams ir moterims. Visi iš anksto kviečiami jose gausiai dalyvauti.

— Pakrikštytas Romo ir Joanos Dūdų sūnus Robertas Povilas.

Apie Klevelando "Grandinėlę", kuri ruošiasi atvykti į Torontą, muzikos kritikas F. Hruby paskelbė recenziją dienraštyje "The Cleveland Press" kovo 19 d. laidoje. Ten jis rašo po matyto sukaktuvinio spektaklio:

Išradingo vadovo Liudo Sagio vedami, šie 45 šokėjai peržengia tarpą, prasidedantį grynais etniniais šokiais ir nueinantį iki teatrinių "choreografinių" įmantrybių, vartojamų Klevelande gastroliavusių didžiųjų europinio masto grupių. Programoje randame pasisveikinimo ir atsisveikinimo šokius. Jų tarpe yra apie pusantro tuzino lietuviškų formų šokių, kilusių iš tautosakos tyrinėjimų, tematiškai surištų į grupes, turinčias aiškų turinį, kaip rugiapjūtė, vestuvės arba grynai pramoginiai žaidimai. "Grandinėlė" nepalieka nieko atsitiktinei improvizacijai. Visi šokiai yra taip rūpestingai paruošti, kad per visą spektaklį labai retai, jeigu iš viso, atsitinka koks netikslumas. Ką beimtume, juostų pynimąsi, lazdų šokį ar kitką, figūros yra gana komplikuotos. Sudėtingi įėjimai ir išėjimai, sukiniai, kadriliaus manevravimai viršun, apačion yra atliekami nepaprastu grynumu ir be mažiausio suabejojimo — kur-man-elti-toliau. Taip pat šioje gražioje grupėje nerandame jokios įtampos žymių. Atrodo, kad jiems visiems ten taip linksma (ir be abejonės taip yra), kad atmosfera pasidaro žavinti. Muzika, vedama Dalės Kavaliūnaitės, buvo atlikta gerai, su tvirtu ritmo akcentu ir, be abejonės, tai buvo didelis priedas prie bendros visumos.

Solisto koncertas. Balandžio 14, šeštadienį, prieš dvejus metus atvykęs iš okupuotos Lietuvos, dabar pastoviai gyvenąs Santa Barbara, Kalifornijoje, solistas-tenoras **Vidimantas Valatka** koncertuos Toronto Westpark Vocational mokyklos salėje, Bloor ir Dundas gatvių sankryžoje. Koncerto pradžia 8.30 v.v. Balandžio 15, sekmadienį, 4 v.p.p., sol. V. Valatka koncertuos Hamiltono lietuvių Jaunimo Centro salėje. Solistui akompanuos neseniai grįžęs Europoje gilinęs muzikos studijas Jonas Govėdas. Koncertus ruošia "Tėvynės Prisiminimų" radijo programos vedėjas J. R. Simanavičius.

A.a. Mykolas Sibilskis (ne Šibelskis, kaip anksčiau buvo rašyta), 79 m. amžiaus, mirė kovo 19 d. (ne kovo 15). Palaidotas kovo 22 d. iš Šv. Jono Kr. šventovės lietuvių kapinėse. Velionis buvo kilęs nuo Pasvalio. Gyveno su žmona Hespeler, Ont., miestelyje. Prieš septynerius metus palaidota vienintelė jo duktė a.a. Stasė Bardziliauskienė.

A.a. Juozas Grubevičius, sulaukęs gilios senatvės, mirė praėjusią savaitę. Palaidotas kovo 24 d. iš Prisikėlimo par. kanadiečių kapinėse, kur šeima jau iš anksčiau turėjo kapavietę. Velionis buvo senosios kartos ateivis. Šv. Jono Kr. parapijai steigiantis, jo šeima gyvai dalyvavo kūrimesi. Per ilgus metus turėdamas maisto krautuvę, lietuviams parodė daug paslaugumo. Paliko sūnų ir dukrą.

Nemažai lietuvių parašė laiškų CBC radijo vadovybei ryšium su radijo dramos "The Trouble With Giants" transliavimu. CBC vadovybė atsakė kortelėmis, išreikšdama pasitenkinimą klausytojų dėmesiu ir pažadėdama jo neužmiršti ateityje.

Visus kviečiame į KLEVELANDO tautinių šokių ansamblio

"Grandinėlės"

DVIDEŠIMTMEČIO

KONCERTĄ

RYERSONO TEATRO SALĖJE
41 Gerrard St. E. (Yonge ir Carlton) Toronte

balandžio 1, sekmadienį, 3 v.p.p.

Vietos numeruotos: $5, $4, $3 ir $2
Pensininkams ir studentams — pusė kainos
Bilietai gaunami: pas Nek. Pr. Marijos seseles, Šv. Jono Kr. ir Prisikėlimo parapijose bei jų knygynuose, **Hamiltone** — pas J. Pleinį ir, jei liks — prie įėjimo.
Rengia — **Lietuvių Vaikų Namų rėmėjų būrelis**

MALONIAI KVIEČIAME ATSILANKYTI Į TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖS

"ATŽALYNAS"

KRIKŠTYNAS

balandžio 8, sekmadienį, 3 val. p. p.,
Toronto LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE, 1573 Bloor St. West
PROGRAMOJE: "Atžalynas", "Gintaras", "Birbynė",
sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas, vaišės

Įėjimas: $2.50, studentams — $1.50. **Bilietai gaunami** pas: G. Trinkienę tel. 762-9517, M. Vaitkienę tel. 766-8839.
"Atžalyno" tėvų komitetas

PASKAITA

APIE NATŪRALAUS MAISTO SVARBĄ SVEIKATAI —

balandžio 7, šeštadienį, 8 val. vakaro
LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor Street West.
Kalbės (anglų kalba) garsi natūralaus maisto žinovė
ANNE WIGMORE, D. D., N. D. (lietuvių kilmės)
Paskaita bus iliustruojama skaidrėmis. Įėjimas — $1.00.
Rengia — lietuvių natūralaus maisto krautuvė
"Utopia Natural Organic Foods", 1558 Bloor Street West.
Telefonas informacijai **537-3862.**

PLATUS JAUNIMO VAKARAS TORONTE

Šį kartą nereikėjo kokios nors sukakties sutraukti arti poros šimtų gražaus lietuviško jaunimo į Toronto Lietuvių Namų sceną — užteko metinio tautinių šokių grupės "Gintaras" koncerto. Energingas gintariečių tėvų komitetas, pirmininkaujamas K. Rusino, kovo 24 d. surengė plačios apimties koncertą, kurin pakvietė ir kaimyninio Hamiltono mergaičių chorą "Aidas". Tuo būdu programa pasidarė ne tik plati, bet ir įvairi. Tai buvo vienas motyvų patraukti visuomenės dėmesiui bei gausiem žiūrovam, kurių L. Namų salė ir šį kartą neįstengė sutalpinti — dalis turėjo grįžti namo. Koncerto programą pradėjo K. Rusinas įžanginiu žodžiu ir "Gintaro" globėjų — krikšto tėvų pristatymu. Tėvų komitetas jais būti pakvietė: dr. S. A. Kazlauskus, St. G. Kuzmus, V. S. Liuimas, adv. H. D. Steponaičius, dr. A. A. Valadkas. Jie pasirašė specialų aktą. Žiūrovams buvo pristatyti "Gintaro" vadovai: R. Karasiejienė, J. Karasiejus, V. Turūta, D. Nausėdienė. Jie vadovauja keturiom šokėjų grupėm, sudarytom pagal amžių. Jose yra 109 nariai. Tuo būdu "Gintaras" tapo daugiau nei įprastiniu ansambliu. Tai, galima sakyti, tautinių šokių mokykla.

Meninės dalies pranešinėjimas buvo patikėtas Daliai Balsytei-Valadkienei. Ji ir šoko, ir pranešinėjo. Su šokiais pasirodė visos keturios grupės. Jos visos jau yra vertos koncertinio pasirodymo. Net ir jauniausi gintariukai pakankamai darniai atliko savo uždavinį. Geriausia, žinoma, buvo vyriausia grupė, kuri šauniai gastroliavo Europoje. Pastaruoju metu ji pasiekė meniška, žaismingo šokio lygį, kuriame jungėsi ir šokio subtilumas, ir techniška preciziia, ir grupės dvasia. Šiame koncerte toji grupė parodė savo meną paskutinį kartą, nes dalis šokėjų išeina "pensijon". Štai jie: Irena Stanionytė, Paulius Šarūnas, Aurelija Žemaitaitytė, Dalia Balsytė-Valadkienė, Ramona Siminkevičiūtė, Edis Baleiša, Marytė Butėnaitė-Akelaitienė, Dana Kazlauskaitė, Mikas Valadka, Algis Vanagas, Silvija Šarkutė, Rita Lapaitė, Rūta Liuimaitė. Graudus buvo momentas — atsisveikinimas su jais. Vadovybė juos apdovanojo Valės Balsienės sukurtais ženkleliais — gintarinėmis segėmis ir rankogalių segtukais. Reikia tikėtis, kad laikinai su "Gintaru" atsisveikinusieji ir toliau talkins "Gintarui" bei bus gerais tautinių šokių mokytojais ateityje. Atsisveikinančių gintariečių vardu žodį tarė Irena Stanionytė.

Koncerto programoje taip pat gražiai reiškėsi populiarusis mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas sol. V. Verikaičio. Be jo dalyvavimo programa būtų buvusi vienpusiška. Choras padainavo visą eilę lietuvių ir nelietuvių kompozitorių dainų. Kaikurias teko net kartoti. Choras, kad ir jaunas, yra pasiekęs pasigėrėtiną lygį, išleidęs plokštelę "Baltos gėlės". Gaila tik, kad dėl vietos stokos šį kartą jis turėjo dainuoti priescenyje ant labai žemų pakylų, o solistas V. Verikaitis — be jokios pakylos. Tai gerokai apsunkino ir dainavimą, ir publikai girdėjimą.

Ir "Gintaras" ir "Aidas" turėjo savo palydą — pirmasis net keturis akordeonistus (A. Dimskis, A. Kaminskas, E. Norkus, R. Punkrys), antrasis — jau gerokai patyrusį pianistą J. Govėdą.

Koncerto dalyviai turėjo progos ne tik gėrėtis jaunimo programa, bet ir laimėti visą eilę vertingų laimikių. Be to, nuotaiką kėlė ir vaišės, paruoštos tėvų komiteto toje pačioje salėje.

Aplamai, šis koncertas prilygo Kanados Lietuvių Dienų programai ir savo dalyvių skaičiumi, ir apimtimi, ir kokybe. **Dl.**

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus narių susirinkime kovo 25 d. pirm. p. Murauskienė padarė pranešimą apie nuveiktus skyriaus moterų darbus ir supažindino su numatoma ateities veikla. P. Šlekienė kalbėjo apie plaukų šukavimo ir priežiūros meną. Dalyvės gyvai domėjosi praktiškais ir naudingais patarimais. Jos nuoširdžiai dėkoja p. Šlekienei už vertingą paskaitą.

Garsiosios Klevelando "Grandinėlės" koncertas — balandžio 1, sekmadienį, 3 v.p.p., Ryersono teatro salėje. Važiuojant tramvajum, galima imti Carlton (College) liniją ir išlipti prie Church gatvės (prie Maple Leaf Gardens). Paėjus į pietus tris mažus blokus, prie Gerrard gatvės sukti į dešinę. Ryerson salė yra pietinėje gatvės pusėje (41 Gerrard East). Imant Dundas tramvajaus liniją, galima išlipti prie Yonge ir paeiti į šiaurę iki Gould ar Gerrard ir pasukti į dešinę. Ryerson institutas užima bloką tarp Gould ir Gerrard gatvių. Važiuojant požeminiu, išlipti prie Yonge ir College. Yonge gatve paėjus tris mažus blokus į pietus, prie Gerrard gatvės pasukti į kairę (rytus). Koncerto bilietų bus galima gauti ir prie įėjimo.

Lietuvių radijo programa. Nuo balandžio 4 d. kiekvieną trečiadienį nuo 6-7 v.v. bus girdima antroji "Tėvynės Prisiminimų" radijo programa, kurioje bus ir baltiečių muzika. Šeštadieninė programa, kaip ir anksčiau, pasilieka tuo pačiu laiku nuo 7-8 v.v. Programos bus girdimos iš tos pačios CHIN stoties Toronte banga 101 FM. Programų vedėjas J. R. Simanavičius.

Čikagos aktorių grupė su pirmaujančiais išeivijos sceninio meno talentais — Leonu Barausku ir Jonu Kelečium atvyksta į Torontą balandžio 7, šeštadienį, ir 7.30 v.v., Prisikėlimo auditorijoje vaidins J. Marcinkevičiaus "Mindaugą" (fragmentus), Vinco Krėvės "Raganių" (Prie dangaus vartų) ir A. Vaičiulaičio gabiai inscenizuotą "Uodą". Į šį vakarą bilietai platinami iš anksto, nes visos vietos numeruotos. Dėl rezervacijų kreiptis į M. Vasiliauskienę, 51 Smithfield Dr., Tor. 18, tel. CL 1-5126. Hamiltone bilietus platina J. Tumaitis, Dundas, Ont., tel. 627-3308. Spektaklį rengia Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai.

Naujosios tautinių šokių grupės "Atžalynas" krikštynos — balandžio 8, sekmadienį, 3 v.p.p. Liet. Namų salėje. Iškilmes rengia jaunųjų šokėjų tėvų komitetas. Programoje dalyvaus ir kiti meno vienetai.

Stayner - Wasaga rajone gyveantiems lietuviams priešvelykinės pamaldos bus sekmadienį, balandžio 8 d., 4 v.p.p., p.p. Račiūnų patalpose.

Dail. Dagys ruošiasi savo darbų parodai, kuri įvyks Čikagoje balandžio 6-15 d.d. Čiurlionio galerijoj. Atidarymas — balandžio 6, penktadienį, 8 v. v. Autorius rodys savo skulptūrų ir vaizdų skaidres.

Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas įvyko kovo 24 d. Prisikėlimo par. patalpose. Dalyvavo 61 mokytojas ir visa eilė pareigūnų bei svečių. Suvažiavimas buvo visais atžvilgiais sėkmingas. Jį organizavo KLB krašto valdybos švietimo komisiia, kuriai pirmininkauja L. Tamošauskas. Platesnis aprašymas—kitame "TŽ" nr.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Velykų ryto pusryčiai, atrodo, bus gana sėkmingi, nes juose dalyvauti pareiškusių norą jau yra apie 150 parapijiečių.

— Kovo 18 d. po 11 v. pamaldų parap. svetainėje choristai pagerbė choristus Juozus.

— M. Kleizienė, neperseniai turėjusi operaciją, jaučiasi gana gerai, netrukus sugrįš į namus ir vėl iš lėto įsijungs į mūsų parapijos aktyvų gyvenimą.

— Choro seniūnas J. Susevičius tebėra ligoninėje, bet netrukus laukiamas namuose. Jo laukia taip pat ir mūsų choristų šeima.

— Studentas St. Rašytinis, kuris aktyviai dalyvauja mūsų par. gyvenime, 1972 m. sėkmingai užbaigė Lojolos universitete matematikos mokslus. Dabartiniu metu jis dirba Prudential Insurance Co., o vakarais gilina mokslą Lojolos un-te skaitytuvų srityje. Sėkmės.

— Hamiltono mergaičių choras "Aidas" yra išleidęs stereo plokštelę "Baltos gėlės". Montrealyje ją galima gauti pas stud. J. Rašytinį; tel. 256-0591. Kaina — $6.

— Kovo 18 d. par. svetainėje pagerbiant choristus Juozus, klebonas kun. dr. F. Jucevičius pranešė, kad kiekvieną mėnesį Montrealio visų tautybių klebonai turi susirinkimus iš eilės kiekvienoje skirtingoje parapijoje. Toks susirinkimas įvykęs ir mūsų parapijos pastatuose. Svečiai klebonai labai stebėjosi mūsų padaryta pažanga ir mūsų parapijiečių vienybe bei pasiaukojimu savajai parapijai. Jiems imponavo tai, kad tokia maža parapija su 332 šeimom gali taip gražiai egzistuoti. Toliau klebonas pabrėžė, esą mes neturim ko pasimokyti iš kitų, o atvirkščiai — kiti mokosi iš mūsų. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— A.a. Jonas Šveikauskas mirė kovo 24 d. Royal Victoria ligoninėje. Jį ištiko širdies smūgis važiuojant automobiliu. Ilgus metus jisai buvo AV šventovės zakristininku.

— Šv. Onos Draugijos susirinkimas — balandžio 1, sekmadienį, po 11 v. pamaldų.

— KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius rengia paskaitą apie narkotikus balandžio 27, penktadienį, 7.30 v.v. Paskaita bus anglų kalba, nes ją skaitys grupė žmonių dirbanti su narkotikus vartojančiais žmonėmis.

— Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo vaikų tėvų pasitarimas — balandžio 1, sekmadienį, po 11 v. pamaldų, seselių namuose.

— Rekolekcijos — Didžiąją Savaitę, pradedant D. Trečiadieniu. Vedėjas — kun. Alf. Grauslys.

— Metinis "Lito" susirinkimas įvyko kovo 24 d. Šioj kredito unijoj yra 1500 narių ir apie 4 mil. dol.

Išvyka. Balandžio 15 d. "Neringos" ir "Geležinio Vilko" skautų tuntai organizuoja išvyką į Mount St. Gregoire — sulos vietovę, kurioje bus apžiūrima, kaip gaminamas skanus kanadietiškas sirupas. Kelionė su maistu jaunimui $3, suaugusiem — $5. Išvykoje gali dalyvauti ne tik skautės ir skautai, bet ir visi kiti. Registruotis ir sumokėti mokestį bent 10 dienų anksčiau, kad galima būtų užsakyti reikalingas autobusų skaičius. Registruotis pas tuntininkus: E. Jurgutienę tel. 626-7499 ir B. Niedvarą tel. 487-4938. **A. A.**

Lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavime Toronte kovo 24 d. dalyvavo mokyt. Malciuvienė su savo dukra. Ji padarė pranešimą apie Montrealio šeštadieninę mokyklą ir nebeveikiantį lituanistinį seminarą. Be kitko, ji paminėjo, kad mokykla turi sunkumų su tikybos dėstymu, nes trūksta kunigų.

TORONTO, ONT.

Daugiakultūrė konferencija, — "Thinkers' Conference", kuri buvo suplanuota rengti Otavoje, vėl atidėta neribotam laikui, nes federacinė vyriausybė, pažadėjusi ją finansuoti, to pageidavo. Vyriausybė norėtų, kad ši konferencija būtų plataus, valstybinio masto. Rengėjai, vadovaujami sen. P. Yuzyko, su tuo pageidavimu sutiko. Nauja data paaiškės vėliau.

Radijo pranešėjas Vytas Kiaupa, kurį laiką dirbęs Londono ir Thunder Bay radijo stotyse, persikėlė į Torontą ir jau kelios savaitės dirba CHIN radijo stotyje. Jis yra gimęs Lietuvoje, mokslus baigęs Londone, Ont., vedęs lietuvaitę.

"Varpo" chorui kovo 18 d. surengė priėmimą savo rezidencijoje vienas jo globėjų — Jurgis Strazdas. Dalyvavo chorvedis A. Ambrozaitis, O. Indrelienė ir apie 50 varpiečių. Kalbas pasakė "Varpo" choro valdybos pirm. J. Račys, išreikšdamas šeimininkams padėką, ir pats šeimininkas J. Strazdas, palinkėdamas varpiečiams sėkmės.

Jaunimo filmų mėgėjų konkurso vadovybė, kurion įeina ir Antonija Petrulienė, kviečia mėgėjus tame konkurse dalyvauti. Registruotis iki š.m. balandžio 19 d. šiuo adresu: Canadian Youth Film Contest, Mrs. M. Moutrie, 17 Aymarn Court, Etobicoke, Ont. M9C 2G4. Pagaminti filmai turi būti įteikti iki š.m. gegužės 1 d. Konkurso taisyklės gaunamos minėtu adresu.

UŽ LIETUVOS LAISVĘ KAVOKIME — TAUTOS FONDUI AUKOKIME

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. **727-3120**
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I B.
Komercinio, privataus turto, automobilių. atsakomybės, gyvybės draudimcs

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.5%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.